

DRUŽINSKI TEDNIK

Leto XII.

Ljubljana, 7. marca 1940

Štev. 10 (542)

**Sovražnik mojega najhujšega
sovražnika ne more biti v mojih
očeh tudi moj sovražnik.**

Aktualna modrost

»DRUŽINSKI TEDNIK«

Izhaja ob četrtkih. Uredništvo in
uprava v Ljubljani, Miklošičeva 14/III.
Poštni predal št. 348. Telefon št. 33 32.
— Račun poštne hranilnice v Ljubljani
št. 15.393 — Rok pisanja ne vračamo,
nefrankirani dopisi ne sprejemamo. Za
odgovor je treba priložiti za 3 din znamk.

MARNOSTI

1/4 leta 20 din 1/2 leta
40 din, vse leto 80 din.
V Italiji na leto 40 hr.
v Franciji 70 frankov.
v Ameriki 2 1/2 dolarja.
Drugi sorazmerno. — Na
ročnino je plačati vnaprej.

CENE OGLASOV

V tekstnem delu: enostopenjska petstota vrsta ali njen prostor (višina 3 mm in širina 55 mm) 7 din; v oglašnem delu 450 din.
V dvobarnem tisku cene po dogovoru.
Notice, beseda 2 din. M & I oglašni: beseda 1 din. Oglasni davek povsod še posebej. Pri večkratnem naročilu popust.

Danes:

NAŠ NOVI ROMAN:

Lassitrovo maščevanje

(Gl. str. 11)

Welles v Berlin — Welles iz Berlina

Rooseveltovo odposlanec je izvedel, kaj hoče tretji rajh. Svoj glavni namen bo predsednik USA le dosegel. — Ta mesec še usodni čogodki?

V Ljubljani, 6. marca.

Ce je hotel Sumner Welles samo izvedeti, kako je s sklenitvijo miru, se zdi, da je že dosegel svoj cilj: po šestanku z nemškimi voditelji v Berlinu se ne on ne njegov šef Roosevelt ne moreta več vdajati iluzijam. Beremo namreč, kakšne pogoje so voditelji tretjega rajha sporočili Rooseveltovemu odposlancu. Na kratko se dajo skicirati takole:

1. Srednja Evropa je nemški *Lebensraum*, to se pravi, tod ne bi smel govoriti nihče razen Nemčije. To velja po nemškem pojmovanju ne samo za Čehe, ampak tudi za Poljake; po poluradnem razlaganju pa tudi za Madžare. (V Budimpešti so proti temu že povzdignili glas.)

2. Morja imajo biti svobodna, to se pravi, mirovne pogodbe morajo določiti, da Gibraltar, Malta in Singapur ne smejo več ostati v angleških rokah. Ne gre, so v Berlinu rekli Sumnerju Wellesu, da bi mogla Velika Britanija še kdaj blokirati Nemčijo.

Nemški program je torej kratek a jednat. Uresničenie tega programa ne bi pomenilo nič več in nič manj kakor postavitve sedanjega sveta na glavo. Samo po sebi se razume, da na takšne nemške zahteve ne more pristati noben Anglež in Francoz, niti sir Mosley ne in ne Marcel Déat. Te zahteve niso kompromisne ampak absolutne, postavljene zato, da se ne sprejmo. Nemčija se je torej odločila za vojno do konca.

Ce je Sumner Welles to hotel vedeti, zdaj ve. Ce je v Berlinu pričakoval sprajljivost, je danes razočaran.

Toda Sumner Welles najbrže ni imel predvsem naloge, sondirati teren za sklenitev miru. Njegova naloga je utegniti biti še druga: spoznati pravo stališče i Nemčije i njegovih nasprotnikov; tisto stališče, ki se ne obeša na veliki zvon. Ce je v Berlinu ugotovil, da se to pravo stališče ujema z uradnim, če je torej izrazil svoje stališče, da je za brezpogojno obdržanje bivše Česko-slovaške in Poljske, je Welles dobil pritrdilni odgovor še na drugo, nejavno vprašanje, ki mu ga je po vsej priliki dal prezident na pot: na vprašanje, ali dogodki v Evropi potrjujejo pravilnost Rooseveltove zunanje politike.

(Mimo grede: Wellesovi vtisi iz Berlina bodo nemara razpršili še poslednje Rooseveltove pomisleke proti tretji kandidaturi.)

Ni važno, kaj bo Welles slišal v Parizu in Londonu. Njegov glavni obisk je veljal prestolnici tretjega rajha. Tam je izvedel, kar je želel izvedeti. V primeri z berlinskimi vtisi bo vse tisto, kar mu bodo povedali v obeh demokratiških prestolnicah, bržkone takšno, da bi se o tem smele citirati po svetovni vojni zaslovene in v sedanji še pomembnejše besede: Na zahodu nič novega...

Ta mesec spet veliko pišejo in govorijo, da stojimo tik pred velikimi dogodki. Marec je, dokazujejo ti preroki, prav tako kakor september — mesec. Marca je Nemčija zasedla Porenje, marca je vkrakala v Avstrijo, marca je okupirala Česko-slovaško. Zdaj smo spet v marcu, torej...

Nedvomno je nekaj na stvari. Toda pozabiti ne smemo, da so bili v dobi Porenja, Avstrije in CSR vendarle drugačni časi. Idilični tako rekoč. (Treba se je le spomniti ganljivih govoranc g. Chamberlaina in naivnih izjav g. Bonneta, pa nam bo marsikaj jasno.) Danes tiste idile ni več. Danes stojimo — čeprav se spričo miru na zahodni fronti ne zavedamo prav — sredi najhujše vojne, kar jih je človeštvo doživelo. Ta okoliščina sicer nič ne izpremeni dejstva, da je bil zadnja leta marec najusodnejši mesec, vendar letošnji marec vsaj za prerokbe ne more biti več tisto, kar so bili dosedanj.

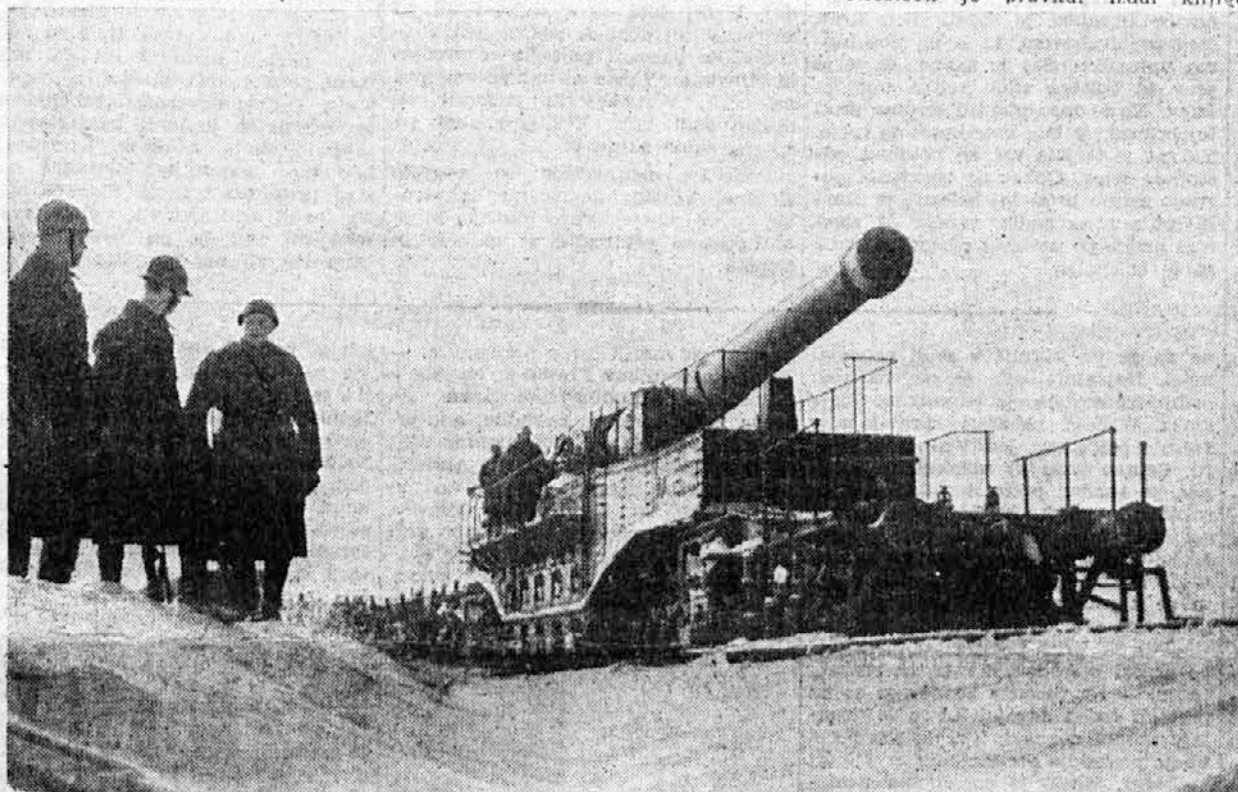
Splah so prerokovanja kočljiva reč. V spomin nam prihaja neka francoska knjiga prerokb za leto 1940.

(Prédicitions mondiales 1940, Editions Médicis-Paris). Knjiga ugotavlja — sodeč po tem, kako so se prerokbe »uresničile«, je ta ugotovitev znatno odveč — da je tiskarna dobila rokopis v roke 19. avgusta 1939. V knjigi srečamo tele stavke, vredne ovekovčenja:

»Vojna nevarnost bo proti koncu

Skoraj ob istem času so zborovali tudi »parlamentarci«. Pri tej priložnosti je dal dr. Tiszo izglasovati resolucijo, po kateri »parlamentarizem ustreza značaju slovaškega naroda«.

Vsa poročila so si edina, da si danes najmanj 85% slovaškega prebivalstva želi obnovitve nekdanje Česko-slovaške, le da bi slovaški del

Orjaški francoski top: slika nam kaže, kako peljejo top kalibra 55 cm po tračnicah na namenjeno mu postojano.

1939. popolnoma izginila... Poljski dostop do morja je brezpogojno zagotovljen... V Varšavi bo (med 8. februarjem in 9. marcem) zdravje prebivalstva v najlepšem redu... Na francoskem vlada mir z vsemi svojimi blagoslovi... Ne samo da je sleherni strah pred vojno neutemeljen, ampak bodo tudi vojna bremena čedalje bolj konela... O vojni sploh govora ni...

Resda so takšne prerokbe drugačnega kova kakor politično sklepanje iz danih okoliščin. Toda takšno sklepanje se spričo nepreračunljivosti nekaterih ljudi čedalje bolj približuje knjigam prerokb. Zato prepuščamo to pot sklepanje iz vzrokov in okoliščin na učinke domišljiji naših bralcev.

Observer

Bilanca pol leta vojne

Britanski mornariški minister Churchill je prejšnji teden podal bilanco pol leta vojne na morju.

»V teh 6 mesecih«, je rekel Churchill, »smo izgubili 63.000 ton vojnih ladij, t. j. pol manj kakor v prvih šestih mesecih svetovne vojne. Trgovinskih ladij smo izgubili 200.000 ton (od celotne tonaže 21 milijonov ton). V svetovni vojni smo samo v aprilu 1917. izgubili 450.000 ton trgovinskih ladij.«

Slovaki

Slovaki sodijo, da živi na današnjem Ogrskem okoli 600.000 Slovačkov. Madžarov je na Slovaškem desetkrat manj.

Na Slovaškem čedalje bolj narašča napetost med tisto skupino politikov, ki hočejo parlamentarno republiko — med njimi je tudi predsednik Slovaške dr. Tiszo — in radikalnim krlom tako imenovanih Hlinkovih gardistov; le-ti odklanjajo parlament in se ogrevajo za odkrito diktaturo. Te ekstremiste vodita Tuka in propagandist slovaške vlade Sanjo Mach. (Mož se pravkar mudi na večdnevem obisku v Berlinu.)

Hlinkovi gardisti so imeli pred kratkim tajno zborovanje in so sklenili, da se imajo razpustiti parlament in brezobzirno odstraniti vsi »Čehoslovaki in »demokrati«; razpravljali so tudi o »pohodu na Bratislavo«.

države moral imeti nekoliko več samostojnosti kakor nekoč.

National-Zeitung, Bazel

Roosevelt bo kandidiral!

V časopisih beremo, da se je Roosevelt odločil v tretje kandidirati. Novica sicer še ni uradno potrjena, kljub temu se zdi stvar že danes toliko kakor gotova.

Tem bolj, ker ameriški »barometer« jasn kaže, da si Amerika želi še tretjega Rooseveltovega predsednikovanja — ne glede na ustavne tradicije in druge pomisleke, ki tako radi z njimi operirajo poklicni politiki v demokratiških državah.

Why Britain is in war (Zakaj je šla Velika Britanija v vojno). V knjigi beremo tudi tale stavek:

»Skoraj 100 let, od leta 1815. do 1914., je bila Anglija najmočnejša velesila na svetu, in ves ta čas ni Evropa nikdar živela v tolikšem nemiru kakor v kratkem razdobju od leta 1933. do danes.«

Nemški bralec — od vseh na svetu najbolje informiran

V Wiesbadnu je na zborovanju glavnih urednikov nemških listov izpregovoril tudi šef nemškega tiska dr. Dietrich. Povedal je med drugim tudi tole:

»Nemški časopisni bralec je danes med vsemi na svetu najbolje informiran. Po zaslugi premočrtne in pametne poročevalske politike dobe nemški bralec stalno sliko in s tem zanesljivo sodbo o življenju in moči lastnega naroda.«

Ali ste brali...

... da v Londonu zagotavljajo, da so vsi glasovi o vojnih pripravah na Bližnjem (in Srednjem) Vzhodu samo rekviziti iz živčne vojne?

... da v Parizu ugotavljajo v zvezi z afe »nemškega parnika Altmarke, da ne živi Norveška ne v aktivni ne v pasivni ampak v »prestrašeni« nevtralnosti?

... da pripravljajo v Moskvi rusko izdajo Hitlerjeve knjige *Mein Kampf*?

... da je angleški delavski prvak Greenwood napisal, da bi bila anglo-francoska zveza z Nemčijo proti Rusiji sramota, kakršne ne bosta Anglija in Francija nikdar storili?

... da je bivši predsednik Združenih držav Hoover predlagal, naj bi se židovska država ustanovila sredi Centralne Afrike?

... da v Bratislavi zatrjujejo, da se je vsa Slovaška razveselila, ko se je raznesla vest, da je propagandni šef Sanjo Mach povabljen v Berlin?

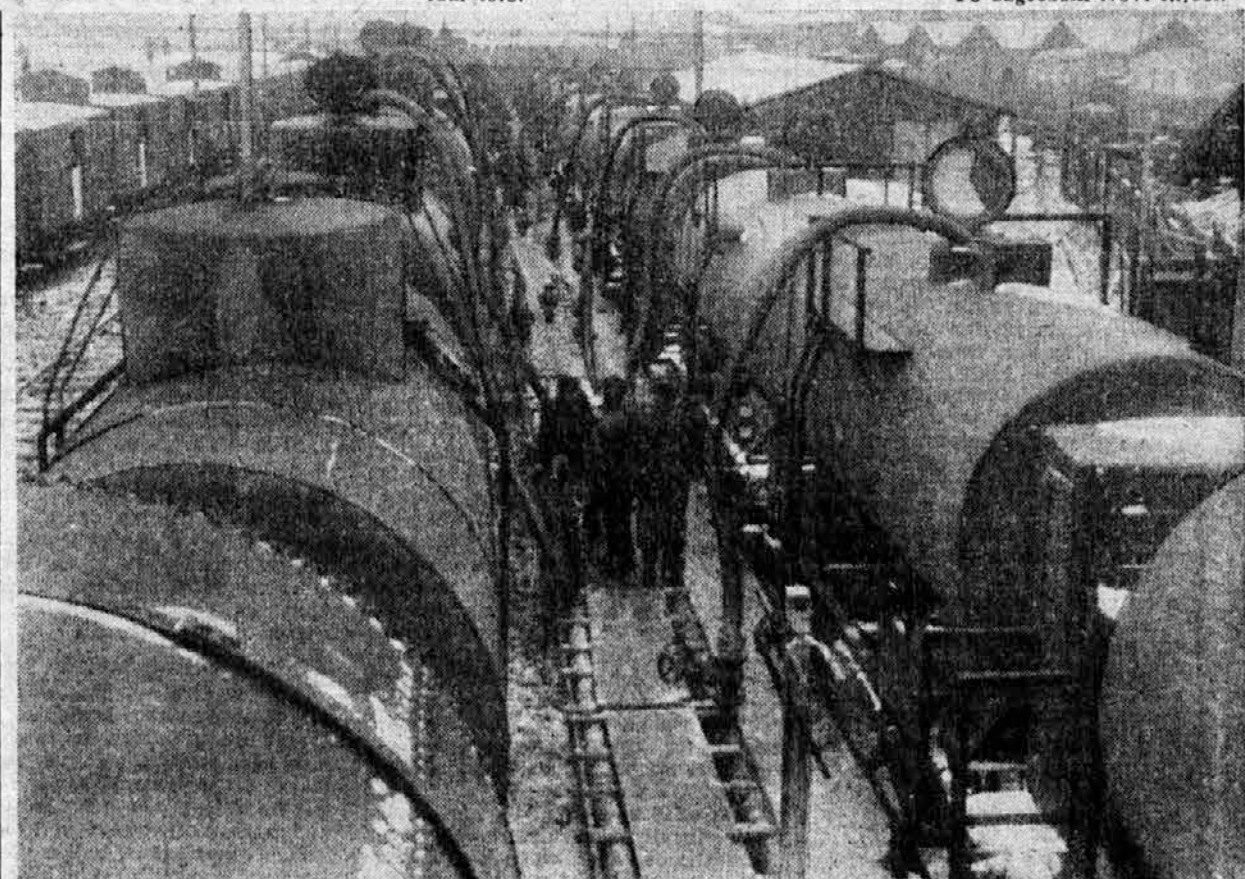
... da je Bonnet (znan iz monakovske kapitulacije), danes pravosodni minister, »obsodil« bivšega španskega ministra del Vaya, ker je na begu s Španskega prekorail francosko mejo brez potnega lista?

... da se največji francoski kinematografski producenti imenujejo Rabinovič, Lukačević, Pressburger, Nebenzahl, Sandeberg, Bercholz, in da se je zaradi njih — in po zaslugi nacistične Nemčije, ki jih je izgnala iz tretjega rajha — francoski film spet popel na drugo mesto, takoj za ameriškim?

... da Roosevelt proučuje predlog o preselitvi nekaj milijonov političnih beguncev v nove kraje, in da so nekateri predlagali Aljasko, deželo, veliko za šest Jugoslovij, po prebivalstvu pa manjšo od Ljubljane — da pa pacifisti svetujejo, naj bi na Aljasko preselili vse nasilne Evropejce, ki trajno ogrožajo svetovni mir, češ da bi jih ta dežela lahko vse prevzela, ko je v njej prostora skoraj za 100 milijonov ljudi?

... da Japonci v zasedenem Kitaju po načrtu škrijo kajo opija; da proda 30 monopolnih prodajaln na dan 3000 unč opija (1 1/4 milijona din), in da dobavlja to ubijalsko mamilo »Urad za zatiranje opijske kaje na Kitajskem«?

Po zagrebški Novi Rileči.

Petrolejsko prijateljstvo med Nemci in Rusi: prizor s postaje v Przemyslu, kjer pretakajo petrolej iz ruskih vagonov v nemške. (Ruske železnice imajo namreč širši tir kakor nemške.)

Družinski tednik

Pozor pred slepacji!

Te dni je uprava »Družinskega tednika« ugotovila, da je nekdo pobiral naročnino za »Družinski tednik«, ne da bi imel pravico za to.

V zvezi s tem dogodkom moramo opozoriti vse naše naročnike in bralce, naj v bodoče ne nasedajo raznim lažnim agentom in inkasantom, ki bi se pri njih zglašili glede plačila naročnine.

»Družinski tednik« nima ne akviziterjev ne inkasantov za naročnino in ne agentov za nove naročnike. Vse denarni promet med naročniki in upravo »Družinskega tednika« se vrši neposredno s plačilom v upravi ali pa po polnočnih. Vsa druga plačila, ki bi jih zaupali kakšni nepoklicani osebi, so za upravo »Družinskega tednika« neveljavna.

Če bi se pa pri vas zglasila kakšna oseba, trdeč, da lahko pobira naročnino za »Družinski tednik«, vas prosimo, da jo legitimirate, hvalični vam bomo pa, če nas boste o takšnem ali podobnem primeru takoj obvestili.

Uprava »Družinskega tednika«

Politični tednik

Zaključki sofijske ustanovne skupščine bolgarsko-jugoslovanske trgovinske zbornice obetajo velike koristi za obe državi. Gospodarski zastopniki obeh narodov so namreč sklenili, da se bodo odsej pogosto posvetovali glede skupnega izvažanja blaga v iste države. Namesto da bi na skupnih tržiščih nastopali kot konkurenti, bodo nastopali skupno in tako dosegli ugodnejše cene za svoje blago. Najvažnejše je pa, da so bolgarski in jugoslovanski gospodarski zastopniki sklenili, da bodo skušali izenačiti gospodarske zakone in uredbe obeh držav. Le tako bodo dosegli cilje, ki so si jih postavili, in samo to bo pripravilo podlago za carinsko zvezo Jugoslavije in Bolgarije, o kateri je na skupščini govoril predsednik bolgarske vlade dr. Filov.

— Trgovinski ministar dr. Andres je pretekli teden odpotoval v Nemčijo, kjer se je udeležil otvoritve spomladanskega velesejma v Leipzigu. Velesejem je otvoril nemški propagandni ministar dr. Göbbels. Dr. Andres in njegovo ženo so povod sprejeli z velikimi častmi. Na velesejmu v Leipzigu imamo poseben jugoslovanski paviljon. V svojem govoru je dr. Andres naglasil, kakšen ugled uživa lipski velesejem med našimi gospodarstveniki. Iz Leipziga je dr. Andres odpotoval v Berlin. — Tridnevna anketa o državnih bolnišnicah se je vršila pretekli teden v Beogradu. Udeležili so se je upravni bolnišnic, predsedovali ji je pa ministar za socialno politiko in ljudsko zdravje dr. Budisavljević. Na koncu konference so sprejeli resolucijo, naloga ministrstva bo pa, da se bodo zahteve te resolucije uresničile. Resolucija namreč pravi, da je neobhodno potrebno razširiti obstoječe bolnišnice in zgraditi nove bolnišnice v krajih, kjer je to nujno potrebno. Za izvedbo teh načrtov bodo napravili odločujoči činitelji desetletni načrt, za njih izvedbo bodo pa zagotovili kredite s posojili, na podlagi dohodkov sanitetnega sklada.

Rooseveltov evropski odposlanec Sumner Welles je pretekli teden iz Švice odpotoval v Berlin, kjer se je sestel z nemškim zunanjim ministrom Ribbentropom in Hitlerjem. Od onod je odpotoval nazaj v Švico. Čeprav politiki ne vedo, kakšen bo končni Wellesov uspeh, ima njegov evropski obisk vendar en pozitiven učinek: nevtrale, posebno severne države so se spet opogumile in se odločno upre poskusom vojskujočih se držav, da bi jih zapletle v njihov konflikt. To so pokazale severne države na konferenci zunanjih ministrov v Kjopenhavnu. Posebno odločno se je temu uprla najmočnejša skandinavska država, Švedska. S tem v zvezi nekateri politiki domnevajo, da nevtrale države upajo v mirno ureditev sedanjega severnega konflikta. Hkrati so oživele tudi vesti o nemškem posredovanju v finsko-ruskem sporu. Finski zunanji ministar Tanner je izjavil, da Finska nima ničesar proti prijateljskemu posredovanju, pa naj pride od katere koli strani.

BOLEZEN, KI JO PRINAŠA POMLAD

Kaj je meningitis?

Kakšna je ta nevarna bolezen in kako se je obvarujemo

Zadnji čas se je v naši državi v nekaterih krajih pojavila epidemija meningitide, vnetja možganske opne. Posebno veliko primerov je bilo v Splitu. Statistika Higijenskega zavoda kaže, da je meningitida terjala že veliko smrtnih žrtev, zlasti med otroki, zato je zdaj zbudila velik strah, posebno med starši.

Zagrebsko zdravniško društvo je pretekli den naprosilo profesorja zagrebske medicinske fakultete dr. Branka Dragišića, naj bi imel strokovno predavanje o tej nevarni nalezljivi bolezni. Predavanje je poleg zdravnikov poslušalo tudi veliko število laikov. Že to kaže, kakšno zanimanje vlada za to bolezen. Epidemija meningitide je zanesljivo zdaj najaktualnejša medicinska tema.

V uvodu je predavatelj navedel statistiko zagrebske bolnišnice za nalezljive bolezni o meningitidi. V zadnjih desetih letih so sprejeli v to bolnišnico 102 bolnika s meningitido in od teh jih je 33 umrlo. Lani je bilo vse leto v bivši saški banovini 98 primerov obolevnosti, samo letos so pa prijavili 110 bolnikov, po večini iz Splita.

Porast obolevnosti v raznih delih banovine Hrvatske je zbudil silen strah med prebivalstvom, ki je pa popolnoma upravičen. Saj je znano, da terja prav ta bolezen silno veliko smrtnih žrtev. Ko se niso poznali seruma proti tej bolezni, je bila umrljivost še večja. Takrat je terjala več ko petdeset odstotkov žrtev. Odkar pa zdravniki poznajo serum proti tej bolezni, je umrljivost znatno padla, vendar še znanom umrje po petdeset odstotkov otrok za to boleznijo.

ne da se pa okrniti v svoji neodvisnosti. Najzanimivejše je pa, da tudi prihod Rooseveltovega odposlanca Sumnerja Wellesa nekateri spravljajo v zvezo s posredovanjem v finskem sporu. Čeprav zato ni nikakršnih dokazov, je vendar pretekli teden zbudila zanimanje pozornost, ki jo je izkazal sovjetski komisar za zunanje zadeve Molotov ameriškemu poslaniku v Moskvi. Priredil mu je namreč večerjo in se s njim prijateljsko razgovarjal dobre tri ure. Tudi o ameriškem poslaniku so pred kratkim govorili, da bo skušal posredovati v finsko-ruskem sporu. — Na finskem bojišču so se pa pretekli teden dogajali in se še dogajajo usodni dogodki. Zadnje dni Finci bijejo poslednje obupne boje za Viipuri (Viborg). Mesto je popolnoma razdejano, požar je nastal v več mestnih okrajih. Finci se bore za sleherni ped zemlje. To je najbolj krvava faza finsko-ruske vojne, saj je Viipuri že za glavnimi utrdami Mannerheimove črte. S tem je sovjetska vojska dosegla uspeh in zdaj bi se lahko brez bojazni, da izgubi na svojem prestižu, začela pogajati za mir. Čeprav je morebiti pretirano reči, da je z Viipurijem padla tudi odločitev v boju med Finci in Rusi, je vendar zanesljivo, da bo odsej Rusija lažje prodirala, ko je prebilla močne Mannerheimove utrdbe. Junaška obramba malega finskega naroda je pa nedvomno razpršila rusko trditve, da ne gre za vojno med Rusi in Finci, temveč za finsko državljansko vojsko. Rusi so se pri tem namreč sklicevali na komunistično vlado Kuusinen v Terijoku.

Meningitida se najpogosteje javlja aprila in maja, posebno če je prehod med hudo zimo in toplejšimi dnevi zelo nagel. Povzročitelji bolezni so klice, imenovane meningokoki, ki se naselijo na sluznico, potlej se pa prenesejo po krvi do možganske opne. Klice se prenašajo skoraj neposredno in so v kapljicah sline, ki jih ljudje izdihavajo.

Poleg vremenske dispozicije je za to bolezen važna tudi dispozicija dobe. Posebno nagnjeni k tej bolezni so dojenčki in otroci v zgodnjem detinstvu. To dokazujejo tudi statistike.

Meningokoki se, kakor že rečeno, naselijo po večini na sluznici nosa in žrela, pogosto tudi na bronhijah, kjer se navadno javljajo tudi pri simptomih meningitide. Meningokoki pridejo potlej v kri in po krvi v meninge, mehke možgove opne. Meningokoki lahko žive samo v notranjosti človeškega telesa, zato pri prenosu bolezni pridejo v poštev samo neposredni stiki.

Inkubacija je izredno kratka, traja približno dva do tri dni. Značilen je nagel izbruh bolezni. Včasih se pri polnem zdravju čez nekaj ur razvije bolezen in utegne terjati smrtno žrtev.

Bolezen po večini traja štiri do šest dni. V tej dobi otrok ozdravi ali pa umrje. V tej dobi se pojavita vsa značilnost bolezni: pokaže se vročica in bljuvanje. Važne so tudi spremembe na očeh. V nekaterih primerih so opazili tudi krče. Večino znakov pa spozna samo zdravnik.

Posledice meningitide so pogosto strašne. Včasih utegne pustiti otroku, če ne umrje, pravo idiotijo, ki se mu pogosto pridruži še gluhost in slepota.

Pred začetkom zdravljenja s serumom je bila umrljivost za to boleznijo strahovita. Leta 1905. je pa zdravnik Jochmann iznašel serum proti tej bolezni, ki so ga izdelali v Merckovem laboratoriju v Darmstadtu v Nemčiji. Leta 1907. so začeli ta serum uporabljati v Ameriki, potlej pa takoj tudi na Francoskem. Uspeh zdravljenja s serumom pa ni zmerom zagotovljen. Posebno takrat nima zaželenega učinka, kadar se začne bolnik prepozno zdraviti. Narobe se pa tudi v nekaterih takšnih primerih utegne zgoditi, da bolnik ozdravi tudi brez seruma. Nekateri zdravniki so šli celo tako daleč, da seruma sploh niso več uporabljali. Naposled so se pa le prepričali, da serum znatno zmanjšuje umrljivost, vendar ni popolno jamstvo za ozdravljenje. Lahko se pa o učinku seruma vsaj približno prepričamo, če pogledamo uspehe zdravljenja s serumom v zagrebski pediatrični kliniki: tam so ozdravili 10 bolnikov, poboljšali so 2, 7 bolnikov niso ozdravili, umrlo jih je 11. Vsekako so zdravniki prišli do zaključka, da je sleherni zdravljenje samo pomožnega učinka. Ne more odločiti o zdravju in smrti.

Najboljše sredstvo proti nalezljivosti je stroga izolacija otrok. Znamo je, da je 10 do 15 odstotkov ljudi iz bolnišnice okuženih in da nosijo meningokoke na sluznici v nosu in žrelu. V času nevarnosti za epidemijo te bolezni se je torej treba izogibati skupnih shajališč otrok. Koristno bi bilo tudi uporabljati nekatera sredstva proti tej bolezni. Starejši otroci naj bi si grlo izpirali s hidrogenom, manjšim naj bi pa kanili kapljice targesina ali neo-fycocyanase.

letela nad Berlinom, ni bilo alarma za letalski napad in tudi nemška letala se niso dvignila proti njim. Nemške oblasti pa zanikajo, da bi angleška letala prispela nad Berlin. — Na Bliznjem Vzhodu se je pretekli teden razburjenje nekoliko poleglo. K temu je zlasti pripomogel miren in odločen govor po radiu predsednika turške vlade g. Saidama. V svojem govoru je g. Saidam zamikal, da bi Turčija proglasila v nekaterih predelih obsešno stanje in mobilizirala svojo vojsko. Turčija je vojsko pripravljena in zdaj samo čaka. Ne vidi pa razloga, da bi jo Sovjetska Rusija napadla. Zato naj se turško ljudstvo nikar ne boji navalov živčne vojne, ki je pokazala že nekajkrat slabe posledice v svetu. — Veliko zanimanje je zbudilo poročilo italijanskega lista »Popolo d'Italia«, da so sovjetske oblasti turškega zunanjega ministra Saradzogla povabile v Moskvo, da bi nadaljeval pogajanja. — Pomočnik sovjetskega komisarja za zunanje zadeve Potemkin je postal sovjetski prosvetni ministar. Imenovanje je zbudilo v tujih krogih veliko pozornost, vendar pa ne morejo ugotoviti vzroka te spremembe v sovjetski vladi. — Angleška vlada je izjavila, da bo od 1. marca dalje strogo nadzirala ves izvoz nemškega premoga. S tem je prizadela predvsem Italijo, ki je zaradi tega odločno protestirala v Londonu. Izjavila je, da takšni britanski ukrepi utegnejo škodovati gospodarskemu in političnemu razmerju med obeh državama. Angleška javnost zahteva pa še strožjo nemško blokado in nadzorstvo nad iz-

KUPUJTE PRI TVRDKAH, KI OGLAŠUJEJO V »DRUŽINSKEM TEDNIKU«

mu domnevajo, da na Maginotovi in Siegfriidovi črti ne bo prišlo do odločilnih bitk, temveč da bodo vojno prej odločile druge okoliščine: blokada, udarec na kakšni drugi fronti ali pa notranje razmere. Na morju so vojskujoč se države zelo aktivne. Posebno nemške podmornice neumorno napadajo angleške ladje. Žrtve se sleherni dan množe. Angleži so Nemcem odgovorili s aktivnostjo v zraku. Angleška letala ponoči letajo nad Berlinom in spuščajo letake in rakete. Ko so nemška letala pretekli teden

Listek »Družinskega tednika«

Psihologija hotelske garderobe

Gostje velikih, odličnih londonskih hotelov se ne počutijo v njih samo kot številke, temveč res kot gostje. Kljub dvem ali trem tisočim sob in kljub štirim ali petim tisočim gostov na dan je dolžnost hotelskih uslužbencev skrbeti, da se gostje nikoli ne počutijo kot plačujoči (in še drago plačujoči!) gostje restavracije ali hotela, temveč kot obiskovalci v prijateljski hiši.

Stalne goste uslužbenci kajpak poznajo po imenih. Težje je pa pri priložnostnih gostih in najtežje od vseh uslužbencev je za garderoberja, ki nadzoruje obleko obiskovalcev. Kajti če hoče s gosti osebno ravnati, kajti ne sme dajati števil. In tako ima včasih opoldne v času kosila v svoji garderobi po dva ali tri tisoč klobukov, palic, plaščev, ki jih mora brez slehernega oklevanja in premišljevanja izročiti gostu, kadar pokosi.

Neki mlad mož, ki zelo pogosto obiskuje elegantne londonske hotelske restavracije, je nekoč, ko je odšel iz ene teh restavracij, našel v svojem klobuku listek z zagonečnimi črkami: K M R P. To je pomenilo, da je majhen mož z rdečimi pikami na ovrtnici.

Bilo mu je kajpak popolnoma vseeno, kako ga označujejo; toda nekoč je našel v svojem dežniku listek s črkami: K M 40. Bil je strahovito jezen. Kajti se zdalec ni bil štirideset let star in si je zmerom domišljal, da se tudi na pogled ne zdi.

Šef garderobe enega največjih in najlepših londonskih hotelov, ki že 43 let opravlja to službo, je povedal nekemu londonskemu žurnalistu marsikaj zanimivega iz svoje dolgoletne službe.

»Ali je res,« ga je vprašal časnikar, »da je neki zelo ugleden Londončan dobil iz garderobe svojo obleko z listkom, ki je bilo na njem napisano njegovo znamenje: pleša in rdeč nos?«

»O tem sem že slišal pripovedovati,« je odgovoril garderober, »toda ne verjamem, da je v kakšnem londonskem hotelu uslužbenec, ki bi se tako... tako... nesposojljivo izrazil o svojem gostu. Razen tega se pa zunanji znakov najmanj poslužujemo.«

»Ali uporabljate kakšna posebna znamenja?«

»Da. Zase sem znašel posebne znake, mešanico latinščine in francoščine,« se je nasmehnil. »Majhen, močan mož dobi pri nas ime »ping«; beseda je izvedenka iz latinske »pinguis«, debel. Nekoliko nesposojljivo seveda... toda le malokateri gost ugane, kaj to pomeni. Miga,« spon pomeni, da ima gost ovek obraz. »Gron« je velik, »grand rouge« pa pomeni, da gre za močno osebo, izredno zdrave barve.«

Stalne goste poznajo v garderobi po njihovih imenih in obleko označijo s pravimi imeni. Šef garderobe londonskega hotela Dorchester pozna več ko 5000 hotelskih gostov po imenu. Dosti drugih pozna samo na videz, ne da bi vedel za njih ime, in za oznako njihove obleke uporablja stalna znamenja. Vitkega moža na primer označi z dolgo navpično črto, začrtano na listek z višnjevim svinčnikom.

Garderoberji se kar presenetljivo hitro pošebejo klobuke in preberejo z njih določena znamenja. Nikoli se pa ne zmotijo.

»Vsi moji pomočniki znajo brati naša znamenja,« je pojasnil šef garderobe hotela Dorchester, »kakor če bi bila to kakšna druga pisava. Sleherni oblačilo vrnemo njegovemu lastniku, ne da bi le za trenutek premišljevali. Pri tem pa stvar pogosto ni tako preprosta. Razen navadnih znamenj imamo pogosto tudi bolj zapletena znamenja, kakor na primer puščice.«

Če na primer kakšen gost povabi na kosilo svoje prijatelje, ga posebej označimo na listek. Plašče in klobuke, dežnike in palice njegovih znancev in prijateljev, ki so njegovi gostje, pa obesimo na desno in levo okrog njegove obleke. Na vsak plašč ali klobuk vtaknemo listek s puščico, ki kaže h gostiteljevi garderobi.

Ko se vsa družba vrne, v trenutku najdemo in vrnemo vsa oblačila... Kakor že rečeno: stvar je prav za prav preprosta, le majceno, majceno psihologa mora biti človek.«

OFICIRŠKE, LOVSKE, TERENŠKE
ČIZME, GOJZERICE IN SPORTHA CEUTVE
PO MERI
ČIZMARSKA ZADRUGA
ZIR (NAD ŠKOFJO LOKO)
ZAHTEVAJTE PROSPEKTE!

vozom nemškega premoga. Italijanski tisk trdi, da hoče Anglija s tem Italijo prisiliti, da bi zaveznikom dobavljala vojni material.

Napetost med Anglijo in Italijo zaradi nadziranja italijanskih ladij z nemškim premogom je popustila. Italijanski diplomatski krogi trdno upajo, da bodo spor na miren način poravnali. Vojna med Anglijo in Nemčijo pa se bo očitno spremenila v premogovno vojno. Kajti Nemci so izjavili, da hočejo po vsaki ceni, če že ne popolnoma preprečiti, pa vsaj otežkoti izvažanje angleškega premoga v Italijo. Nemški bombniki pridno bombardirajo angleške ladje, ki izvažajo angleški premog iz pristanišča New Castla. Baje so Italijani že prenehali voziti nemški premog s svojimi ladjami, ker Angleži sleherni izmed njih ustavijo. — Nemška letala so napadla 9 holandskih trgovskih in ribiških ladij v Severnem morju. Začela so jih bombardirati in obstreljevati s strojnimi. Era izmed ladij se je zaradi poškodb potopila. Napad je pa terjal tudi nekaj človeških žrtev in več ranjencev. Holandska vlada pripravlja odločen protest v Berlinu.

Petrolej se je vžgal in eksplodiral v kuhinji marenberskega gradu, ko je kuharica v gorečo svetilko dolila petroleja. Eksplozija je bila tako močna, da je vrglo vrata iz tečajev, pa tudi šipe na oknih so popokale. Ogenj, ki je nastal, so sicer domači hitro pogasili, vendar je dobila kuharica hude opekline po vsem telesu.

Z alkoholom se je zastrupil komaj 16letni Janez Rajk iz Radovice pri Melitki. Janez je skupaj z drugimi mladimi fanti kahal pri gospodarju žganje. Ponudili so mu kozarec žganja, ki ga je Janez v duško izpil. Ko je potem odšel domov, se je na cesti zgrudil in omedlel. Kljub zdravniški pomoči je pa takoj drugo jutro, ne da bi se zavedel, izdihnil za posledicami zastrupitve.

Kovance po 50 dinarjev so ponarejali 41letni Matija Jeler, rezbar iz Sevnice, trgovec Štefan Kuzmanović iz Sušjeva pri Slavonskem Brodu in Poljakinja Marija Pračeva. V Jelerjevem stanovanju so odkrili kovnico z vsem potrebnim orodjem. — Ene cigane je granata eksplodirala v Beogradu. Granata je bila namenjena za železnino. Trgovec pa granate ni hotel kupiti, dokler cigani niso spravila iz nje razstreliva. Pri tem delu jima je pa granata eksplodirala. Ene cigane je granata popolnoma razgrinjala, drugi je pa težko ranjen.

Konj je brenil v glavo 23letnega Cvetka Šepetavca, ko je vozil vina s sanmi iz Radeč proti Zidanemu mostu. Cvetko je pogajal konja in potiskal za ročico. Konj ga je pa tako nesrečno udaril s kopitom po glavi, da je omedlel.

Zaradi mlade vdove sta se stopla Ahmed Duraković in Bjelkan Velić, oba iz Sarajeva. K mladi vdovi Nuri iz vasi Madri pri Sarajevu je zadnji čas zahajal Bjelkan Velić. To je ljubosunnega Durakovića tako razjezilo, da je Bjelkana napadel z nožem in mu zadal več nevarnih ran.

Prvi kopalci so se pojavili v Splitu, kjer je zdaj zavlada že kar topla pomlad. Pred nekaj dnevi je bilo v Splitu opoldne 33 stopinj toplote in se je mesto kar zbudilo iz zimskega spanja, tako da ima spet videz našega pravega dalmatinskega mesta.

Bosa in oblečena v vrečo je prehodila 80 km Acija Suljagićeva iz vasi Duge Poljane pri Kosovski Mitrovici. Ker uboga žena do zdaj še ni svojo možu podarila otroka, je bila tako obupana, da se je na nasvet neke vaške čarodejke napotila na pot. Čarodejka je dejala, da mora Acija bosa oditi v svojo rojstno vas, oddaljeno 160 km, tam izkopati zeljnato glavo in se potem spet vrniti domov. Zdej se je žena, ki slepariki sveto verjame, res napotila pri skoraj 20 stopinjah mraza, bosa in oblečena v vrečo v svojo rojstno vas.

Za 300.000 dinarjev gotovine so odnesli neznani vlomilci iz blagajniških prostorov Ruffove tovarne za čokolado v Subotici. Vlomilci so preiskali vse predale, potem so pa 300 kg težko blagajno naložili na sani in jo odpeljali. V blagajni je bilo poleg gotovine, tudi 16 vložnih knjižic.

Monogrami — entel — azur
gumbnice — gumbi — plise
fino in hitro izvrši

Matek & Mikeš
LJUBLJANA, Frančiškanska ulica
nasproti Uniona

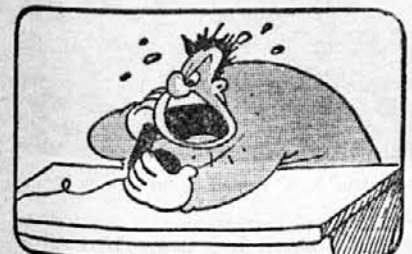
Vezenje perila, predstik ženskih
ročnih del

OKVIRJI

SLIKE, FOTOGRAFIJE, GOBELINE,
KLEIN

LJUBLJANA, Wolfova 4

VSAK TEDEN DRUGA

Na Hrvatskem primanjkuje živinske krme, tako da nimajo kmetje kaj polagati živini. Primorani so naročiti krmo iz Slavonije; banska uprava jim je priskrbela brezplačni prevoz po železnici.

Hudournik odnesel hišo in gospodinj, ki se ni mogla nikakor rešiti. V Popovičih pri Glamoču je pridružil hudournik in podrl vse, kar mu je bilo na poti. Uboga kmetica Stana Minkovičeva je našla smrt v hudournikovih valovih.

Ukradeno blagajno so spravili v vodnjak v Subotici. Cestar je zapazil, da je cement pri vodnjaku odkrušen in je pogledal, kaj se je zgodilo. V vodnjaku je plavalo mnogo papirja. Iz vodnjaka so potegnili blagajno, v kateri je bilo okrog 300.000 dinarjev gotovine in 16 knjižic. Tovarnik Ruff so odkodovali za lepe tisočake.

Skala pokopala dete in porušila kočbo uboga mlekarja Zidarja iz Vodruša pri St. Juriju ob južni železnici, prav ko je bila vsa družina v koči. Skala je porušila strop, ki je pokopal vso Zidarjevo družino. 15 mesecev staro hčerko Stanko je popolnoma stisnilo in je bila takoj mrtva. Drugi so pa dobili bolj ali manj hude poškodbe, le štletni sinček France je ostal nepoškodovan.

Ko so ga nesli od krsta, je padel v vodo in utonil. Posestnik Jelro Grgur iz vasi Jesenik v Bosni je svojega otroka nesel h krstu v zibelki, ki jo je pritril konju na hrbet. Ko je jahal s konjem čez potok Muljino, se je konj splašal, otrok je pa padel iz zibelke in utonil.

Obhale se je vnela Ani Reberškovi iz Osredka pri Vranskem, ko je stala pri zakurjenem štedilniku in se grela. Na lepem je bila vsa v plamenih in je dobila hude opekline po vsem telesu.

Drvo je ubilo posestnikovega sina Francela Primoža, ko je s svojimi tovariši sekal les v gozdu v Vratih nad Bogenšperkom. Ko so veliko drvo podžagali, da je padlo, so vsi delavci odskočili, le France je, medtem ko je odskočil, padel tako nesrečno, da se je drvo prevrnilo prav na njegovo stran. Udarce je bil silen. Veje so mu strle prsi in koš in rebra so se mu zarila v pljuča. Vsa trud, da bi pridnega in vzornega sina rešili, je bil zaman.

Smrtno se je ponesrečil livar Jožef Kos iz Mute, ko je s sankami vozil drva domov. Na ledeni cesti je izgubil oblast nad sanmi in je zavozil z vso silo v železno ograjo. Dobil je hude poškodbe po glavi in je kmalu izdihnil.

Požar je nastal na gospodarskem poslopiju posestnika Ivana Pernata v Zgornji Gorici pri Račah. Požar je nastal zaradi slabega dimnika. Ostrešje je popolnoma zgorelo, požar je uničil tudi precej poljskega orodja, sena in slame.

S plinom se je zastrupila 21letna kuharica Roza Niklova iz Maribora. Ko je zvečer legla, je v kuhinji pozabila zapreti plin. Njena sobica je bila poleg kuhinje, zato je plin prišel do nje in jo zadušil.

Od gladi je umrl 60letni Simen Hajster iz vasi Perhartovca na Hrvatskem. Zaradi hudih snežnih zametov samotarja Simna več dni ni bilo v vas. Kmetje so šli pogledat v njegovo hišo in so našli mrtvega. Sedel je pri peči; podgane so že vsega razjedle. Umrl je od gladi, ker zaradi snega ni mogel v vas.

Za 100.000 dinarjev plena so odnesli neznan vlomilec iz drogerije »Hermest« v Ljubljani na vogalu Miklošičeve ceste in Pražakove ulice. Vlomilec so pobrali 3 aparate znamke Leica in več Zeissovih aparatov z daljnomeri. Poleg tega so vzeli še okrog 50 drugih najboljših fotoaparátov, kozmetičnih preparatov in filmov.

Vse skupaj so natrpali v tri velike kovčege in izginili brez sledu.

1.300.000 litrov vina so potekali gostilničarji iz okolice Maribora v preteklem letu. Razen tega so na zboru Združenja okoliških gostilničarjev ugotovili, da so potekali gostilničarji še 350.000 litrov piva in 35.000 litrov žganja.

Okrog pol milijona škode je povzročil požar v sarajevski Baščaršiji, kjer so večina lesene zgradbe. Požar se je razširil na sedem trgovin, od katerih je bila samo ena zavarovana. Razen tega so gasilci tudi z vodo napravili pri sosednjih trgovinah škodo. Skupna škoda znaša okrog pol milijona dinarjev.

Zaradi zastrupljenja z alkoholom sta umrla brata Miloš in Nenad Milošević v vasi Gradu pri Prokuplju. Vse svoje obširno posestvo sta zapila, zdaj jima je ostala samo še hiša. Da sta dobila sodček vina, sta pa prodala še dvorišče. Potem sta vso noč pila. Zjutraj so ju našli sosedje mrtva v postelji, sodček je bil pa prazen.

Volk je ujel pogumni kmet Selim Bajramović iz vasi Šalje pri Kosovski Mitrovici. Selim se je do ušes zaljubil v Džulsijo, hčerko kmeta Rušida Bajgora. Ker Selim ni imel dovolj denarja, da bi hčerko odkupil, sta se z njenim očetom pogodila, da mu bo Selim pripeljal živega volka, oče mu bo pa dal svojo hčer.

Plaz je zasul kmeta Marka Aleksića in njegovo snaho Kosano iz vasi Savnik v Crni gori. Zjutraj sta odšla v hrib po drva, pa ju je na poti zajel plaz in ju treščil v globok prepad. Reševalci so ju našli šele po enodnevnem odkopavanju, seveda sta bila pa že oba mrtva.

Potniški vlak se je iztiril na progi Vinkovci-Brčko, ker je pri nekem vagonu odpadla os. Na srečo v vlaku ni bilo mnogo potnikov in nesreča ni terjala človeških žrtvev.

S plinom, ki je uhajal iz peči, se je zastrupilo deset delavcev v tovarni »La Dalmatiennec« v Šibeniku. Izmed desetih delavcev sta Branko Berović in Ivan Rupčić umrli. Preiskava je dognala, da so se delavci zastrupili s plinom, ki je uhajal iz peči.

Deciliter očetne kisline je izpil Stjepan Šilac, gozdar v djakovski škofiji, doma iz Gašincev pri Djakovu. Te dni je dobil od nekega posestnika iz Bačke Palanke 2.000 dinarjev v nakup za dva vagona drv. Stjepan Šilac, ki se je vdajal pijači, je pa s tem denarjem popilval tako dolgo, dokler ni vsega zapravil. Zdej si je v obupu končal življenje.

Zmrznili sta 50letna Kruna Radošavljevičeva in 80letna Kruna Prvulovičeva iz Knjaževca v bližini Nisa. Starki sta šli na obisk k svojim znanjem v sosedno vas, pa ju je na poti zalotil snežni vihar. Utrujeni sta sedli pod neko drevo in zmrznili.

Pri skladenju drv se je smrtno ponesrečil 63letni krovec Jelar Janez v Zgornjem Brniku. Pri skladenju drv mu je eden izmed hlodov stisnil prsni koš in je Jelar v ljubljanski bolnišnici umrl.

Streljal je vrane in po nesreči ustrelil samega sebe 25letni viničar Stefan Kranj iz Sv. Jakoba pri Mariboru. Hotel je ustreliti vrano, puška se mu je pa po nesreči prežgoda sprožila in ga zadela naravnost v sree. Bil je na mestu mrtve.

Pri podiranju hrasta si je zlomil nogo 45letni posestnik Franc Kropce iz Maribora. Ena izmed vej padajočega hrasta ga je tako nesrečno zadela, da si je zlomil nogo in je dobil tudi nevarne notranje poškodbe.

Pod voz je padel in si zlomil obe nogi posestnik Blaž Kostanjevec od Sv. Marka niže Ptuja. Na slabi poti mu je spodrsnilo in je padel pod voz.

ki je peljal čezenj. Dobil je hude notranje poškodbe in si je zlomil obe nogi.

Medvedje so se prebudili v bosanskih hribih in so zapustili svoje brloge. Na Vlašić planini v Bosni so kmetje videli več medvedk, ki so pripeljale svoje mladiče na sonce. Kmetje so zato prepričani, da prihaja prava pomlad.

Volkovi so poklali vse pastirske pse in veliko domače živine v Gluhi Bukovici pri Travniku v Bosni. Zaradi dolge zime so volkovi sestradani in napadajo hleve. Zdej so kmetom poklali vse pastirske pse; to je za kmete kajpak velika škoda.

Če verjamete ali ne

Morda se vam zdi neverjetno, toda resnično je, da bodo v Los Angelesu v Združenih državah premaknili donebnico s 14 nadstropji za dva metra od ceste. Ta donebnica je že stara in jo ovirala cestni promet. Hoteli so jo že porušiti, toda lastnik se je temu načrtu uprl. Zdej so inženirji izračunali, da bodo donebnico s »samo« štirinajstimi nadstropji premaknili, tako da bo volk sit in ova ceta.

V Newyoriku je delavec Herbert Azelton, obtožen zaradi nekega zločina, to dejanje priznal, čeprav ga ni bil storil. Obsodili so ga na petnajst let ječe. Ko so obsodbo že proglasili, je vrli mož izjavil, da zločina sploh ni bil storil in da ga je priznal samo zato, da bi prišel v kaznišniško bolnišnico, kajti mora si dati operirati slepič, pa nima denarja za bolnišnico in zdravnika. V Sing-Singu bi ga morali zdravniški brezplačno operirati... Zdej raziskujejo, ali so obtoženčeve navedbe resnične, sicer bi bilo res nekoliko prebrdo, da bi »sedel« petnajst let, samo da bi mu zastoj operirali slepič...

V Segedinu imajo te dni prav zanimivo razpravo. Državno tožilstvo je zahtevalo od sodišča, naj uniči roman pisatelja Dasla Madžara »Kamnitni grobe«, češ da je protivredni in da žali verski čut spodobnih ljudi. Državni tožilec je prebral nekaj perečih odstavkov iz te knjige, v dokaz, da je roman res nesposoben. Branilec je pa zahteval, da na razpravi prebere vso knjigo, ker je le tako mogoče ugotoviti, kakšno je delo v celoti in kakšen vtis naredi na bralca. Sodnik je odločil, da bodo prebrali na prihodnji razpravi ves roman, dolg okrog 500 strani. To je menda prvič, da bodo na sodni razpravi brali romane...

Z barijevim karbonatom se je zastrupila družina Duzanovičeva v vasi Vočari v Slavoniji. Starejši sin Mijo in mlajši Karlo sta za posledicami zastrupitve že umrli, druge so pa komaj še rešili. Zdej so dognali, da je bil kruhu primešan barijev karbonat in se je tako vsa družina s kruhom zastrupila.

11 volkov je ustrelil februarja meseca lovec Muharem Sadiković iz Kosovske Mitrovice. Poleg volkov je v okoliških hribih postrelil še 80 jerebic in divjih rac, 31 zajcev, 2 lisice in dve divji svinji.

V Jakopičevem paviljonu je razstavil svoja dela umetnik Matija Jama. Pri otvoritvi, katere se je udeležilo lepo število ljudi, je umetnik sam spregovoril nekaj uvodnih besed o svojem štiridesetletnem delovanju na umetniškem področju.

Na Hrvatskem je zmrznula čaplja, ki je imela na nogi obroček z napisom: »Muzeum zoologicum Polonia, Varšava br. 508.292 B.« Čaplja je zmrznila v Gjurjevcu pri Koprivnici, ornitološki oddetek v Zagrebu bo pa o tem poročal muzeju v Varšavi.

Smarnice so se napili in potem ubili lovškega čuvaja kmetje iz Koprivnice na Hrvatskem. V kleti Adama Živka so pili šmarnice. Ko je prišel v klet lovski čuvaj Marko Adanković, so bili že vsi divji od pijače in so brez pouda navalili z lopatami nanj. Kmet Josip Grgić je tako dolgo tolkel s kolom po njem, dokler ni bil Adanković mrtve. Ljudstvo je bilo zaradi tega divjaškega umora tako razburjeno, da je hotelo aretirane zločince linčati.

Pod lokomotivo je padel 28letni zavirač Marko Burazin iz Labina v Dalmaciji. Na splitski postaji ga je lokomotiva, ki je premikala vagon, podrla na tla in strahovito razmesarila.

V snegu je zmrznula kmetica Milka Manecova iz Donje Brokovštine pri Križevcih. Iz sejma v Vrbovcu se je vračala ponoči sama domov in je zgrešila pot. Ko so jo drugo jutro odšli sosede iskat, so jo našli zmrznjeno v snegu.

Ameriška jahta »Baltimore« je priplula v naše pristanišče Pirovac v Dalmaciji. Lastnik jahte je William Shirley iz mesta Baltimore v Združenih državah. Jahta je dolga 20 metrov in bo ostala v Pirovcu več mesecev.

Okrog 24.000 dinarjev škode je povzročil ogenj, ki je nastal v vasi Mali Cirk pri Krškem in je upepelil hišo posestnika Karla Ramovža. Ogenj je nastal zato, ker so se vnela suha drva, ki jih je sušila gospodinja na vroči peči. Posestnik je zavarovan samo za 4.000 dinarjev.

Osebnosti

Poročili so se: V Ljubljani: g. Henri Maire ml., veletrgovca, in gđ. Elza Sernečeva. Na Rakovniku: g. Anton Omahen, dipl. jur., in gđ. Marica Levičarjeva, učiteljica. Bilo srečno!

Umrli so: V Ljubljani: 4 letna Ljubinka Smrečnikova; 79letni Josko Stariha; 74letni Ivan Pipan; 31letni Stane Cernan; Ivan Zagari; 31letna Neža Gorjančeva; Jožef Gano; Josip Lenček; 85letni Josip Magister; Ante Inglić; Albina Sarkova, učiteljica v pok; 81letna Marija Novakova, pos. in biva gostilničarka v Novem mestu. V Mariboru: 70letni Franc Brezovnik, poštni urad. v pok; 61letni Anton Krajcar, čevljarški mojster. V Celju: 59letni Jakob Stark, natak; 58letni Ivan Mirnik, žel. v. pok. V Dravogradu: Alojz Glavan, orožnik v pok; Pongrac Kobolt, pos. na Goriškem vrhu. V Zagorju: Jože Herman. V Novi cerkvi pri Celju: 2letni Vladimir Klinc. V Rogaski Slatini: 79letna Marija Ogrizkova. V Cretu pri Celju: 25letni Ferdo Košak. V Novem mestu: 88letna Frančiška Peganova. V Ribnici: Matevž Smale. V Gaberjih pri Celju: Anton Florič. V Rajhenburgu: 78letna Pepca Pleterškijeva. V Laškem: 43letni Josip Podergaj, gostilničar. V Vurbergu pri Ptuj: 72letni Alojz Kokelj, duhovni svetnik in župnik. Pri Svetem Juriju v Slov. goricah: Gizela Kranjčeva. Na Jesenicah: 74letna Terezija Regovčeva. Naše so žalje!

proti prehladu lahko vzamete 1-2 ASPIRIN tablete

Ni drugega zdravila po imenu »Aspirin«, temveč edino-le »Bayer«-jev Aspirin.

Ogl. reg. pod št. 3792 od 22. XII. 1939.

ŽRČALO naših dni

Za vsak prispevek v tej rubriki plačamo 20 din

Kdo si upa posnemati?

Letošnjo zimo je bilo pri revni rudarski družini, ki stanuje v žanaspol podrti bajti na najvidnejši točki nizkega grička. Pred tedni je v tej bajti zaprosil zvetišča pred strupenim mrazom, raztrgan, naspol bos in lačen berač Peter.

»Če vzamem Petra k nam,« je dejala ona, »bo skopnel poslednji dinar. Še soliti ne bom imela s čim.«

»Bomo jedli pa neslano,« je odvrnil mož.

In res je stari berač Peter ostal čez zimo pri hiši.

D. M.

PFAFF ŠIVALNI STROJI

IGN. VOK. TAVČARJEVA 7

Najprej denar — potem šele zdravje!

V takšnem mrazu kakor je zdej, ni prav nič čudno, če se prehladimo. Tudi moja dobra znanca, neka tovarniška delavka, je obolela na grlu. Vlak dan mora zgodaj zjutraj na delo, a popoldne jo čaka delo doma, ker je poročena. Tudi njen mož je tovarniški delavec in ima še dokaj dobro plačo.

Uboga žena se že tri tedne muči in pravi moža, naj ji dovoli iti k zdravniku, a on jo vedno strogo zavrne:

»Nikamor ne pojdeš, ker potem prineseš premalo denarja. Od bolniške blagajne pa ne dobiš toliko, kakršna je tvoja plača!«

Znanka

Kino

Sedim v dvorani in čakam, da prično vrtni film. Ko to srečno dočakam, se začne zabava v moji okolici.

Poleg mene sedi gospa z dvema deklicama. Starejša mirno sedi in gleda dogajanja na platnu, mlajša (kakšnih pet let stara) pa pokaljuje, govori, sprašuje, maha z rokami, skratka: dolgčas ji je in se »po svoje« zabava. Toda ta deklica je otrok in materina krivda je, da vodi tako živo srebo s seboj, ki sodi na igrišče in v naravo, ne pa k predstavam, ki še za mladino niso. To pa še ni vse.

Za menoj sedita dve, ki se pač že štejeta med gospodične, njuno vedenje pa tega prav nič ne potrjuje. Menda ne veda, da je treba v kinu mirno sedeti, ne pa motiti druge z govorjenjem. Ena od njiju je ves čas že vnaprej razlagala vsebino filma, in daleč naokoli so vsi vedeli potek in konec filma.

Čudim se, vedno se piše in govori o lepem vedenju, pa nič ne zaleže, še pri ljudeh ne, ki se štejejo med tako imenovano »boljšo družbo«.

V.

»Hu... hu... mama je vzela klobuček moje punčke, ker gre na obisk!...«

Candide, Pariz

Prah je izdal tatu

Nič ni tako skrito, da ne bi postalo očito

Usodne malenkosti, ki igrajo pri odkritju zločinov odločilno vlogo

V neki stanovanjski hiši se je nekoč pripetila tatvina. V njenem prizemlju je bila lesna delavnica. V okrašenem stanovanju so našli star suknjič, ki pa ni izdal prav nobenega znaka, po katerem bi utegnili najti njegovega lastnika in tatu. Suknjič so zato vtaknili v papirnato vrečo in ga tako dolgo iztepali, dokler je papir zdržal, ne da bi se strgal. Potlej so vrečo odprli in pobrali prah, ki se je nabral na papirju.

Dali so ga sodnemu kemiku, da ga je preiskal. Z mikroskopom je ugotovil, da prah obstaja po večini iz drobenih lesnih delcev. Tako so vedeli, da je njegov lastnik kvečjemu kakšen lesni delavec. Natanko so preiskali lesno delavnico v prizemlju hiše in v neki stari omari za orodje našli ukradene predmete. Tako je neznašli prah izdal tatu.

Plavajoča spalna vreča

V neki pariški hiši je nastal požar. Policija je bila kajpak takoj na mestu in ni ji bilo težko ugotoviti, da je oženj podtaknil gospodar, ker si je hotel prilastiti visoko zavarovalnico.

Gornja slika kaže vsakdanji prizor na Finskem. Na finskih cestah v času bombnega napada vojaki s posebnimi puškami preže na sovražna letala.

Nedvomno je bilo, da je nekdo veliko preprogo polil z vedrom bencina in jo zažgal. Prijeli so hišnega gospodarja in mu krivdo tudi dokazali. Nikakor pa niso mogli ugotoviti, ali je njegova žena pri zločinu sodelovala ali ne. Tudi zaslišanje ni imelo ugodnega uspeha. Tako so jo izpustili.

Lepega dne je pa po Seini priplaval spalna vreča, v njej je bilo pa veliko bencinsko vedro. Kmalu so ugotovili, da je vreča last zaprtega požigalca. Krivde so pa obdolžili tudi njegovo ženo in jo zaprli. Bila je kajpak silno presenečena, vendar je pred preiskovalnim sodnikom naposled priznala dokazano krivdo.

Stražniki so na kaj svojevrsten način prišli do dokaza, da je tudi žena sodelovala pri zločinu. Zadostovala je ena sama, nepomembna malenkost: spalna vreča z bencinskim vedrom je bila namreč zašita. Po šivih so utegnili sklepati, da je to delo ženske roke,

kajti moški bi vrečo ali zvezal ali pa zapel.

Zlomljena lestva

Tudi pri ugrabitvi prvorojenčka ameriškega polkovnika Lindbergha, ki je dvignila v Ameriki in po vsem svetu toliko prahu in ki je Američanom toliko časa kar sapo zapirala, je neka nepomembna malenkost igrala odločilno vlogo. Za ugrabitelja Richarda Hauptmanna, ki so ga obdolžili krivde in ga obsodili na smrt na električnem stolu, je bila usodna lesena lestva. Kajti pri lestvi so z lahkoto dognali, da je lastnik ni kupil narejene v trgovini, temveč da si jo je kot strokovnjak sam napravil. In ta lestva je obtožena Hauptmanna pred vsem spravila na električni stol. Kajti Združene države imajo med svojimi sodnimi strokovnjaki tudi skoraj nezmotljivega strokovnjaka za lesna vprašanja, ameriškega Nemca Arthurja Köhlerja. Ta si je ogledal lestvo in takoj izjavil: »Za to lestvo je izdelovatelj uporabil nov in star les. Ugotovil bom, katera tovarna je dobavila novi les.«

V Ameriki je štirideset tisoč lesnih tovarn. Naposled je pa Köhler kljub temu ugotovil, da je lestva narejena iz smrekovine, ki izvira iz severnoameriške države Caroline. Tam je okrog 1600 lesnih tovarn.

Köhler je tudi ugotovil, da so bile deske, ki je bila lestva iz njih narejena, ostrugane na stroj, ki je imel na eni strani osem, na drugi pa šest skobljev. Povprašali so v vseh carolinskih tovarnah in izkazalo se je, da jih samo 25 uporablja takšne stroje. Ugotovili so tudi, kako debele so bile deske, ki je bila lestva iz njih narejena in spoznali, da je takšne deske žagalo samo 23 carolinskih tovarn.

Pri natančnejši preiskavi lestve je Köhler dognal, da je imel stroj, ki je strugal deske, majhno napako. In res so našli tovarno, ki je imela nekoč stroj s takšno napako. Obroč okrog usodne lestve se je ožal in ožal. Vodstvo tovarne je pa izjavilo, da je s pokvarjenim strojem ostružilo samo dve pošiljki, in sicer za Newyorško podjetje Bronx.

Ko so pozneje prišli tesarja Richarda Hauptmanna, so ugotovili, da je res kupil les pri omenjenem podjetju. Ugotovili so tudi, da je bila iz Hauptmannove podstrešne sobice iztrgana stara deska, ki jo je Hauptmann po Köhlerjevem mnenju uporabil za lestvo.

»Ugotovil sem,« je izjavil Köhler, »da se luknjice žeblice na lestvi natanko ujemajo z luknjicami na lesnih tleh v Hauptmannovi podstrešnici in da se grče na lestvi natanko ujemajo z grčami odžaganega kosa, ki so ga našli na Hauptmannovem domu. Razen tega pa kaže Hauptmannova deska isto število letnih kolobarjev, kakor jih je videti na lestvi.«

Naposled je pa Köhler pred poroto začel stružiti kos lesa z istim skobljem, ki so ga našli v Hauptmannovi hiši in ki je imel neko napako, tako da je pušal za seboj majhne brazde. Na ta les je položil papir in ga počekal z višnjevim svinčnikom, tako da so se brazdice jasno pokazale. Isti poskus je potlej napravil na lestvi in brazde na obeh papirjih so bile popolnoma enake. Tako so Hauptmanna obsodili na smrt.

Izdajalski klas

Na železniški progi v bližini Nice na Francoskem se je pripetil izredno

Te dni so Rusi zavzeli finsko mesto Viipuri (Viborg). Na sliki vidimo mesto, kakršno je bilo pred začetkom vojne.

drzen rop: iz nekega železniškega voza je ropar ukradel polno pošto vrečo, jo izpraznil in namesto dragocene vsebine nabasal vrečo s peskom. Po okoliščinah so mogli ugotoviti da bi utegnil ropar svoje delo opraviti le na eni izmed postaj. Toda kje, ko se je pa vlak ustavil na več ko dvajsetih majhnih postajah?

Naposled je pa pesek v vreči izdal zločinca. Ugotovili so namreč, da izvira pesek iz neke jame v bližini ene

V Newyorku uporabljajo posebne velike stroje za kidanje snega. Takšen stroj zaleže za večje število delavcev in brez njega ne bi mogli dovolj hitro očistiti ulic za redni promet.

izmed postaj. Še tisto noč so se policijski uradniki tja odpeljali in izkazalo se je, da je ropar najbrže eden izmed kopačev v neki jami, kakšne pol ure oddaljeni od postaje. Natanko so preiskali vse osumljence in na kolesu enega izmed njih so našli žitni klas, ki je obvisel med špriklami. Tako so ugotovili, da se je klas utrgal na neki njivi v bližini postaje. Ropar je za pot tja in nazaj uporabil kolo, med ropom ga je pa pustil v žitu. Tam se je tuč nanj ujel usodepolni klas. Naposled je ropar svoj zločin tudi priznal.

Debelokožčeva smola

Kalkuta, marca.

Iz mesta Kalkute na vzhodni obali Indije poročajo o zanimivem primeru živalskega masčevanja v pragozdu blizu mesta Madrasa na jugu Indije.

Ogromen slon je z lomastenjem po pragozdu podrl drevo, na katerem so rojile divje čebele. Besne žuželke so v veliki množini navalele na ubogega slona in ga začele divje pikati, da se je velikan spustil v beg, misleč, da jim bo ušel. Toda roj divjih čebel ga je zasledoval tako dolgo, dokler ni izmučen padel na tla. Potlej so besne čebele debelokožca tako dolgo pikale, dokler ni žalostno poginil.

To je dokaz, da slon, ki mu pravijo »debel« »žec«, se zmerom nima dovolj debele kože, da bi se ubranil besnosti tisočkrat manjših, toda hudih žuželk...

Dvojčki spet imeli dvojčke

V mestecu Oberharmersbachu na Nemškem so zdravniki ugotovili nenavaden naravni pojav, ki ga bodo zdaj podrobno raziskovali.

Leta 1912. sta se rodila dvojčka Friedrich in Fridolin Nock. Pred nekaj leti sta se oba brata poročila. Zdaj je pa vsemogočna narava spet dokazala, kako čudna je njena igra. Friedrichu Nocku sta se namreč te dni rodila dvojčka-dečka, Fridolinu pa dve deklici.

Parfum ga je izdal

Rim, marca.

V nekem gornjeitalijanskem mestu je gospodinja nekega odličnega »družinskega penziona« ugotovila, da je iz shrambe, kjer hrani perilo gostov, vsak teden zmanjka nekaj kosov perila, in sicer vselej najlepše in najboljše perilo.

Ko je tako preiskovala in premišljala, kako bo ugotovila nevidnega tatuta, je sumila nekega mladega gospoda, ki je bil kot zastopnik neke trdnice zmerom pretrpano eleganten. Lepega dne se je ta gospodič močno prehladil, tako zelo, da je komaj gledal. Gospodinja si je tedaj izmislila tole past: v garderobo je položila lepo in elegantno volneno srajco in jo prepojila z močno dišečim parfomom.

Drugi dan, ko so vsi gostje sedeli pri kosilu, je mladenič, kakor po navadi, spet zamudil obed. Ob njegovem vstopu v sobo je pa po vsej sobi hudo zadisalo. Gostje so se začudeni in nejevoljni spogledali. Nekdo se je oglašil: »Vi ste pa še bolj nečimrni kakor kakšna plesalka.« Mladi gospod se je branil, češ da se nikoli ne parfumira, posebno pa ne tako zelo.

Gospodinja ga je pa materinsko poklicala k sebi. Sklonila se je k njemu in ga podihala; ugotovila je, da srajca diši po njemem parfumu. Obšel je torej srajco, ki mu jo je nastavila, ker je bil pa ta tako prehladen, ni vohal parfuma in je šel na limanice.

Po obedu mu je gospodinja odločno pojasnila, naj takoj odide iz njene hiše. Ker je bil še tako zelo mlad, ga ni hotela prijaviti policiji, upajoč, da bo še našel pravo pot. Mladi mož jo je razumel in izginil.

Gospodinja je pa odprla okno jedilnice, in zrak je bil kmalu spet čist...

Izdajalski radio

Vse policijske postaje države New Jersey, prav tako pa tudi zasebniki, ki so pozno ponoči odprli svoje radijske aparate, so mogli slišati prav navaden radijski prenos. Tako nekako ob treh zjutraj so slišali na valovni dolžini, ki jo po navadi uporabljajo policijske stražnice, pogovor med dvema zaljubljenca. Ta zaljubljeni dvogovor si slišal tako zelo razločno, da nisi pogrešil niti dolge vrste zvenelih poljubov. Policisti pri sprejemnikih so zmajevali z glavami. Pričakovali so, da bodo slišali kakšen alarm ali signale za vlom, prav zanesljivo pa niso pričakovali takšnega »zaljubljenega ključkanja«.

Naposled so ugotovili, da si je dovolil neki mlad policijski uradnik s policijskim avtom avtomobilski sprehod v dvoje v lepi jasni noči. V avtomobilu je pa bila kratkovalovna oddajna postaja, ki jo je zaljubljeni policist pozabil zapreti. Tako so lahko slišali njegovi tovariši vse tisto, kar je bilo namenjeno samo njegovi lepi spremljevalki.

Zelo je bil presenečen, ko so ga drugi dan v službi zelo nemilostno sprejeli. Njegov predstojnik ga je za kaznen poslal na Aljasko, kjer bo svojo vročo zaljubljenost nekoliko ohladil...

Štiripersna deteljica prinaša srečo

Ohio, marca.

Pred štirimi leti se je naselil v Ohio v Združenih državah angleški

Slika iz Maginotove črte. Skozi vso Maginotovo črto je napeljan telefon in le tako je mogoče hitro poveljevati ogromni množici vojaštva v njej. Na sliki vidimo francoskega vojaka pri telefonski centrali, nad aparatom pa slika generala Gamelina, vrhovnega poveljnika francoskih čet.

trgovec Jr. A. Barton. Domislil si je, da bo posejal po velikem polju samo štiripersno deteljico. Po skrbni negi tisočih deteljnih sadik, se mu je posrečilo vzgojiti posebno, izredno lepo deteljo s štirimi listi.

Lani je Barton posamezne deteljice vsajal v lončke in jih prodajal kot »srečne lončke« za razna priložnostna darila. Medtem je pa dobil toliko naročil, da je že vnaprej prodal vso žetev. Ker je za vsako sadiko dobil po 30 centov (16 dinarjev), si je kmalu prihranil lepo premoženje in je sam torej najsrečnejši primer, ki mu je štiripersna deteljica prinesla srečo.

Freyberg, poveljnik novozelandske ekspedicijske armade, ki se je priključila angleškim nilskim četam v Egiptu, je znan po svojem junaštvu še iz svetovne vojne, kjer je bil večkrat ranjen.

Turški vojaki ob Bosporu korakajo v paradi pred svojimi poveljniki.

250 milijonov za en sam diamant

Ušoda četrtega največjega diamanta na svetu

Po osemnajstih letih trdega dela je našel diamant, vreden milijone dolarjev

Se tako razvaljeni gostje razkošnega newyorškega hotela El Morocco so ostrmeli, ko je vstopila gospa Wallace Orrova, najbogatejša ženska na svetu. Z ogromnim diamantom na prsih. Ti soč zarkovi, ki so lili iz krasnega kamna, so se strnili z žarki električne luči in obsevali lepi obraz nositeljice z medlo lučjo.

Dragoceni kamen, s katerim je gospa Wallace Orrova zbuvala toliko občudovanja, pa tudi zavisti, je dvanaesti otrok, ki so ga izbrusili iz znamenitega Jonkerjevega diamanta. Zgodba tega znamenitega diamanta je podobna detektivskemu romanu, kakršnega more napisati le življenje.

62letni Jonker je imel v bližini Elandsfontaina v Pretoriji, v Južni Afriki kos zemlje, ki jo je obdeloval s svojim najstarejšim sinom in nekim črncom. Pri vsem svojem trpljenju in prizadevanju je pa imel le malo uspeha. Polnih osemnajst let se je trudil, da je lahko za silo preživel svojo mnogoštevilno družino. Imel je namreč kar sedem otrok.

Leta 1934. sta njegov sin in črnc prala polno vedro rude. Na lepem se je pa črnc sklonil in potegnil iz vedra zamazan kamen, ga očistil in ves vesel zaklical svojem gospodarju: »Hvala Bogu, našel sem ga!« In dal je gospodarju diamant, tolikšen ko kurje jajce.

Ta diamant je pomenil pravičeno premoženje za iskalca diamantov, ki je bil ves svoje življenje reven in ubog. Jonker se je ves tresel za svoj zaklad, kajti okrog njegove hišice je vedno pohajkovala sodrga, pripravljena se za tako majcen diamant uničiti celo družino. Jonker je privezal svoj ženi diamant okrog vratu. Ko je zvečer legla, je zapahnil vsa okna in vrata, sam se je pa postavil s svojima starejšima sinovima in še z dvema zvezdastima prijateljskima pred vrata na stražo. Tako so stražili vsi noči. Drugo jutro, je pa Jonker izročil diamant v varstvo vodji, ki je nadzoroval v bližini ležečih diamantnih ležišč. Ta je diamant spravil in zaklenil v težko železno blagajno.

Kamen je tehtal 726 karatov in je bil po svoji velikosti četrti na svetu. Največji diamant je Cullinan, ki ga je kralju Juriju VII. darovala transvaalska vlada. Iz njega so izbrusili 309 karatno »Zvezdo Afrike«, ki kraljevo žezlo. Za Cullinanom, ki je še nebrusen tehtal 3.025 karatov, pride še Ekselsor z 969 in pol karati in Veliki Mogul s 787 karati. Znameniti Koh-i-noor, ki kralji angleško krono, tehta samo 186 karatov. Leta 1850. ga je poklonila kraljici Viktoriji neka vzhodnoindijska družba, ko so priključili Puntjab k angleškemu imperiju.

Jonkerjev diamant je na dražbi kupil za 63.000 funtov (15.750.000 din) južnoafriški večkratni milijonar Ernst Oppenheimer. Pozneje si ga je pridobil newyorški trgovec Harry Winston za 750.000 dolarjev (33.750.000 din). Ta dragoceni kamen so poslali iz Londona v New York v zapечатemem zavoju. Potni stroški zanj so pa znašali recimo piši samo 30 din. V New Yorku so ga pa posodili nekemu muzeju za razstavo; tja so ga pa peljali v oklopnem vozu.

Izbrusil ga je svetovnoznani brusar diamantov Lazar Kaplan. Celotno leto je študiral, preden ga je pričel brusiti. Naloga, ki bi jo moral izvršiti, je bila

tako težka, da se je zavarovalna družba Lloyd, ki po navadi ni bojazljiva, obotavljala zavarovati kamen proti nepopravljivim poškodbam, ki bi utegle pri brušenju nastati. In ko se je naposled le lotil brušenja, je bil priča pri prvih usodnih zarezah le njegov mali sinko.

Kaplan je svojo nalogo izvrstno dovršil. Izbrusil je iz rude kepe 12 kamnov. Za prvih 11 so dobili okrog milijon dolarjev. S tem izkupičkom so krili stroške, ki so jih imeli z brušenjem in zavarovanjem diamantne rude. Največji dobiček je pa dal dvanaesti, največji in najlepši diamant. Gospa Wallace Orrova je plačala zanj okrog 5 milijonov dolarjev ali v našem denarju 250 milijonov dinarjev. Nič čudnega, če so jo moški občudovali in ženske zavdale...

Kako so »diggerji« kaznovali walleškega princa

Pretekli teden smo brali, da so prispele na Bližnji vzhod avstralske čete. Ta vest je razveselila vse tiste, ki so spoznavali te vojake, ali bolje te velike otroke, že v svetovni vojni pod imenom »Anzac« (kratica za avstralske in novozelandske čete). Vsi ti vojaki so zelo pogumni, pa tudi samozavestni kakor malokdo. Francoski poročevalec Charles de Richter objavlja v »Paris-soir« nekoliko zgodb, ki najbolje osvetlujejo značaj teh veselih vojakov.

»Nekoč sem šel,« piše Charles de

Richter, »z nekim članom Intelligent Service (angleške poročevalske službe) v vojni urad, ko je neki »digger« (kopac) — tako se namreč imenujejo med seboj — ustavil stotnika avstralske vojske s temile besedami:

»Povej mi, brate, koliko je ura?« Stotnik mu je odgovoril, kar je vojak želel.

Enakost med najvišjimi in najnižjimi v službi je na svoji koži občutil tudi windsorski vojvoda sam, ko je službeno potoval v Avstralijo in Novo Zelandijo. Četa »diggerjev« ga je čakala. Čas je hitel: zamudil je celih štirideset minut. Naposled se je vojvoda, takrat še walleški princ, le pojavil, četa pa, namesto da bi ga častno sprejela, je začela šteti:

»One, two, three, four, five, six, seven, eight, nine, out!« (Ena, dve, tri... ven!) kar je pomenilo, da so princa diskvalificirali. Toda ni se dal kar tako odpraviti in je smeje se pristopil k vojakom in se opravičil, češ da se je zamudil zaradi pokvare na avtomobilu. Vojaki so se spogledali in so z istim glasom, kakor prej, začeli šteti nazaj:

»Nine, eight, seven, six, five, four, three, two, one, Inn!« (Devet, osem, sedem... nazaj! Princ torej ni bil več »out« zunaj, temveč so ga spet sprejeli nazaj v svoje vrste. Razume se, da je od takšnih čet nemogoče zahtevati disciplino, kakršna je običajna v njihovi stari domovini Evropi.

Ko je neki avstralski polkovnik prispe v Evropo, ga je angleški kralj Jurij V. pozval k sebi v svojo palačo, da bi od njega izvedel novice iz Avstralije. Zadržal ga je tudi na kosilu, naposled mu je pa ponudil, da v njegovi palači tudi prenoči, kar se je le redkokdaj zgodilo. Ko je polkovnik odšel v svojo sobo, se je znašel v zadregi in je rekel sobarju, da ga pred vratni dvor čaka njegova žena, ki se je z njo šele zjutraj poročil.

Ko je kralj za to izvedel, ga je

Zahtevajte za Vaše žimnice in tapcirano pohištvo

ZIMO samo z zaščitno ploombo

STERILIZIRANO

Naša žima je higiensko očiščena in sterilizirana na pari 115° C, ne diši, je brez masčobe in fermentov, ker je naša tovarna opremljena v to svrhu z najmodernejšimi stroji in aparati. Odklanjajte žimo iz prepovedanih sušnarjskih obratov, ker je slabo in nehijsko izdelana, ni desinficirana, vsebuje ferment in ima neprijeten duh. V njej se zaredijo molji in mrčes.

Prepričajte se pred nakupom! Naše cene so najsolidnejše!

Zato zahtevajte samo žimo z zaščitno ploombo

STERILIZIRANO

smeje se oštel, češ zakaj mu tega ni takoj povedal. Takoj je poslal po polkovnikovo mlado ženo, ki je že nestropno čakala na svojega moža. Tako je polkovnik preživel svojo prvo poročno noč v kraljevem dvoru.

Angleška prestolonaslednica

Mala angleška princesa Elizabeta je postala že kar precej znana osebnost po vsem svetu. Redko preteče kakšen teden, da ne bi svetovni časopisi pisali o njej. Kmalu bo izpolnila štiriinajsto leto in se že živo zanima za vse stvari in dogodke v svetu.

Obe angleški princesi so odgojili preprosto, tako kakor njune sovrstnice v londonskih šolah. Obedve vesta za vse dogodke, ki se gode po svetu in pred njima nihče ne skriva, v kakšni nevarnosti se zdaj nahaja ves svet.

Pred kratkim sta poslali princesi vojakom na fronto nogavice in rokavice, ki so jih same spletile. Toda to še ni vse. Vsak dan pleteta princeski za sirote vojakov, padlih v vojni.

V zasebnem življenju je mala Lilibet, tako jo kličejo domači, prav takšna, kakor vsi drugi otroci.

Ko ji je bilo sedem let, je jezdila na kratak izlet. Ima majhnega ponyja, z njim sta velika prijatelja. Ko je prijezdila tisti dan do neke žive meje, konj ni hotel naprej. Nobeno priganjanje ni zalego. Mala princesa je pa hotela po vsaki ceni čez pregrado, zato je z obema ostrogama spodbodla konja. Toda konj se ni premaknil, sama je pa odletela daleč čez pregrado.

Ko so prihiteli k njej, da bi ji pomagali, je bila že pokoncu in junsko dejala: »Zakaj ste se tako prestrašili? Ali je vredno zaradi takšne malenkosti?« Zajahala je konja, kakor da se ni prav nič zgodilo in odjezdila dalje.

Neki drug podoben dogodek bi se pa kmalu končal bolj tragično. Lilibet je nekoga dne stala pri oknu in opazovala življenje na ulici. Na križišču je stal redar, na Angleškem pravilo vsem redarjem »Boby«, in dajal znak, če vozilom. Princesi je bilo to njegovo početje tako zelo všeč, da je začela od veselja in zadovoljstva ploskati z rokami. Ko jo je »Boby« zapazil, jo je pozdravil. Mala princesa je pa še z večjim veseljem ploskala. Redar jo je spet pozdravil in ji pomahal z roko.

Med tem sta pa pridvela dva avtomobila in se zaletela drug v drugega. Avtomobila sta se razbila, soferjema se pa na srečo ni nič zgodilo. Redarja so takoj odpoklicali in ga zamenjali z drugim.

Čez nekaj dni je dobil Scotland-Yard pismo iz dvorske pisarne, da ni »Boby« res nič kriv, in da bo oboje male princese poravnal vso škodo.

Danes je pa življenje male princese že čisto drugačno. Resni dogodki v svetu so tudi malima angleškima princesama naložili dolžnosti. Lilibet po svojih močeh skrbi za tiste, ki so ostali sami, brez staršev in varuhov, njena mala sestra ji pa vneto pomaga.

ČUDNI LJUDJE • ČUDEN SVET

Prirodoslovci so ugotovili, da se čebele v naravi udeležujejo tudi kot bolniške negovalke. Če žuželke, mravlje, ose ali ptiči obgrize kakšno rano, čebele ranjena mesta zalijejo s tanko plastjo medu, tako da sadež ne zgine in si kmalu spet opomore.

Okrog leta 1740. so imeli pri velikih tehnicah v Breslau nekega velikega in močnega hlapca, ki je služil za živo utež. Kadar so kmetje in trgovci pripeljali tehtat po cele vozove različnega blaga in če je zmanjkalo uteži, je stopil na tehtnico hlapec. Njegova teža je zalegla »natančno« za tri stote.

Okrog leta 1366. sta francoska kardinala Jean de St. Marc in Gilles Aicolin de Mantagu odločila, da morajo študentje pariškega vseučilišča pri predavanjih sedeti na tleh, pokritih s slamo, ne pa na stolih in klopih. Ker je pa takrat na pariškem vseučilišču študiralo okrog 1200 študentov, si lahko mislite, koliko slame so potrebovali, da so z njo nastlali vse predavalnice. Tako so imenovali tudi ulico, kjer so bila glavna predavalna poslopja, Slamnat ulico.

Orjaka med doslej znanimi vrstami cvetlic je leta 1818. odkril nemški prirodoslovec Arnold in se po njem ta rastlina imenuje Rafflesia Arnoldi.

Kakšnih deset teh značilnih zajedalk so našli doslej na Sumatri, Javi in na Filipinih. Uspevajo namreč samo na korenih kakšne divje vinske trte. Premier živordečega cveta znaša približno poldrug meter in tehta približno 6 do 7 kil.

Leta 1516. je nemški cesar Maksimilijan I., ki so ga imenovali »zadnjega viteza«, podelil Francu von Thurnu in Taxisu dedno pravico za vzdrževanje poštnega prometa med Dunajem in Brusljem. Dal mu je pa tudi privilegij, da smejo njegovi postiljoni edini uporabljati rog kot obveščevalno glasbilo. Zaradi tega privilegija se je vnel prepir med Thurnu in Taxisu in pa med mesti, dvori, vseučilišči in samostani, ki so prihod svojih slov tudi naznanjali s trobljenjem na rog. Ta uredba je pa dvignila dosti prahu tudi med potujočimi mesarji, ki so poleg svojega poklica prenašali tudi pošto iz kraja v kraj. Kljub večkratnemu posredovanju cesarja Maksimilijana in njegovih naslednikov je spor zaradi tega privilegija trajal skoraj dve sto let, dokler naposled niso popustili potujoči mesarji. Še danes pa marširajo po Nemčiji spominjajo poštni rogovi v grbih nekaterih južnonemških mesarij na to, da so bili tudi potujoči mesarji nekoč poštarji.

Pred iznajdbo pisave so se na Kitajskem posluževali vozlaste pisave.

Namesto pisem so drug drugemu pošiljali vrvice, ki so bile na določenih mestih zavozlane, in posamezni vozli so imeli določen pomen. Pri tem je igrala veliko vlogo razdalja med vozli, oblika vozla in barva. Po njih je mogel prejemnik razbrati vsebino. Podobne vozlaste pisave so se njega dni posluževali tudi v južnoameriški državi Peruju. Pozneje, ko so iznašli današnjo pisavo, so na vozlasto pisavo pozabili. Doslej se znanstvenikom še ni posrečilo, da bi jo razvozlasti.

Ali veste, da brez prahu ne bi imeli dežja? Dežne kapljice namreč niso samo prazni zranci mehurčki, obdani z mokrim plaščkom, temveč res polne kapljice. Stvorijo se pa lahko le takrat, če je v oblakih dovolj prahu. Okrog prav majcenih delcev se nabere vodna para. Dežna kapljica je pa kajpak v začetku silno majhna. Po večini ni večja od desetinke milimetra. Šele polje, ko pada, se ji pridružijo tudi druge kapljice in ko pride na tla, je večjih že kar velika kaplja.

Nemški pesnik Emanuel Geibel (1815—1884) je imel to navado, da je zmerom najprej zložil zadnjo kitico, potem prvo, in šele nazadnje vmesne, kolikor se mu jih je pač zdelo potrebno. Po tem bi utegnili soditi, da njegove pesmi niso bile ravno prvovrstne, vendar so se mu pogosto sijajno posrečile.

Novela „Družinskega tednika“

ROKE

NAPISALA T. KRIESIJEVA

V Zenevi se je v prvih letih Zveze narodov zgodilo, da se je neki francoski diplomat modre krvi do ušes zaljubil v mlado Nemko, vdovo nekega znanca iz prejšnjih časov, tajnika poslaništva, in iz prav tako ugledne rodbine, kakor je bil sam.

Osem in dvajsetletni marki, nikakšen novinec v ljubezni in navajen razenjevati svoja čustva, si je bil na jasnem, da ga je manj mikala izredna lepota te ženske kakor njene roke, ki se je vanje na prvi pogled zaljubil. Kajti še nikoli poprej ni videl tako izražanja zmognih rok, alabastrsko belih, a dolgimi, ozkimi prsti. Če jih je opazoval, se mu je zdelo, kakor da bi se hotel Bog sam razodeli v njih kot kipar, ko jih je ustvarjal. Nobena človeška fantazija ne bi mogla ustvariti popolnejših, in ker je bil študij rok že od nekdaj njegova strast, in ker jih je že od nekdaj delil v simpatične in nesimpatične, govoreče in neizrazne, da, celo v dobre in zle, tako je bilo več ko razumljivo, da je čaru teh rok in njih lastnici popolnoma podlegel.

Nekoga večera — poznala sta se že nekaj tednov, ki so jima pretekli v nemoteni harmoniji — sta šla prvič v

igralnico in sta nekaj časa gledala pri ruleti.

»Tudi jaz bi rada igrala,« je na lepem vzklila Elizabeta in čeprav se mu je njena želja zdelo nekaj povsem samo po sebi razumljivega, je zbudila v njem nekakšno neugodje, kakor slutnja pred nečim usodepolnim. Še preden je pa utegnil odgovoriti, je Elizabeta za vsoto, ki ga je izredno presenetila, kupila igralne znamke in jih položila brez predurka na neko številko. V naslednjem trenutku se je že popolnoma predala igri.

Marki je stal za trenutke neodločen poleg nje, ko je pa hotel pravkar oditi, da bi pri neki drugi mizi gledal drugo igro, ki ga je bolj zanimala kakor ruleta, ga je nagovorila neka znanec in za trenutke zadržal. Ko se je naposled poslovil, je marki poiskal Elizabeto in jo našel z žarečimi lici, zatopljeno v igro. Obstal je, da je ne bi motil pri njeni zabavi, in da ga ne bi opazila. Svoj pogled je vsesal v njen lep obraz, čigar živahno izražanje mu je izdajalo, ali je dobila ali zgubila, ne da bi mu bilo treba pogledati na mizo.

Potem je njegov pogled zdrknil k njenim rokam in — v tistem trenutku je v njem zledenelo. Te čez vse ljubljene roke, ki je zanje mislil, da jih pozna do poslednjih potankosti, so postale tuje roke, roke, ki se mu je zdelo, da jih še nikoli ni bil videl. Prav v trenutku, ko je njegov pogled ušel k njim, so se dvignile, kakor za naskok pripravljena zver, polna poželenja in napačnosti, in v naslednjem trenutku — krupje je pravkar izklical številko — so se razklenile, z desnico je gospodovalno udarila ob mizo, da bi pokazala, da je dobiček njena last. Ko so ji dali dobiček z računom vred, so njeni dolgi prsti, podobni »pakovim lovkam, potegnili k sebi denar s takšnim gibom, ki se mu je upiral zaradi pohlepnosti po denarju.

Marki je obšel takšen gnus, da je začutil, kako mu mrzel pot udarja iz vseh njegovih znojnica. Bog nebeski, kje je imel doslej svoje oči? Kako je mogel ljubiti in ljubkovati roke, ki tako nesramno izražajo takšno pohlepno? Tako zgrabi tat svoj plen, tako se zločinski prsti oklenejo svoje žrtve — takšna je torej ženska, ki jo je še pravkar ljubil? Kajti v tej sekundi epoznanja, čeprav je bilo le dozdnevno, se je zrušil svet njegovih čustev in oboževanja. Morebiti more le človek zmožen izredne strasti, ki je sam nekoč doživel vrhunec takšnih čustev, slutiti katastrofo, ki se je odigrala v duši tega ljubimca.

Dovolj! Gnalo ga je samo še, da bi planil stran, imel je le še toliko moči,

da se je pri Elizabeti opravičil, češ da mu je slabo in se je zahvalil za njeno spremstvo — pri pogledu v njene anglekosinje oči bi skoraj spet omahnil, če ne bi svojih oči s silo odtrgal od njih in pogledal spet njene roke — potem je pa kakor obseden planil v noč. Šele v svoji sobi se je zavedel, in bilo mu je, kakor da bi mu pokopali najdražje, kakor da bi v njem samem tisto sekundo umrlo nekaj, kar se ne bi nikoli več vrnilo. Kaj naj odlej počne, se mu je sprva zdelo popolnoma nejasno; dolge ure je presegel na robu svoje postelje, brezmejno obupan, in se je več ko stokrat krtil za norca, ki ga je preslepil varljiv videz. Kajti, kaj se je prav za prav zgodilo? Ali se je sploh kaj zgodilo? Na lepem se mu je zadel edini pravi izhod, da drugo jutro odpotuje iz Zeneve in se pri Elizabeti pismeno opraviči. Kakor hipnotiziran človek, ki ga goni ena sama misel, je svoj nenadni sklep tudi uresničil in zgodnje jutro ga je našlo v vlaku, namenjenem v Pariz.

Nekaj tednov je že minilo po tem nenadnem begu, toda niti ena ura ni minila, da ne bi marki preganjalo zmerom isto vprašanje: ali morebiti ženski, ki jo je ljubil, kakor še nobene poprej, ni storil krivice, ali ni uničil svojega življenja zaradi navideznega privida. Če si je predstavljal njen deviški obraz, se mu je zdelo neverjetno, da je to obraz iste ženske kakor njene roke, ki so mu, čeprav tako lepe,

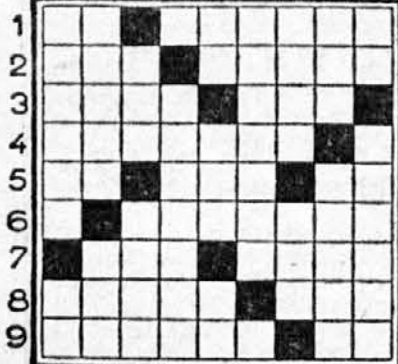
kakor roke Giotovih angelov, odkrile nekaj zločinskega. In pogosto se mu je ponovilo, ko je v polnu obupan hrepenel po njej, zadelo, da se proti njemu stegujejo dolge, skrivljene pajkove lovke in se je od gnuša zdrznil in zbudil. Podnevi ga je mučila vest, da je napravil nikoli več popravljivo krivico sebi in človeku, ki mu ni nič zalega storil. Več let pozneje, ko se je spominjal dni, ki jih je v Zenevi preživel z Elizabeto, so se mu zadel vrhunec njegovega življenja; nobeno poznejše srečanje, noben še tako piamteč zarek mu ni mogel darovati tiste sreče, ki jo je doživel tiste mirne dni. Večkrat je že poskušal, da bi prišel spet v stik z Elizabeto. Toda nobenega odgovora ni dobil na svoja pisma in tako je razumel, da jo je preveč užalil, da bi mu mogla kdaj odpustiti. In ko se je njegovo zadnje pismo vrnilo, se je moral sprijazniti s tem, da jo je izgubil za zmerom in da bo njeno bitje zanj ostalo skrivnost, čigar uganka je zatemnila vse njegovo življenje.

Morebiti bi bilo zanj olajšanje, ko bi slutil, da je dobro leto po njegovem begu iz Zeneve v Berlinu zbudil veliko pozornost neki proces: neka dama iz višjih krogov je svojo staro telo tako dolgo davila za vrat, dokler ni stara ubožica v smrtnem strahu napisala oporoke njej v prid. Proces je bil tajen in ime zločinke ni prišlo v javnost. Toda, ko je obtoženka stopila v sodno dvorano, se je sodnik tako zmedel, da je minilo nekaj sekund, preden se je obvladal.

UGANKE?

KRIZANKA

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Pomen besed:

Vodoravno: 1. 'vzklik; zakrament — 2. vas v ljubljanskem srezu; divja žival — 3. svetopisemska oseba; ni grd — 4. moško ime — 5. števnik; mesto v moravski banovini; srhrv. predlog — 6. moško ime — 7. zarod; reka na Daljnem vzhodu — 8. hrvatski parlament; žar — 9. obrežen; predlog.

Navpično: 1. stavkov člen; oblika pomožnega glagola biti — 2. baje-slovni ustanovitelj Nauportusa; ja-dranski otok — 3. srednjeveški plemič; razdobje — 4. kraj v Hrvatskem Primorju — 5. predlog; posledica iz-gorevanja; kvartaški izraz — 6. me-sto v zetski banovini — 7. Avar; del obraza — 8. ga imaš, če puščaš odprta vrata; zdravilo — 9. ploskov-na mera; srbsko žganje.

ENACBA

(a-b) + (c-d) + (e-f) = x

a = hrib pri Ljubljani
b = prijatelj divjačine
c = log
d = vaba
e = italijanski slikar (1757—1822)
f = ni stara
x = gora na Gorenjskem

STOPNICE

1. a
2. aa
3. bcc
4. cccc
5. ejjjj
6. jjzzzz

1. kemijski znak za element (halo-gen), 2. oblika pomožnega glagola biti, 3. vodna naprava, 4. škoduje zdravju, 5. žival (domača ali divja), 6. gozdna žival. Vsaka beseda sestoji iz črk prejšnje in še ene nove.

ČAROBEN KVADRAT

1. a a a a a
2. a b b g k
3. k m o o o
4. o o o p r
5. r r r r r

Pomen besed navpično in vodoravno:
1. največje gorovje na jugu države,
2. oslon, 3. božjepotnik, 4. francoski fizik (1786—1853), 5. slog.

POSETNICA

L. Sadar

Dole

Kaj je ta gospod?

VERIGA

— li —
— ka —
— pa —
— di —
— pa —
— ti ca

Namesto črtice vstavi črke zlogov, da dobiš trozložne besede. Končni zlog ene besede je tudi prvi zlog naslednje besede.

Rešitve ugank iz prejšnje številke

REŠITEV KRIZANKA

Vodoravno po vrsti: 1. or, lahota, 2. sak, homer, 3. obad, bai, 4. radovan, 5. p. et, mir, to, 6. n. maribor, 7. moč, delo, 8. pa, ris, lak, 9. stanko, ra.

REŠITEV ENACBE

a = Korana, b = rana, c = lobanja, d = banja, e = dvorjan, f = Jan, x = ko-lodvor.

REŠITEV ČAROBNEGA KVADRATA

1. sadar, 2. gnara, 3. dativ, 4. arja, 5. ravan.

REŠITEV STOPNIC: 1. o 2. os, 3. som, 4. most, 5. Fomsk, 6. kosmat.

REŠITEV POSETNICE: knjigovez.

REŠITEV ŠTEVILNIKA

1. eekln, 2. Adria, 3. napov, 4. kocka, 5. Arpad, 6. rodna — Cankar — navada.

Tehnika življenja

Poznam ljudi, ki se kar venomer pritožujejo čez svojo usodo, čez svoje življenje in čez 'slabe čase'. Poznam pa tudi takšne, ki žive v prav podobnih okoliščinah, pa se nikoli ne pritožujejo nad življenjem. Zadovoljni so in mirni, znajo si urediti življenje, tako da se znajdejo v sleherni, še tako zoprni pasti in da zmerom spet splavajo z dna na površje. Ti ljudje ostanejo dolgo mladi in veseli. Srečeji so, ki so znali izbrati in ustvariti pravo tehniko življenja.

Vsi športi, ki si jih želimo naučiti, terjajo od nas nekakšno spret-nost, ročnost, ki ji z modernim iz-razom pravimo tehnika. Ali ni živ-ljenje naš najvažnejši šport? Če si v njem izberemo za svojo osebo in za svoj značaj primerno tehniko, potem se ne bomo več pritoževali nad 'smo-lo', nad 'usodo' in 'slabimi časi'.

Tehnika življenja ima za vse ljudi neka določena pravila, ne glede na starost in na družabni sloj, ne glede na to, ali si moški ali ženska. Če uganješ ta pravila in če se ravnaš po njih, živiš zadovoljno, mirno življe-nje, čeprav nisi ne med najbogatej-šimi in ne med najlepšimi.

Eno teh važnih pravil nas uči, naj živimo za sedanjost in bodočnost, ni-koli pa ne za preteklost. Kar smilijo se mi ljudje, ki skušajo obdržati pre-teklost z žalostnimi vzdihli: »Oh, kako lepo je bilo...« ali pa »Ali ni škoda, da je že konec?...« Ti ljudje pozab-ljajo, da je življenje resničen roman lepih, manj lepih in tudi prav grdih poglavij, in da mora vsakdo vsa ta poglavja preživeti, pa če se prito-žuje nad njimi ali pa, če lepo molči in živi dalje. Modri ljudje uživajo, kadar je lepo, toda tudi v stiski ne žalujejo za preteklimi, nekdajnimi le-potami, temveč stisnejo zoba, trdo delajo in gledajo naprej, z zavestjo, da za vsakim dežjem še sonce po-sije.

Mnogo ljudi je v življenju nesreč-nih samo zato, ker nimajo nobenega cilja. Žive tjavdan, dan jim je enak dnevu, nikoli ne napredujejo, zmerom žive na isti ravni. Od časa do časa se zavedo, da je njihovo življenje dolgočasno, prazno, tedaj so nejevolj-ni in sitni. In če se prične tega za-vedati prepozno, ko je njihovo živ-ljenje že čisto na slepem tiru, po-stanejo pogosto zelo nesrečni, ker ne vedo, za kaj žive in za kaj so živeli.

Vsako, pa bodisi navadna služki-nja, mati in gospodinja ali pa intelektualka naj si v življenju zada neki cilj. Vse svoje sile, vse svoje zmožnosti naj posveti temu cilju. Morda naj bo to napredek v social-nem položaju, morda privzgojitev trdne volje, morda vzorna vzgoja otrok, uspeh v delu, vsekako ne-kakšen cilj, ki pa ne sme biti pre-blizu, pa tudi ne preoddaljen. Če imaš takšen cilj, potem veš, da ne živiš zaman, potem tudi v težavah potrpiš, samo da se mu približaš.

Mnogo je tudi ljudi, ki ne znajo prav delati in prav počivati. Pogo-sto se pri delu pretegnejo, potem pa ne morejo tako hitro doseči izgublje-nih moči, telesno ali duševno oslabe in niso več zmožni tako dobro in to-liko delati kakor poprej. To jih tako moti, da postanejo nesrečni in neza-dovoljni sami s seboj. Pravilna raz-delitev dela in počitka je eno naj-važnejših pravil tehnike življenja. Preveč brezdelja človeka nekoliko oma-mi, da ni sposoben za važnejše, težje delo, preveč dela mu pa vzame zmož-nost za dobro, prvovrstno delo, tako da ostane naposled povprečen dela-vec, ker mu organizem ne dopušča, da bi se razvil do največje možne višine v svojem delu. Za duševne de-lavce je potreben dvakratni dopust, pozimi in poleti. Zato je dobro, če svoj redni dopust razdelimo in po-živamo rajši manj, toda dvakrat v letu. Tako bolje razbremenimo orga-nizem, kakor da bi počivali samo en-krat, in tedaj več.

Nekateri ljudje se iz raznih vzro-kov čutijo manjvredne od drugih. Kot otrok sem bila zelo suha, in sem za-radi tega duševno mnogo pretrpela, kajti opazila sem, da sem drugačna od svojih tovarišic. Ko sem se po-zneje zredila, je ta občutek manj-vrednosti sam po sebi prešel. Pri odraslih ljudeh je pa to drugače. Manjvrednostni občutki se na primer lahko polotijo revnega, skromnega človeka v družbi, kjer so sami pre-možni, bogati ljudje. Manjvrednostni občutek ima deklet na plesu, videč, da se njene tovarišice veselo vrte ob zvokih valčka, ona sama pa sedi ob steni. Da premagamo takšne manj-vrednostne občutke, moramo imeti že precej izkristalizirane pojme o živ-ljenju. Zavedati se moramo, da so

na svetu prav različne vrednote. Razum simpatične ženske je več vre-den od lepote neumne ženske, prija-teljstvo je pogosto tehtnejše od lju-bezni, dobro srce, modra življenjska filozofija odtehtata blesk denarja in bogastva.

Mnogi ljudje žive nezadovoljno za-to, ker so vse preveč zavistni. Svo-jim bližnjim zavidajo vse, česar ni-majo sami; večno nezadovoljstvo, ki se rodi iz te zavisti, jim otežuje in greni življenje. Nikakor ne trdim, da si ljudje ne smejo želeli, česar ni-majo, toda zavist je čustvo, ki živ-ljenjsko energijo uničuje, namesto da bi jo pomnoževalo. Če si že že-limo nečesa, tedaj ne zavidajmo tega svojemu bližnjemu, temveč skušajmo razviti vse svoje sile, da tudi sami dosežemo zaželeno stvar — toda brez zavisti, ampak z delom in ustvarjal-no energijo. Razen zavisti se v živ-ljenju izogibajmo vseh razdiralnih, uničujočih čustev, na primer sovra-štva. Človek, ki njegovo srce razjeda sovraštvo, ne more mirno spati. Ka-ko naj torej zadovoljno živi in dobro dela?

Kakor vidimo, so pravila za teh-niko življenja prav enostavna in pre-prosta. Vsakdo se lahko ravna po njih, vsakdo jih lahko prilagodi svoji osebnosti, svojemu značaju in svojim navadam. Med mnogimi drugimi, manj potrebnimi športi si torej oglej-mo zdaj pa zdaj tudi naše življenje kot šport, ki ga lahko sami obliku-jemo in dvignemo na zavidljivo vi-šino.

Saška

Naša kuhinja

KAJ BO TA TEDEN NA MIZI?

Jedilnik za skromnejše razmere
Četrtek: Zelenjavna juha, polpeti, zeljnata solata s krompirjem. Zve-čer: Mlečen močnik.

Petek: Pašta fižol. Zvečer: Mle-čen riž.

Sobota: Goveja juha z rezanci, go-vedina, ohrovt s krompirjem. Zve-čer: Kašnato zelje.

Nedelja: Golaževa juha, svinjska pečenka, krompirjevi svački, pesa. Zvečer: Safalada v solati kava.

Ponedeljek: Meso v omaki, široki rezanci. Zvečer: Krompirjeva so-lata, čaj ali kava.

Torek: Goveja juha z zdrobom, pra-žen krompir, govedina, solata. Zve-čer: Ledvična v omaki.

Sreda: Kislo zelje, sirovi štruklji. Zvečer: Rižota, solata.

Jedilnik za premožnejše

Četrtek: Krompirjeva juha, mesni narastek, kuhana ohrovtova solata. Zvečer: Telečji golaž, krompir v kosih.

Petek: Lečnata omaka, krompirjev pire, nadevane pogačice. Zvečer: Carski praženec, kompot.

Sobota: Ledvična juha, zdrobovi emoki, telečji zrezki, solata. Zve-čer: Rižota, solata.

Nedelja: Goveja juha, telečje za-rebrnice s pečenim krompirjem, mešana solata, čokoladni hlebčki, črna kava. Zvečer: Govedina v solati, pecivo, čaj.

Ponedeljek: Szekely-golaž, ocvrte miške, kompot. Zvečer: Krompir-jeva solata s hrenovkami.

Torek: Jesprenček s svinjskimi par-klji, čebulna omaka, krompirjev pire. Zvečer: Vampi s parmskim sirom.

Sreda: Zelje s fižolom in ajdovimi

V pariski in londonski modi opazimo letos močan vpliv vojaških oblik. Zdi se, da bomo pri spomladanskih mo-delih videli veliko kostimov in ogrinjaj, podobnih vojaškim. Kostim, ki ga vi-dite na naši sliki, je eden izmed njih. Celo čepica, ki jo ima na glavi mane-kenka, je podobna vojaški.

Ljubek dekliški kostim je izredno mladosten in praktičen. Krilo je zvončasto ukrojeno in precej visoko, namesto jopice pa služi kratek bolero, podložen z istim blagom, iz kakršnega je narejena bluz: namreč s sinjo svilo z belimi pikami. Kostim sam je iz modrega, za odtenek temnejšega blaga kakor je bluz. Posebno ljubko učin-kujejo žepki na krilu in boleru.

žganci, figov kompot. Zvečer: Pol-peti, pražen riž, solata.

Pojasnila:

¹ Mesni narastek: Sesekljaj četrti kile pečene teletine, zmešaj ga s se-sekljanim peteršiljem, čebulo in limo-novo lupino. Nato duši v mleku na-močeno žemljo na presnem maslu in ji primešaj meso. Ko se ohladi, dodaj muškatovega oreška, ščepec soli, štiri rumenjake in naposled sneg štirih be-ljakov. Napolni s tem namazan model in speci v pečici ali skuhaj v sopari. K narastku lahko daš sardelno ali kakšno drugo omako.

² Nadevane pogačice: V kozico daj-te precej masti in jo raztopite na ognju. Pustite, da se popolnoma se-greje, potem pa hitro stresite vanjo nekaj žlic moke in sproti mešajte, da se ne sprime. Mešajte tako dolgo, do-ker testo ne bo popolnoma gladko in precej gosto. Ko se ohladi, dodajte štiri cela jajca in gnetite na deski, da bo popolnoma gladko. Potlej na-pravite iz testa okrogle emoke, v ve-likosti majhnih jabolk. Specite jih v pečici. Med tem časom pa pripravite tale nadev: v kozarec vlejte dve do tri žličke sladkorja, žlico moke, ne-koliko ruma, nekoliko vanilije in dva rumenjaka. Vse to mešajte nad og-njem, dokler se ne zgosti, potem pa pustite ohladiti. Pečene kolačke pre-režite na dve polovici in jih nadevajte s tem nadevom. Povrh jih potresite s sladkorno moko, ki ste vanjo zmešali nekoliko vanilijevega sladkorja.

³ Ledvična juha: Večjo ledvico pu-stite v vodi dve do tri ure, da se zmeha. Potlej jo dajte v vrelo vodo, da prevre. Vzemite ven, ohladite in zrežite na rezine. V lonec z različno zelenjavo, kakršno potrebujete za go-vejo juho, zrežite tri do štiri kisle kumarice in štiri lepe krompirje. Zra-ven dajte tudi narezano ledvico. Na-pravite bledorumenno prežganje in ga zlijte v juho. Prežganja ne sme biti več kakor iz ene žlice masti in ene žlice moke. Preden postavite juho na mizo, je dobro, če jo začinite z nekaj žlica-mi kisle smetane. To okus juhe znat-no izboljša.

⁴ Čokoladni hlebčki: Zmešajte 10 dek olupljenih, zmletih mandljev z belja-kom, 30 dekami sladkorja v prahu, 6 dekami kakaoa, zavojčkom vanilijeve-ga sladkorja in žlico moke. Vse to mo-rate mešati nad ognjem ali pa nad vrelo vodo. Mešajte toliko časa, da bo testo gladko. Testo potlej pustite ne-koliko ohladiti in oblikujte majhne, lepo oblikovane okrogle hlebčke, ne predebele in na vsakega vtaknite olupljen mandelj. Lahko jih pomazate tudi z razpečenim rumenjkom, potlej jih pa specite v srednje topli pečici na pekačih, ki ste jo namazali z mastjo ali presnim maslom ter potresli z moko. Hlebčki so idealno čajno pecivo.

⁵ Szekely-golaž: Zreži svinjsko me-so na kocke in ga duši na masti in čebuli. Ko je že precej mehko, dodaj paprike in paradiznikove mezge. Ko se zduši, posipaj z moko, zalij s kos-tno ali navadno juho in dodaj dušene-ga kislega zelja. Prav tako lahko pri-praviš tudi golaž iz govedine.

Kadar 'ga' ni na sestanek

Kadar ne pride moški na sestanek, naj deklet ne igra vloge užaljene prin-cese. Mnogo bolje je, da se obvlada in mirno posluša, zakaj 'ga' ni bilo. Če govori resnico, mu mora tako opro-stiti, če pa laže, naj ponosno molči in ga pusti. Kadar moški v soboto ali nedeljo ne ulegne, naj deklet ne jezi. V jezi je namreč vsako deklet zelo grdo. Rajši naj mirno posluša, kako je preživel ves večer v družbi svojega strica, ki ga je tako nenadno obiskal. Morda je moški vso noč pre-krokal, vseeno pa deklet ne sme tega tako 'tragično' pokazati, ker mu tako nehote uniči vse sanje o njunem skupnem bodočem življenju. Poieg te-ga pa tudi ona sama lahko en večer preživi v prijetni družbi prijateljice. Nelepe ali manj lepe žene mnogo lažje prenašajo neznatne moreve pre-stopke in zato tudi mnogo lažje obdrže-moza. Laže se prilagode in prav to je silno všeč moškim. Če so nerazpolože-ne, tega takoj ne pokažejo, in če nji-hov mož pogleda kakšno drugo žensko, mu tega tudi ne bodo očitale ves ve-čer. Tako bo tudi moški vesel, čeprav dobro ve, da njegovo deklet ni lepo, pa so vseeno drugi pri mizi opazili, da ima krasne bele zobe. Pripovedoval ji bo šaljive anekdote, samo da se bo smejala in kazala svoje lepe zobke...

Nelepa dekleta pazljivo poslušajo, če ji moški kaj pripoveduje. Pri lepoticah je pa ravno narobe. Preveč so raztre-sene in neprestano mislijo samo na svojo lepoto. Od moškega ne smemo pričakovati, da bo svoje deklet kar ve-nomer samo hvalil, kako lepa je in kako ljubka.

Ali vam je zdaj nekoliko bolj jasno, zakaj se nelepa in srednje lepa dekleta hitreje poroče, kakor izrazito lepa dekleta.

ODISAN PASTA za higiensko nego ust in zob.

ODISAN PASTA je antiseptična, raz-kužljiva in dezodor-ra ustno votlino. ODISAN PASTA izvanredno čisti zo-be in preprečuje nastajanje kamna. ODISAN PASTA s svojo izvrstno aro-mo zelo prijetno osvežuje ustno duplino.

Dobiva se v

Dragociji Gregorič
LJUBLJANA

Monogrami — entel — ažur
gumbnice — gumbi — plise
fino in hitro izvrši

Matek & Mikeš
LJUBLJANA, Frančiškanska ulica

Vezenje perila, predtisk ženskih
ročnih del

**POZORI!
PRIHODNI
TEDEN**

**PLETEN PULOVER
ZA VAŠEGA MOŽA**

**Ali naj se ženska
sama vzdržuje?**

Vprašanje ženske samostojnosti je skoraj sleherni dan na dnevnem redu. O njej razpravljajo poklicani in nepoklicani činitelji, nekateri se zanjo zavzemajo, drugi jo pa grajajo. Vprašanje je, kdo ima prav. Posebno zadnji čas se je v zvezi z žensko volilno pravico tudi pri nas precej govorilo o ženski samostojnosti. Kakor že rečeno, so ljudje najrazličnejšega mnenja o tem važnem problemu, zato mu je res treba posvetiti posebno pozornost.

Znani ameriški romanopisec Sinclair Lewis, Nobelov nagrajenec, je v odgovoru na neko vprašanje, kaj meni glede emancipacije žensk, med drugim dejal tudi tole:

»Zal so danes postale ženske v tolikih družinah tako samostojne, da se ne utegnejo, ali se pa nočejo več potruditi, da bi razumele in se prilagodile okusu svojih mož. Zato so moderni zakoni tudi tako kratkotrajni.«

Znana nemška pisateljica Vicki Baumova, mati dveh otrok, pa zastopa tezo: Popolne ženske finančne samostojnosti. Trdi namreč, da finančna odvisnost ženske od moža »zastropi« dušo sleherne ženske. Dalje pisateljica tudi trdi, da mora ženska izvrševati poklice tudi zato, da bi pomagala možu in otrokom, če bi ostal mož na lepem brez zaslužka.

Tako dva slavna pisatelja! Reči moramo, da imata vsak po svoje prav. Kar trdi Sinclair Lewis, trdi prav z neslajbo iz zgledov, ki jih je zlasti v Ameriki nešteto. Zato je njegova trditve realnejša. Danes je veliko družin, ki jih po osvoji ne moremo več imenovati družine, in sicer prav zaradi ženske samostojnosti. Tako je povsod tam, kjer je žena in mati v službi. Otroke mora oddati v zavetišče ali pa tujim ljudem, da jih vzgajajo ali pa tudi puste, da se sami vzgajajo. Kje je potlej družina? To je sicer žalostno poglavje današnjih dni, da se morajo

žene boriti po službah, da lahko preživijo svoje otroke. Res je pa tudi, da je po službah dosti takšnih žensk, ki jim ne bi bilo treba delati in ki bi dosti bolj storile in bi dosti bolj koristile sebi in človeški družbi, če bi svoje otroke skrbno vzgajale.

Danes se dekleta šolajo in izobrazijo za popolnoma samostojno življenje, da bodo nekoč popolnoma neodvisne. Kljub temu je pa končni cilj sleherne ženske, pa naj bo delavka ali pa ženska s fakultetno izobrazbo, družina. Zato bo ženska kot žena in mati dosti dragocenejša moč za človeško družbo kakor pa kot uslužbenka po velikih tovarnah, po laboratorijih ali pisarnah. S svojo razumnostjo in materinsko ljubeznijo bo pri vzgoji otrok dosti bolj koristila človeški družbi, ker bo svoje otroke vzgojila v cele ljudi, kakršne danes terja življenje.

Zena se mora tudi zanimati za delo svojega moža. Vzemimo na primer izobraženo ženo kakšnega podjetnika, trgovca, industrijca. Ali ni potrebno in celo samo po sebi razumljivo, da z možem sodeluje v podjetju, da je njegova tovarišica in svetovalka. Če bo moral mož lepega dne odpotovati, ga bo v podjetju nadomestovala žena, mož ji bo lahko prav tako zaupal kakor samemu sebi. V tem primeru ne bodo ne žena ne njeni otroci nikoli prišli v takšen položaj, da bi jim bilo treba iskati milosti pri drugih ljudeh. Ženska bo vendar sposobna in usposobljena za samostojno življenje in gospodarstvo, kakor se zdi potrebno pisateljici Vicki Baumovi, hkrati bo pa duša družine in doma, kakor si zamišlja pisatelj Sinclair Lewis.

Ne gre torej zanikati ne ene ne druge trditve. Najlepše je pa, če je žena toliko izobražena, da je v poklicu in pri delu enakovredna svojemu možu in mu je odkritosrčna svetovalka, hkrati pa ne zanemari svoje družine. Tako se ji ni treba bati za obstoj, če lepega dne ostane sama z otroki, poleg tega bo imela pa vse življenje zavest, da je lepo vzgojila svoje otroke in jih usposobila za samostojno življenje.

**Povej mi, kako pleše
in povem ti, kakšen je**

Ze od nekdaj je bila plesna dvorana prostor, kjer se najlaže najdejo srca. Ob veselem razpoloženju, sanjavih zvokih godbe in plesnem ritmu se sklepajo zveze, ki navadno niso trajne.

Neki italijanski plesni učitelj, ki ima veliko izkušenj v tem pogledu, trdi, da imamo prav v plesni dvorani najlepšo priliko, da spoznamo značaj svojega plesalca. Ženskam svetuje, naj poprej, preden se navežejo za vselej, opazujejo svojega izvoljenca pri plesu. Ravno pri plesu človek ne more skriti ne svojih dobrih ne slabih lastnosti.

Pogosto opazimo, da se dva človeka, pa čeprav sta oba še tako dobra plesalca, pri plesu nikakor ne ujemata, če se tako poskušata. Vzrok tega ne soglasja sta neenaka značaja obeh plesalcev, ki se ravno pri plesu najbolj izražata in tako se nikakor ne moreta harmonično premikati. Zato naj pari, ki se pri plesu ne ujemajo, nikakor ne sklepajo zakonov. Če že pri plesu ne moreta »koraka držati«, kako ga bosta šele v življenju?

Značaji se pri plesu kaj različno kažejo. Plesalec umetniške narave bo plesal počasi in z občutkom, pri tem pa ne bo delal odsekanih gibov in obratov. Takšne umetniške narave drže pri plesu glavo pokonci, njihova ramena so zmerom v ravnotežju, roke pa drže naravno upognjene. Sebičnež se izda s tem, da dela sunkovite obrate, in da se prav nič ne ozira na svojo plesalko, temveč hoče uveljaviti samo svojo voljo.

Gospod, ki ne pleše samo z najlepšimi in najboljšimi plesalkami, temveč prosi za ples tudi starejše dame in plesalke, ki so »obsedele«, kaže dober in lep značaj. Takšen človek bo zanesljivo izredno dober zakonski mož. Dobro vzgojen mož, ki sam sebe obvlada in ima obzir do drugih, pretehta sleherni korak, ki ga napravi, včasih je njegov preudarek opaziti le za trenutek, opaziti ga je pa le. Ničemu ne »se postavi« s slikovitimi obrati, pretirani natančnež pa silno natanko izvede vsak korak. Strasten plesalec nemirne narave in hitre odločitve ne bo dolgo plesal enakomerno; delal bo najrazličnejše obrate in korake sem in tja. Narobe se bo pa preudaren in hladnokrvn plesalec tudi pri plesu zmerom varoval nepotrebne razbrzdavnosti.

Važno je tudi, kako možki drži svojo plesalko. Če jo pošteno prime in nasloni nase, bo tudi v življenju našla v njem zanesljivega in dobrega vodnika; narobe se pa na tistega, ki se pri plesu ne more zaneesti nanj, tudi v življenju nikoli ne bo mogla zaneesti.

ČIST BEL OBRAZ

v 10 dneh z uporabo FEMINA kreme proti PEGAM. Suha ali mastna 20.- din. Po povzetju pošljite:

PARFUMERIE BALOG — STARI BEČEI, Dunavska banovina.

Mornarsko moder spomladanski kostim z velikimi reverji in belimi pošivki. Lahko rečemo, da bo letošnja moda v znamenju reverjev, kajti kostimi, plašči, bluze in obleke so okrašeni z velikanskimi reverji vseh mogočih oblik: nagubanimi, nabranimi, nazobčanimi ali pa pošitimi s trakovi vseh barv. Pogosto je videti velike, snežnobe reverje na temnih oblačilih ali pa narobe.

**Gospodinja in služkinja
na Angleškem**

Pred približno sto leti je bilo na Angleškem toliko služkinj, da so oile mnoge nezaposlene. Več ko 10.000 služkinj je zaman iskalo dela. Zdaj je pa ravno narobe in so gospodinjice v hudi stiski, ker je premalo služkinj.

Sprva so mislili, da je temu vzrok premajhna plača, pozneje so se pa prepričali, da tiči vzrok nekje drugje.

Na Angleškem je mnogo tovarn in drugih podjetij, kjer služi mnogo deklet. Razen tega se zdaj mlada dekleta, namesto da bi služale kot služkinje, rajši posvetijo drugim poklicom, na primer kot frizerke ali prodajalke. To pa iz dveh vzrokov. Prvi jim vsi ti poklici dajejo več svobode, drugi so pa ti poklici na višji socialni stopnji. Delavka v tovarni lahko po storjenem delu živi še svoje zasebno življenje. Služkinja je pa zmerom odvisna od svoje gospodinje. Zato navadno mlada dekleta služijo samo tako dolgo, dokler se ne poroče. Samo starejša dekleta se z veseljem opirajo temu poklicu, ker imajo lepo stanovanje, dobro hrano in pomoč v bolezni.

Poleg vsega pa služkinje še zmerom zapostavljajo, ker njihov poklic ne terja posebne izobrazbe, kakor na primer bolničarski ali vzgojiteljski poklic. Na Angleškem ni nikakršna redkost,

Promenadna obleka iz učinkovitega, izredno velikega škotskega kockastega blaga. Ogrinjalo je podobno tistim, ki jih nosijo vojaki na Francoskem. Kockasto tvorivo je precej toplo, zato pozno spomladaj ogrinjalo lahko nosite s kakšno lažjo volneno ali svilenno obleko primerne barve.

da premožna družina, ker ni mogla najti primerne služkinje, stanuje v hotelu in je v restavraciji. Pogosto postanejo pa služkinje, ki se dobro zavedajo, kako dragocene so, pravi tirani v družini.

Nihče ne ve, kako bodo uredili to pereče vprašanje, ki je za povprečno angleško družino poleg vojne med najvažnejšimi.

Proti zaprtju
Leopiltula
Oglas reg. 3. br. 3236 dne 19. II. 1936.

Harmonija in eleganca

Pogosto srečamo na cesti žensko, ki je oblečena od nog do glave po najnovejši modi, pa kljub temu ni elegantna. Če slišimo vzrok temu, kaj kmalu opazimo, da ta ženska nima prav nobenega občutka za harmonijo svoje obleke. Njej se zde tiste važne drobnarije, ki naredijo obleko ljubko in elegantno, nesmiselne neumnosti, ki je zanje škoda časa.

Tu naj vam opišemo nekaj praktičnih nasvetov, kako se morate ob vsaki priložnosti oblačiti, da boste vselej elegantne.

Če ste majhni in polne postavine in če nameravate na izprehod z veliko in suho prijateljico, oblecite čevlje z visoko peto in visok klobuk.

Morda ste veliki in vitki, vaš mož je pa majhen in debelušen; tedaj oblecite širok plašč, ki vas bo delal manjšo in čevlje z nizkimi petami.

Nikar se ne oblačite kakor mlada deklica, če greste na izprehod s svojo hčerjo, ki je nedavno izpolnila svoje osemnajsto leto.

Prav tako se vam ne bo podal klobuk po najnovejši modi ob strani vašega sina, ki ima na glavi dijaško čepico.

Če se vam zjutraj zelo mudi v službo, tedaj obujte čevlje z nizko peto. Kadar greste v večerni obleki na ples, jo v pasu prevezite, da bo krajša in se ne bo vlekla za vami po cesti.

In naposled: nikar ne delajte gospodinjskega dela v stari plesni obleki. Z izgovorom, da jo tako vsaj »za nekaj« lahko uporabite.

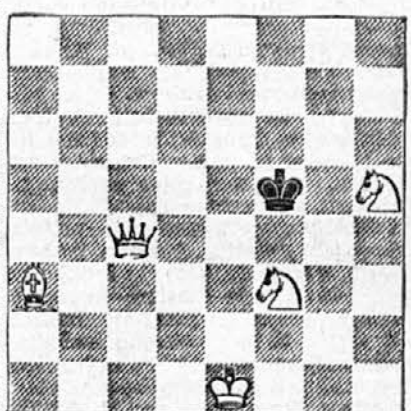
● Porabni nasveti

Nihče rad ne pije ricinovega olja. Če pa poprej in potlej usta izplaknete z zelo toplo vodo, tako da se oljne kapljice ne morejo prijeti sluznice, ne boste občutili slabega okusa v ustih.

Ponošene čevlje, posebno barvaste, lahko poživite, če jih odrgnete z gorilnim spirantom in jih nabašete s časopisnim papirjem, ali pa daste na kopta.

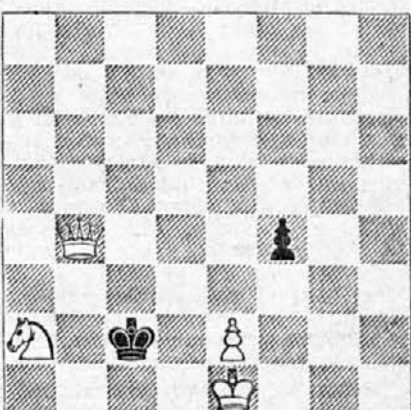
ŠAH

Šahovski problem št. 17
Sestavil H. F. L. Meyer (1895)

Mat v 3 potezah (B 40)

Šahovski problem št. 18
Sestavil W. A. Shinkman (1902)

Mat v 3 potezah (B 44)

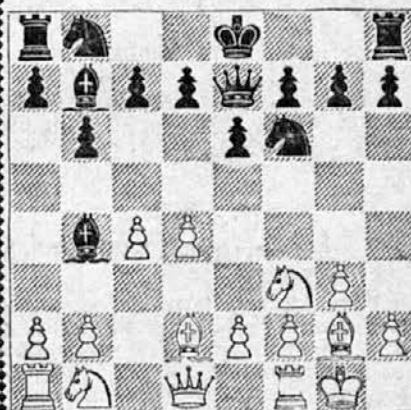
Klasična kratka partija
Odklonjen kraljev gambit
(Nürnberg 1890)

Beli:	Črni:
dr. Tarrasch	C. Schroeder
(brez Dd1)	
1. e4	e5
2. f4	d6
3. d3	f5
4. Sc3	f×e4
5. d×e4	a6
6. f×e5	d×e5
7. Sf3	Lb4?
8. Lg5	Dd6?
9. Td1	Dg6?
10. Td8 šah	Kf7
11. Lc4 šah	De6
12. S×e5 mat.	

Šahovska kombinacija
Pozicija iz partije

Snosko-Borovskij—Thomas
(Ramsgate 1929)

Po potezah
1. d4 Sf6, 2. Sf3 e6, 3. c4 b6, 4. g3
Lb7, 5. Lg2 Lb4 šah, 6. Ld2 De7, 7. o—o

je sledilo:

7. ...	o—o
(Boljšje je 7. ... L×d2)	
8. Ld2—f4!	d7—d5?
(Črni bi bil moral potegniti 8. ... Ld6.)	
9. c4—c5!	b6×c5
10. a2—a3	Lb4—a5
11. d4×c5	c7—c6
12. Lf4—d6 in beli zmaga.	

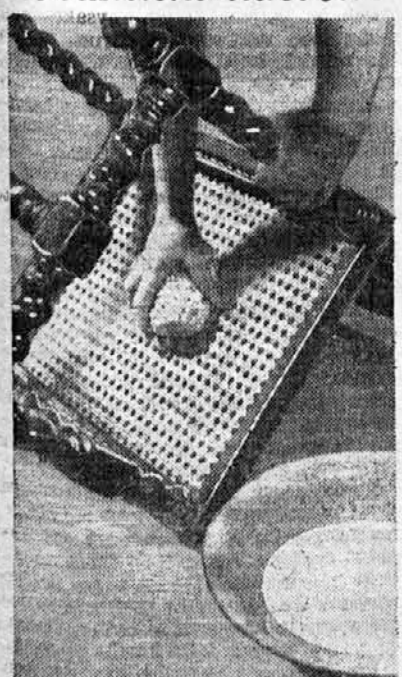
Rešitev problema št. 15

1. Tc1—c5	Sb6—a4
2. Tc5—e5 šah	Ke3—f4 (d3)
3. Db2—h2 ali Ld1—e2 mat.	
1. ...	Sb6—d7 (e4)
2. Tc5—c4	kar koli
3. Db2—e2 mat.	
1. ...	Ke3—d3
2. Tc5—e5	Kd3—c4
3. Ld1—e2 mat.	

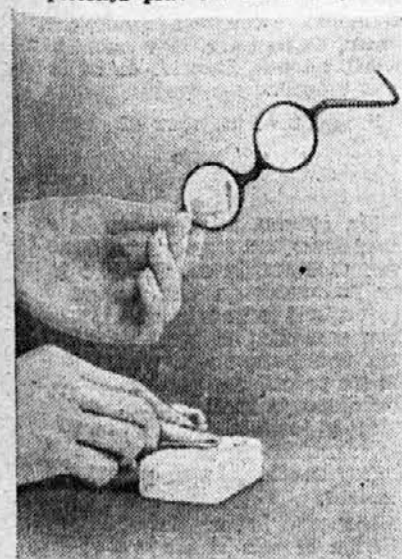
Rešitev problema št. 16

1. Kh2—g2!	Tg5—f5
2. Df1—d1 šah	Kg4—f4
3. Dd1—d4 mat.	
1. ...	Kg4—h4 šah
2. Kg2—f3	kar koli
3. Df1—h1 mat.	
1. ...	Sh7—f6
2. Df1×f6	Tg5—f5
3. Df6—h4 mat.	
1. ...	Sh7—f8
2. Df1—f3 šah	Kg4—h4 šah
3. Df3—g3 mat.	

Praktični nasveti

Sedeži starih pletenih stolov, ki so precej mehki, bodo postali spet trdi, če jih boste umili s toplo vodo, potlej pa postavili k peči, da se posuše. Pri hitrem sušenju se namreč mreža uskoji in postane bolj trda. Vendar pa to pletenju prav nič ne škoduje.

Če postanejo naočniki motni, vam svetujemo, da jih natrete z milom ali glicerinom, potlej pa zdrgnete z mehko usnjeno krpicco. Naočniki potlej ne bodo tako hitro motni.

23. nadaljevanje

»Toda jaz vendar nikoli nisem niti omenil, niti namignil, da kaj takšnega ali podobnega od vas želim! Nikoli nisem pozabil, da me je vaš oče vprašal, ali imam sploh dovolj, da lahko živim svojo ženo! Vaš gospod oče bi bil že lahko nekoliko bolj prijazen, čeprav sem bil tedaj zanj samo navaden vojak, ki se je po dveh letih boja na fronti vrnil po svojo ženo, po tisto ženo, ki se je bil z njo poročil malone za ceno svojega življenja!«

Skušal je govoriti mirno, toda glas mu je trepetal; mladi španec je bil bled in potan. Orana je zaslužila, da se spet zbira nevihta na njenem zakonskem nebu.

»Poslušajte, Miguel,« je pričela, skušajoč ublažiti njegovo razburjenje. »Vem, da vam je tedaj moj oče storil hudo krivico. Izrekel je nekaj besed, ki jih najbrže sam ni verjel, ki so pa vseeno hudo ranile vaš ponos... Vidite, saj nočem zmanjševati njegove krivde...«

»Tega vam tudi ne bi dovolil, Orana. Mislim, da imam samo jaz pravico soditi, kolikšno krivico mi je storil vaš oče!«

»Nikakor vam ne nameravam odrekati takšne pravice,« je zasepetala Orana vsa zmedena, videč, da se bo njena dobra volja na posled le razbila ob moževi trmoglavosti. Čeprav bi se bila najrajši obrnila in brez besede odšla, se je spomnila na materino pismo, in je spet spravljivo pristavila: »Saj priznavam, da vam je oče delal krivico, Miguel. Toda ali si bomo zato vse življenje v lašah? Oče je že v letih... ali mu tako težko oprostite to nerodnost? Moj oče je. Rada ga imam. Ali ne bi bilo lepo, če bi se tudi vi prej ali slej pobotali z njim?«

»Nobene potrebe ne vidim, Orana,« je hladno odgovoril Moreno.

»Nikar tako ne govorite, Miguel,« je vzklila Orana in bridkost ji je stisnila srce. »Nikoli nisem mislila, da se bom morala za zmerom odpovedati svoji ljubezni do staršev, da jih ne bom smela več videti... Skušajte me razumeti: otroci ne morejo biti dolgo jezni na svoje starše. Tudi oni imajo svoje dolžnosti do njih.«

»Vi morda. Jaz ne. Na vašo družino me veže samo zakon z vami, torej čisto uradna vez.«

Orana je zardela, vendar je na to netaktno možovo opombo previdno molčala.

»Kaj ste torej želeli od mene, Orana?«

»Razložiti sem hotela... pojasniti namen tega čeka.«

»Tako torej. Hoteli ste mi povedati, da mi ga je poslal vaš gospod oče?«

»Da. In pojasniti, kaj je namestila oče s tem dejanjem.«

»Kakor vidite, se vam to ni popolnoma posrečilo.«

»Zaradi vas ne, zato ne, ker ste tako trmastil!«

»Naj bo kakor že. Najhujše menda šele pride: povedati vam moram, da tega čeka ne sprejemem. Prosim vas, da ga v mojem imenu vrnete.«

»Oh, Miguel, pa vendar ne nameravate?«

»Prav to, da! Dovolj denarja imam, da ne potrebujem podpore vašega gospoda očeta. Zaslužim dovolj, da preživim vas in sebe. Morda se motim? Morda česa pogršate?« Strogo jo je pogledal.

»Ne gre zame, Miguel,« je že vsa obupana zabrjavala mlada žena.

»Spodobiti se, da očetu...«

Toda Moreno ji ni dal odgovoriti. Skočil je pokonci in udaril s pestjo po mizi, da je zažvenketalo: »Ali ne razumete, da mi je dovolj tega prerokanja? Povedal sem vam že, da ne potrebujem denarja od vašega očeta! Ali ga mar vi potrebujete? Si hočete mar kaj kupiti zanj? Z besedo na dan!«

Potegnil je denarnico iz žepa in jo na široko odprl, da je videla snop bankovcev, shranjenih v njej: »Govorite zdaj, Orana. Zahtevajte! Nikoli vam nisem še ničesar odreknil!«

Mlada žena ga je prestrašeno gledala, ne da bi si upala ziniti besedo. Moreno se je pa menda prav zato še bolj razburil. Živčno je nadaljeval: »Dobro veste, da se je moj položaj v službi izboljšal in da ne potrebujem nikakšne podpore. Bodite prepričani, da me še nič ne nikoli ni ujel na takšen trnek!«

Orana je molčala. Kaj naj bi tudi odgovorila? Kar koli bi dejala, vse bi ta njen nasilni, trmastil in samoljubni mož poteptal brez razumevanja. Njen molk je pa Moreno še bolj jezil. Hlastno je nadaljeval:

»Ta nesrečni ček boste lepo vrnil!«

»Sporočili mu boste, da se očitno ne morem z njim spoprijeti.«

»Kaj pa, če ga vrne?«

»Kaj pa, če ga vrne?«

»Kaj pa, če ga vrne?«

»Kaj pa, če ga vrne?«

»Kaj pa, če ga vrne?«

»Kaj pa, če ga vrne?«

»Kaj pa, če ga vrne?«

»Kaj pa, če ga vrne?«

»Kaj pa, če ga vrne?«

»Kaj pa, če ga vrne?«

»Kaj pa, če ga vrne?«

»Kaj pa, če ga vrne?«

»Kaj pa, če ga vrne?«

»Kaj pa, če ga vrne?«

»Kaj pa, če ga vrne?«

»Kaj pa, če ga vrne?«

»Kaj pa, če ga vrne?«

»Kaj pa, če ga vrne?«

»Kaj pa, če ga vrne?«

»Kaj pa, če ga vrne?«

»Kaj pa, če ga vrne?«

»Kaj pa, če ga vrne?«

»Kaj pa, če ga vrne?«

»Kaj pa, če ga vrne?«

»Kaj pa, če ga vrne?«

»Kaj pa, če ga vrne?«

»Kaj pa, če ga vrne?«

»Kaj pa, če ga vrne?«

Ljubezen

ŠPANSKEGA ČASTNIKA

IZ FRANCOŠČINE PREVEDLA K. N.

»Ničesar ne bom napisala in ne bom vrnila tega čeka!« je naposled vzklila med solzami.

»In če vam to zapovedujem?«

»Tudi tedaj ne, Miguel! To pot ne bom poslušala zakonska žena. Nočem, da bi se moji starši še bolj žalostili zaradi vas, in nočem, da bi vi name prav vselej stresali svojo slabo voljo!« Vročično ga je pogledala in ježno zacpetala. Zdaj se je tudi nje polotila jeza zaradi tolikšne močeve trme.

Potlej se je pa nenadno sesedla v bližnji naslanjač, naslonila glavo na mizo in pričela tiho ihteti.

Mladi mož je obstal sredi sobe, kakor vkopan. Začutil je, da ni prav ravnal s svojo ženo. Ali je prav storil, ko jo je tako odločno zavrnil, njo, ki je hotela vendar samo posredovati med njim in svojim domom? Oh, ko bi mogel povedati temu gospodu Le Cadreronu, kar mu gre, ne da bi žalil Orano! Tako je pa sleherna beseda, namenjena njemu, ranila tudi njo. Nekoliko v zadregi je stopil k svoji ženi:

»Orana, mislil sem, da ste bolj ponosni,« je tiho dejal. »Mislil sem tudi, da boste razumeli moje stališče glede tega vražjega denarja! Vaše posredovanje bi bilo zame zelo mučno... kajti ne smete pozabiti, da je vaš oče meni tako rekoč tujec...«

»Lahko bi pokazali nekoliko dobre volje,« je zajecjala Orana med solzami, »toda vi tega nečete. Ni vam mar, ali sem žalostna, ali trpim... Nekoliko dobre volje in nekoliko sinovskega spoštovanja, in vse bi bilo drugače...«

»Morda res, ljuba moja. Zal se pa nikakor ne morem vziveti v vlogo, ki bi mi jo vi tako radi naptili. Prav nič se mi ne bi podalo, če bi se kakor skesan sin pobotal z vašim očetom. Morda bi bilo to vseh vam, meni gotovo ne bi bilo. Če se vam pa zdi, da bi vaše starše tako zelo užalili, če bi ta ček vrnil, ga obdržite zase. Porabite ta denar, kakor vam je drago, samo ne za najino skupno gospodinjstvo.«

»Da, bolje bo tako,« je odgovorila in si otrla oči. »Povabila bom svoje prijatelje in prijateljice na prijetno zabavo, bomo že kako porabili ta denar. Ali pa,« je pristavila sanjavo, »ga bom rajši podarila siromakom.«

»Kakor hočete. Kako boste porabili ta denar, me res prav nič ne zanima. Glavno je, da sem obvaroval svoj ponos pred napadi vašega gospoda očeta...«

»Oh, nikar ne bodite tako vražje samoljubni,« je vzklila razburjena mlada žena. »Ne verjamem, da boste daleč prišli s takšnim vedenjem! Zavedati bi se morali, da je dolžnost slehernega izmed nas,«

»Oh, nikar ne bodite tako vražje samoljubni,« je vzklila razburjena mlada žena. »Ne verjamem, da boste daleč prišli s takšnim vedenjem! Zavedati bi se morali, da je dolžnost slehernega izmed nas,«

»Oh, nikar ne bodite tako vražje samoljubni,« je vzklila razburjena mlada žena. »Ne verjamem, da boste daleč prišli s takšnim vedenjem! Zavedati bi se morali, da je dolžnost slehernega izmed nas,«

»Oh, nikar ne bodite tako vražje samoljubni,« je vzklila razburjena mlada žena. »Ne verjamem, da boste daleč prišli s takšnim vedenjem! Zavedati bi se morali, da je dolžnost slehernega izmed nas,«

»Oh, nikar ne bodite tako vražje samoljubni,« je vzklila razburjena mlada žena. »Ne verjamem, da boste daleč prišli s takšnim vedenjem! Zavedati bi se morali, da je dolžnost slehernega izmed nas,«

»Oh, nikar ne bodite tako vražje samoljubni,« je vzklila razburjena mlada žena. »Ne verjamem, da boste daleč prišli s takšnim vedenjem! Zavedati bi se morali, da je dolžnost slehernega izmed nas,«

»Oh, nikar ne bodite tako vražje samoljubni,« je vzklila razburjena mlada žena. »Ne verjamem, da boste daleč prišli s takšnim vedenjem! Zavedati bi se morali, da je dolžnost slehernega izmed nas,«

»Oh, nikar ne bodite tako vražje samoljubni,« je vzklila razburjena mlada žena. »Ne verjamem, da boste daleč prišli s takšnim vedenjem! Zavedati bi se morali, da je dolžnost slehernega izmed nas,«

»Oh, nikar ne bodite tako vražje samoljubni,« je vzklila razburjena mlada žena. »Ne verjamem, da boste daleč prišli s takšnim vedenjem! Zavedati bi se morali, da je dolžnost slehernega izmed nas,«

»Oh, nikar ne bodite tako vražje samoljubni,« je vzklila razburjena mlada žena. »Ne verjamem, da boste daleč prišli s takšnim vedenjem! Zavedati bi se morali, da je dolžnost slehernega izmed nas,«

»Oh, nikar ne bodite tako vražje samoljubni,« je vzklila razburjena mlada žena. »Ne verjamem, da boste daleč prišli s takšnim vedenjem! Zavedati bi se morali, da je dolžnost slehernega izmed nas,«

»Oh, nikar ne bodite tako vražje samoljubni,« je vzklila razburjena mlada žena. »Ne verjamem, da boste daleč prišli s takšnim vedenjem! Zavedati bi se morali, da je dolžnost slehernega izmed nas,«

»Oh, nikar ne bodite tako vražje samoljubni,« je vzklila razburjena mlada žena. »Ne verjamem, da boste daleč prišli s takšnim vedenjem! Zavedati bi se morali, da je dolžnost slehernega izmed nas,«

»Oh, nikar ne bodite tako vražje samoljubni,« je vzklila razburjena mlada žena. »Ne verjamem, da boste daleč prišli s takšnim vedenjem! Zavedati bi se morali, da je dolžnost slehernega izmed nas,«

»Oh, nikar ne bodite tako vražje samoljubni,« je vzklila razburjena mlada žena. »Ne verjamem, da boste daleč prišli s takšnim vedenjem! Zavedati bi se morali, da je dolžnost slehernega izmed nas,«

»Oh, nikar ne bodite tako vražje samoljubni,« je vzklila razburjena mlada žena. »Ne verjamem, da boste daleč prišli s takšnim vedenjem! Zavedati bi se morali, da je dolžnost slehernega izmed nas,«

»Oh, nikar ne bodite tako vražje samoljubni,« je vzklila razburjena mlada žena. »Ne verjamem, da boste daleč prišli s takšnim vedenjem! Zavedati bi se morali, da je dolžnost slehernega izmed nas,«

»Oh, nikar ne bodite tako vražje samoljubni,« je vzklila razburjena mlada žena. »Ne verjamem, da boste daleč prišli s takšnim vedenjem! Zavedati bi se morali, da je dolžnost slehernega izmed nas,«

»Oh, nikar ne bodite tako vražje samoljubni,« je vzklila razburjena mlada žena. »Ne verjamem, da boste daleč prišli s takšnim vedenjem! Zavedati bi se morali, da je dolžnost slehernega izmed nas,«

»Oh, nikar ne bodite tako vražje samoljubni,« je vzklila razburjena mlada žena. »Ne verjamem, da boste daleč prišli s takšnim vedenjem! Zavedati bi se morali, da je dolžnost slehernega izmed nas,«

»Oh, nikar ne bodite tako vražje samoljubni,« je vzklila razburjena mlada žena. »Ne verjamem, da boste daleč prišli s takšnim vedenjem! Zavedati bi se morali, da je dolžnost slehernega izmed nas,«

»Oh, nikar ne bodite tako vražje samoljubni,« je vzklila razburjena mlada žena. »Ne verjamem, da boste daleč prišli s takšnim vedenjem! Zavedati bi se morali, da je dolžnost slehernega izmed nas,«

»Oh, nikar ne bodite tako vražje samoljubni,« je vzklila razburjena mlada žena. »Ne verjamem, da boste daleč prišli s takšnim vedenjem! Zavedati bi se morali, da je dolžnost slehernega izmed nas,«

»Oh, nikar ne bodite tako vražje samoljubni,« je vzklila razburjena mlada žena. »Ne verjamem, da boste daleč prišli s takšnim vedenjem! Zavedati bi se morali, da je dolžnost slehernega izmed nas,«

»Oh, nikar ne bodite tako vražje samoljubni,« je vzklila razburjena mlada žena. »Ne verjamem, da boste daleč prišli s takšnim vedenjem! Zavedati bi se morali, da je dolžnost slehernega izmed nas,«

»Oh, nikar ne bodite tako vražje samoljubni,« je vzklila razburjena mlada žena. »Ne verjamem, da boste daleč prišli s takšnim vedenjem! Zavedati bi se morali, da je dolžnost slehernega izmed nas,«

»Oh, nikar ne bodite tako vražje samoljubni,« je vzklila razburjena mlada žena. »Ne verjamem, da boste daleč prišli s takšnim vedenjem! Zavedati bi se morali, da je dolžnost slehernega izmed nas,«

»Oh, nikar ne bodite tako vražje samoljubni,« je vzklila razburjena mlada žena. »Ne verjamem, da boste daleč prišli s takšnim vedenjem! Zavedati bi se morali, da je dolžnost slehernega izmed nas,«

»Oh, nikar ne bodite tako vražje samoljubni,« je vzklila razburjena mlada žena. »Ne verjamem, da boste daleč prišli s takšnim vedenjem! Zavedati bi se morali, da je dolžnost slehernega izmed nas,«

»Oh, nikar ne bodite tako vražje samoljubni,« je vzklila razburjena mlada žena. »Ne verjamem, da boste daleč prišli s takšnim vedenjem! Zavedati bi se morali, da je dolžnost slehernega izmed nas,«

»Oh, nikar ne bodite tako vražje samoljubni,« je vzklila razburjena mlada žena. »Ne verjamem, da boste daleč prišli s takšnim vedenjem! Zavedati bi se morali, da je dolžnost slehernega izmed nas,«

»Oh, nikar ne bodite tako vražje samoljubni,« je vzklila razburjena mlada žena. »Ne verjamem, da boste daleč prišli s takšnim vedenjem! Zavedati bi se morali, da je dolžnost slehernega izmed nas,«

»Oh, nikar ne bodite tako vražje samoljubni,« je vzklila razburjena mlada žena. »Ne verjamem, da boste daleč prišli s takšnim vedenjem! Zavedati bi se morali, da je dolžnost slehernega izmed nas,«

»Oh, nikar ne bodite tako vražje samoljubni,« je vzklila razburjena mlada žena. »Ne verjamem, da boste daleč prišli s takšnim vedenjem! Zavedati bi se morali, da je dolžnost slehernega izmed nas,«

»Oh, nikar ne bodite tako vražje samoljubni,« je vzklila razburjena mlada žena. »Ne verjamem, da boste daleč prišli s takšnim vedenjem! Zavedati bi se morali, da je dolžnost slehernega izmed nas,«

»Oh, nikar ne bodite tako vražje samoljubni,« je vzklila razburjena mlada žena. »Ne verjamem, da boste daleč prišli s takšnim vedenjem! Zavedati bi se morali, da je dolžnost slehernega izmed nas,«

»Oh, nikar ne bodite tako vražje samoljubni,« je vzklila razburjena mlada žena. »Ne verjamem, da boste daleč prišli s takšnim vedenjem! Zavedati bi se morali, da je dolžnost slehernega izmed nas,«

da skuša izravnati spore, ki utegnejo nastati zaradi nespornosti med sicer dostojnimi in poštenimi ljudmi. Vi pa delate prav narobe!«

»Že mogoče,« je nekoliko v zadregi odgovoril mladi mož na ta očitek. »Sem pač sebičen.«

»In če bi tako ravnali, kakor vam jaz pravim, bi bili tudi sebični, samo pametno sebični. Če se ne bi kar venomer hoteli prepirati z mojimi starši, bi pač zagotovili sebi in meni neskrbnejšo bodočnost, in to tudi ni od muhi!«

Ta stavek je mladega, že tako razkačenega moža še bolj razdražil. »Bodočnost!« je zavpil, da so se njegovi drobni ženci spet pričele solze nabirati v očeh. »Bojlo se bodočnosti! In na takšen način! Zdi se mi, da imate res čudne pojme o neskrbni bodočnosti. Pri vas je vse odvisno od denarja, tudi ljubezen, tudi zaupanje! Ali se nisem trudil, da bi živila v slogi drug ob drugem? In kaj sem dosegel? Nič! Kvečjemu to, da vam še zmerom misli uhajajo domov, da vrednotite življenje po udobju in denarju in da sem vam še bolj zoprn!«

V 24 URAH

barva, plisira in kemično čisti obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike, zapestnice itd. Pere, suši, munga in lika domače perilo. Parno čisti posteljno perje in puh

tovarna JOS. REICH
LJUBLJANA

kakor prvi dan, ko sva se spoznala.«

In ker ni mlada žena na te očitke ničesar odgovorila, se je, še ves razjarjen, sklonil globoko k njej, da jo je kar palil goreči plamen jeze v njegovih temnih očeh.

»Kaj ste vi storili z najinim življenjem? Mar mislite, da bo še dolgo tako šlo? Prava strokovnjakinja ste v uničevanju sladkega upa v boljše sožitje! Vi ste hoteli, da živiva tako... Ali sploh živiva? Ne, životariva, to je pravi izraz za najino življenje! Res, čestitam vam, Orana!«

Bil je tako razburjen, da se je Orana bala, da bi se utegnil izpozabiti in jo udariti. Toda Moreno se je zadovoljil s krepkim udarcem po mizi. In videč, da se ni znal obvladati in da je pravkar storil več napak kakor njegova žena, se je ves razburjen obrnil in odšel v svojo sobo, ne meneč se za Orano, ki so ji debele solze drle po licih... »Oh, grdavi!« je jecjala sama pri sebi, brišoč si solze. »Kakšen krik in vik zaradi ene same nedolžne misli, ki sem si jo drznila!

Stopil je k njej in ji vljudno poljubil roko. Mlada žena je tedaj

povedati! In povrh celo zaradi modre misli! Ali je to tako napak, če mislimo že v mladosti na bodočnost, na stara leta? Sicer je to nemara res nekoliko prezgodaj, toda to vendar še ne pomeni, da ima on popolnoma prav, jaz pa čisto narobe. Le zakaj naj bi se z očetom sprla in še poglobila prepad med njim in med nama? Mar moj mož zmerom tako pravilno ravnal? Kaj pa tista prva noč v Barceloni? Če bi ga sodila po njej, pač danes ne bi hotela biti njegova žena.«

Pričela je živčno hoditi po sobi. Zdaj pa zdaj se je ustavila, globoko vzdihnila in spet zaihtela.

»Dejal je, da za naju ni več bodočnosti... ker me ne ljubi! Zdaj pač nisem več zanimiva zanj, zdaj, ko me pozna in ko živi ob moji strani... Jaz pa na primer... jaz dobro vem, kaj čutim zanj...«

Ob tej poslednji misli je zardela do ušes.

»Oh, moj Bog, ne bi smela toliko pričakovati od tega zakona. Ta človek je bil zame kljub vsemu neznanec, in prav nič ga nisem rada imela. Danes pa?... Danes mi je sam povedal po ovinkih, da me ne ljubi. Še več, da sem mu zoprna! Oh, kako hudo je življenje!«

Tisti trenutek se je zdelo mladi ženi, da nikoli ne bo rešila zapletenega problema svojega zakona. In ker je slišala, da je njen mož trdih korakov odšel ven, se je tudi sama pričela oblačiti za kratek sprehod. Ni mogla več ostati med temi štirimi stenami, kjer je preživela že toliko bridkih ur...

XLI

In kakor bi usoda nalašč hotela zrušiti tiho sožitje teh dveh ljudi, je že kot drugi dan med mladima zakonca spet nastal prepri, ki je naposled sprožil plaz dolgo zadrževane jeze in skritega nezaupanja.

Ne Orana ne Moreno si nista želela prepri, toda nevihta je nastala tako nenadno, tako na lepem, da je nista mogla preprečiti.

Dan po prepri zaradi očetovega čeka je Orana ostala doma in pisala pisma. Sedela je v svoji sobi za pisalo mizo in pravkar pisala naslov na ovoj pisma, namenjenega materi. Pismo samo je pa že dokončano ležalo na mizi.

Prav ko je lepila znamko na ovoj, so se odprla vrata in v sobo je stopil Miguel. Orana se je živo zganila, ker ni bila vajena, da bi prihajal njen mož tako zgodaj popoldne domov.

»Vi tukaj?« je presenečeno vzklila, skušajoč skriti zadrego, ki pa mlademu možu kljub temu ali pa prav zato ni ušla.

Stopil je k njej in ji vljudno poljubil roko. Mlada žena je tedaj

stopil je k njej in ji vljudno poljubil roko. Mlada žena je tedaj

stopil je k njej in ji vljudno poljubil roko. Mlada žena je tedaj

stopil je k njej in ji vljudno poljubil roko. Mlada žena je tedaj

stopil je k njej in ji vljudno poljubil roko. Mlada žena je tedaj

stopil je k njej in ji vljudno poljubil roko. Mlada žena je tedaj

stopil je k njej in ji vljudno poljubil roko. Mlada žena je tedaj

stopil je k njej in ji vljudno poljubil roko. Mlada žena je tedaj

stopil je k njej in ji vljudno poljubil roko. Mlada žena je tedaj

stopil je k njej in ji vljudno poljubil roko. Mlada žena je tedaj

stopil je k njej in ji vljudno poljubil roko. Mlada žena je tedaj

stopil je k njej in ji vljudno poljubil roko. Mlada žena je tedaj

stopil je k njej in ji vljudno poljubil roko. Mlada žena je tedaj

stopil je k njej in ji vljudno poljubil roko. Mlada žena je tedaj

stopil je k njej in ji vljudno poljubil roko. Mlada žena je tedaj

stopil je k njej in ji vljudno poljubil roko. Mlada žena je tedaj

stopil je k njej in ji vljudno poljubil roko. Mlada žena je tedaj

stopil je k njej in ji vljudno poljubil roko. Mlada žena je tedaj

BLIŽNJI IN SREDNJI VZHOD

Zakaj so Turčija in njene sosede tako važne za zaveznike in za njihove nasprotnike

Zadnje čase se pojavlja pri nas nov pojem, ali bolje, nov pomen starega pojma. Prišel je k nam z Angleškega. Imenuje se *Srednji Vzhod*.

Za Angleže je Bliznji Vzhod samo Balkan. Vse dežele vzhodno od Balkana so zanje Srednji Vzhod. Za nas in za druge Evropejce (pa tudi za Severne Američane) so omenjene dežele z Balkanom vred še zmerom Bliznji Vzhod.

Potrebno se nam je zdelo, razčistiti ta dva pojma, da se bodo naši bralci lažje orientirali, kadar bodo brali ali slišali o deželah Bliznjega in Srednjega

Toda ti petrolejski vrelci, naj bodo še tako važni za Veliko Britanijo in Francijo — in zatorej tudi za njune sovražnike — niso edini, ki zanimajo velesile na Srednjem Vzhodu. Zanimajo jih tudi ruski petrolejski vrelci v Bakuju — nedaleč od iranske meje — in ruski vrelci v Batumu, tik ob turški meji; oboji mnogo bolj ranljivi kakor vrelci v Iraku in Iranu.

A velesil ne zanima tod samo petrolej. Važno je tudi Črno morje in njegova vrata v Sredozemlje, vrata, ki so v turških rokah; važen je Sueski prekop, saj gre skozenj 10—15%

Tako n. pr. določa angleško-egipčanska pogodba iz leta 1936, da smejo imeti Angleži lastno vojaštvo ob Sueskem prekopu in v Aleksandriji, Kairu in Ismailiji. V Kairu je tudi generalni štab britanskega vojnega letalstva za Srednji Vzhod.

Irak je bil do leta 1927. britanski mandat. Čeprav je dežela od tistih dob samostojna, so si Angleži izgovorili pravico, da smejo tam imeti večji oddelek vojnih letal.

A tudi diplomatsko so si Angleži znali utrditi svoje postojanke na Srednjem Vzhodu. Tako imajo Egipt,

delih sovjetske Rusije. Vsekako je Velika Britanija, ko je pred nekaj leti vrnila Iraku in Egiptu neodvisnost, ravnala pametneje: s tem si je namreč pridobila večino mohamedanskega sveta Srednjega Vzhoda, in to ji danes, ko grozi vojna vihra vsemu Srednjemu Vzhodu, gotovo ne bo v škodo.

Možnost bližnjih zapletljajev?

Z vojaškega stališča bi bila vojna na Srednjem Vzhodu zelo kočljiva. Zaradi goratih tal in zelo slabih prometnih zvez bi oskrba vojaštva kaj hitro postala do malega nemogoča stvar; posebno za napadalca.

Kljub temu napovedi o bližnjem začetku sovražnosti kar ne marajo utihniti. Eni trde, da bo prvi v plamenih Kavkaz, drugi stavijo na rusko-

Letalska vojna v številkah

1. Nevarnost granat

V svetovni vojni je bilo treba povprečno po dve do tri tone granat za vsakega mrtvega ali ranjenca. Ena tona granat, ki jih je izbijala 'debeli Berta', je pa terjala povprečno 22 do 23 mrtvih ali ranjenih. Posamezen letalski napad je povprečno ubil ali ranil 32 ljudi.

V štirih letih svetovne vojne so Nemci zmetali na Pariz in okolico iz letal 25 ton bomb. Z njimi so ubili 400, ranili pa okoli 800 ljudi.

Leta 1918. je vsaka letalska bomba povprečno ubila:

v Londonu 0'47 osebe;

v Parizu: 0'26 osebe.

Ranila je pa v Londonu in Parizu: 0'58 osebe.

Verjetnost, da ga bo v enem letu ubilo, je znašala v svetovni vojni na fronti za pešca povprečno 15 do 20 odstotkov.

2. Uspešnost protiletalske obrambe

Leta 1918. je od 90 nemških letal, namenjenih na London, samo 26 prišlo na cilj.

L. 1918. je od 490 nemških letal, namenjenih na Pariz, samo 37 prišlo na cilj.

V celoti je leta 1918. samo 18% letal prišlo na cilj.

Leta 1914. je od 11.000 izstrelkov iz protiletalskih topov samo eden zadel svoj cilj.

Leta 1918. je že eden od 1.500 izstrelkov iz protiletalskih topov zadel svoj cilj.

Danes zadane svoj cilj že eden od 4—5 izstrelkov iz protiletalskih topov.

3. Bombe, ki ne naredijo škode

Leta 1918. ni 60% eksplozivnih bomb, ki so jih letala vrgla na London, naredilo nobene škode.

13% bomb je ljudi ranilo: 27% bomb je terjalo smrt.

Leta 1918. je samo 4'3% vžigalnih bomb, ki so jih zmetali na London, zanetilo požare.

Skoraj isto je odstotno razmerje za vžigalne bombe, ki so jih leta 1937. zmetali na Madrid.

Ena tona bomb je leta 1918. ubila ali ranila ljudi:

v Londonu: 9'1 ubila in 23'3 ranila; v Parizu: 9'8 ubila, 21'7 ranila; povprečno: 9'45 ubila in 22'5 ranila.

To pomeni, da je terjala ena tona bomb vsega skupaj 32 človeških žrtev.

Ena tona bomb je v Barceloni leta 1938. ubila 17'6 in ranila 48 ljudi.

To pomeni v primeru z letom 1918. za 85% več pri mrtvih in za 115% več pri ranjenih.

Povprečno je torej število žrtev poskočilo za 100%. Toda ne smemo pozabiti, da leži Barcelona ob morju in da so bila letalska izhodišča za napadalca nenavadno ugodna.

4. Občutljive točke

Od leta 1914. do leta 1918. so na Francoskem vsega skupaj razdejali 900.000 hiš. 75% teh hiš jih je bilo v vojnem območju.

Danes je 15% ozemlja vsake vojskujoče države stalno in nevarnosti pred letalskimi napadi.

Velika mesta, tako imenovane 'občutljive točke' letalskih napadov, so: v Nemčiji: mesta, ki imajo več ko 400.000 prebivalcev. Takšnih mest je 15. (Praga in Dunaj nista všteta.)

Na Francoskem: mesta, ki imajo več ko 400.000 prebivalcev: 3.

V Nemčiji: mesta med 100.000 in 400.000 prebivalci: 38. (Tu ne štejejo 7 češkoslovaških mest.)

Na Francoskem: mesta med 100.000 in 400.000 prebivalci: 14.

V Nemčiji ima 35'3% mest več ko 50.000 prebivalcev.

Na Francoskem ima 15'7% mest več ko 50.000 prebivalcev.

5. Vojaki in delavci

Za zgraditev, vzdrževanje in ravnanje z enim samim majhnim tankom je treba vsega skupaj 46 mož.

Za zgraditev, vzdrževanje in ravnanje z enim samim letalom je treba 60 mož.

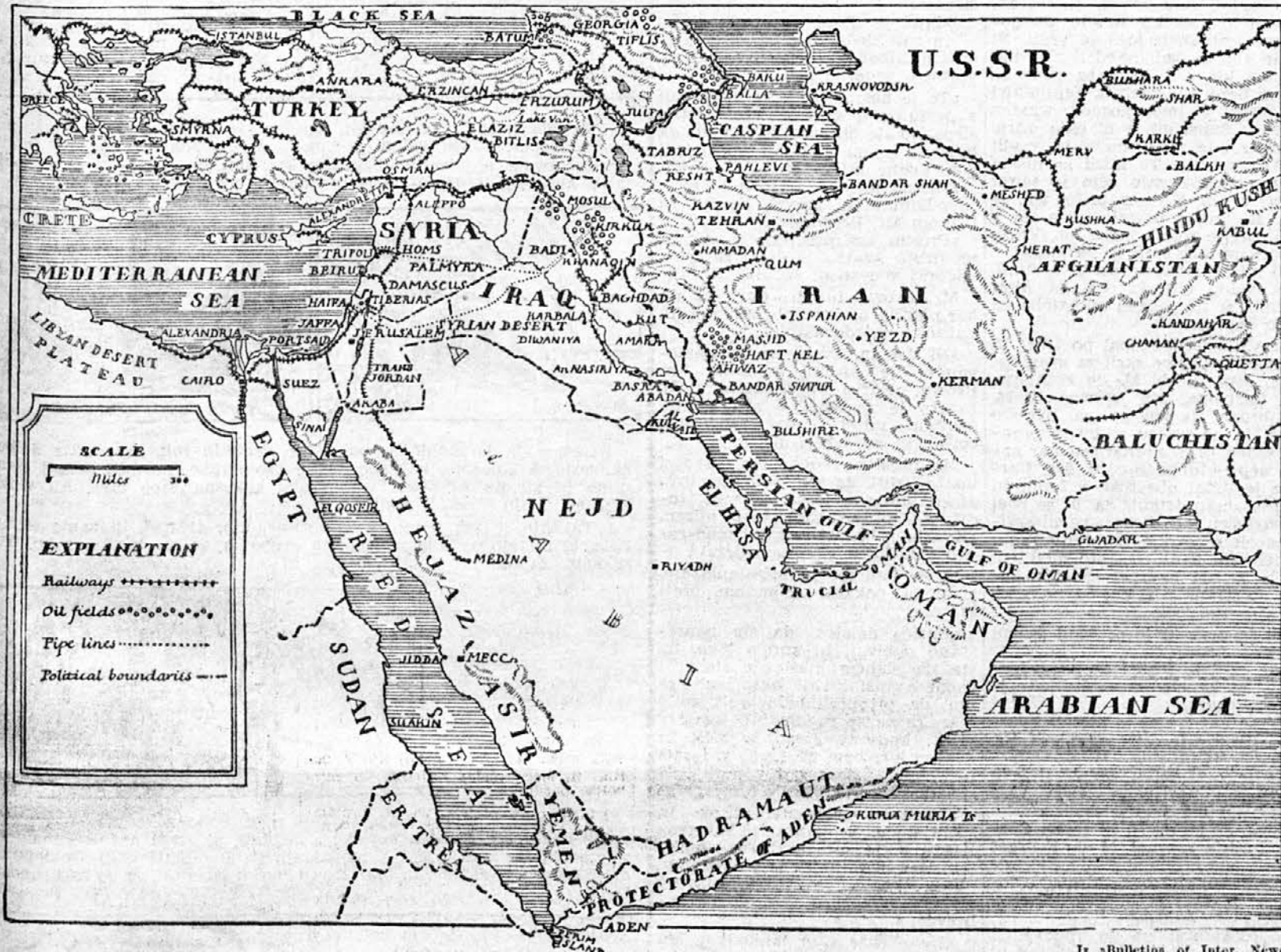
V defenzivi je potrebnih 9 delavcev za 'postrežbo' enega samega vojaka na fronti.

V ofenzivi dela za enega vojaka na fronti 12 delavcev v zaledju.

(Paris-solr)

Mir od sovražnika odkupiti se pravi, dati mu v roke orožje za vojno.

Voltaire,
francoski pisatelj
(1694—1778)

Bliznji in Srednji Vzhod

ga Vzhoda. In za to bi utegnili imeti prihodnje mesece priložnosti dovolj. Dežele angleškega Srednjega Vzhoda so torej Turčija, Irak, Iran (Perzija), Afganistan, Sirija, Palestina, Arabski polotok in Egipt.

Turčija, Irak, Iran in Afganistan so same neodvisne države, in vse razen Iraka meje ob sovejetsko Rusijo. Sirija je francoski, Palestina pa britanski mandat. Glavni del Arabskega polotoka (Arabska puščava) je pod oblastjo ibna Sauda, kralja Hedžaza; znan je pod imenom Arabija ibna Sauda (ibn ni lastno ime in pomeni sin). Jemen, dežela na skrajnem jugu Rdečega morja, je neodvisna država; vlada jo imam iz Sade, mesteca na severovzhodu države. (Imam takisto ni lastno ime; njegov arabski pomen sega od cerkvenega in civilnega poglavarja pa do vladarja države). Protektorat Aden in pokrajina Oman sta oba pod britansko upravo. Egipt je neodvisna država, vendar ima tesne zveze z Veliko Britanijo.

Petrolej... petrolej...

Kadar koli beremo o interesih velesil v državah Srednjega Vzhoda, se vselej nehote spomnimo iraških in iraških petrolejskih vrelcev. Ti vrelci krijejo okoli 54% svetovne petrolejske porabe in leže v okolici Mosula v Iraku in Mažid-i-Sulejmana in Haft-Kela v Iranu. Iraški petrolej se izteka po posebnih cevih (Angleži jih imenujejo *pipe-lines*) v Haifo v Palestini in v Tripoli v Siriji; ti vodi so pod britanskim nadzorstvom. Iranski petrolej se pa izteka po cevih — ki so takisto pod britansko kontrolo — v pristanišče Abadan v Perzijskem zalivu. Petrolejski vod, dizeč iz Mosula v sredozemsko luke, je dolg in zato zelo občutljiv za sleherno obliko sabotaže. Nasprotno je pa iranski vod sorazmerno kratek. — Pri tej priložnosti ni nevažno priomniti, da je manj ogrožena iranska petrolejska produkcija več ko dvakrat izdatnejša od iraške.

vsega britanskega uvoza surovin. Važna je napolnjen Indija, saj sta Iran in Afganistan zanj pravcati tamponski državi neznanskega strateškega pomena.

Anglo-francoske postojanke na Srednjem Vzhodu

Vse to pojasnjuje navzočnost velike zavezniške armade pod poveljstvom generala Weyganda na Srednjem Vzhodu, armade, sestavljene iz francoskih, britanskih, avstralskih, novozelandskih in indijskih čet; armade, ki tesno sodeluje s turškim vrhovnim poveljstvom.

Ne glede na mandatni dežel Sirijo in Palestino in britanski protektorat Aden, razpolagajo zavezniki v tem predelu sveta z več dobro porazdeljenimi oporišči.

Turčija in Irak pogodbo z Veliko Britanijo, da ji bodo z orožjem pomagali, če bi se tod vojna vnela.

Države Srednjega Vzhoda so pa tudi same zvezane med seboj. Tako so Turčija, Irak, Iran in Afganistan podpisali julija 1937. tako imenovani *sadabadski in jemenski pakt*, pogodbo, ki je za Srednji Vzhod nekako istega pomena kakor Balkanski pakt za naš del Evrope.

Saudijeva Arabija je zaveznica Iraka po paktu 'arabske bratovščine' iz leta 1936. in Egipta po paktu medsebojnega prijateljstva iz istega leta.

Se mnogo bolj kakor vsi ti pakti pa utegneta biti britanskim postojankam na Srednjem Vzhodu v pomoč dve okoliščini z drugega področja: 1. vkoreninjeni strah jutrovske države pred Rusijo, in 2. sovjetsko preganjanje mohamedancev v muslimanskih

iranski spopad, tretji pričakujejo rusko-afganski konflikt: kombinacije so s temi napovedmi vsekako docela izčrpane.

Nedvomno je, da bi bil Weygandov napad na ruske kavkaške vrelce za zaveznike hudo zapeljiv. Nemčija bi s tem prišla ob ruski petrolej, a po londonski sodbi bi to pomenilo skrajšanje vojne. Toda Weygand ne more napasti brez pristanka in sodelovanja Turčije; a Turčija bi napadla šele tedaj, kadar bi imela v rokah nedvoumne dokaze, da ji Rusija prav zares streže po življenju (Dardanelel).

Zivimo v časih, ko je politično preokrovanje zelo nevhvaležna zadeva.

NA GORNJEM ZEMLJEVIDU POMENI:
Railways = železniške proge; Oil fields = petrolejski vrelci; Pipe lines = petrolejski vodi; Political boundaries = državne meje; Black Sea = Črno morje; Red Sea = Rdeče morje. — Merilo v miljah (1 milja = 1.609 m).

Zaradi napetosti na Srednjem Vzhodu je Turčija izdala zakon o varnosti države in pomnožila stanje mobilizirane vojske. Na sliki: predsednik republike Inönü (na levi) in predsednik vlade Saidam pri vojaški reviji.

MRTVA NEZNANKA

KRIMINALNI ROMAN * ANGLEŠKI NAPISAL E. PHILLIPS OPPENHEIM

18. nadaljevanje

»Kako neki?«
»Nocoj prideta oba k nam. Rekel sem d'Aubronu, naj prinese kvarte s seboj, če tako rad igra, zakaj zadnjikrat sem videl, kako se je dolgočasil. Precej je privolil, in prav nič ne dvomim, da bo prišel s kvartami v žepu. Pazil bom na igro, in če bom opazil, da slepari, bom storil svoje.«

»Ali Mr. Carlyon to ve?«
»Da, povedal sem mu. Fant je neizkušen kot jagnje, in pribito je, da ga je tale d'Aubron pošteno opetnastil. Ko sem mu zaupal svoj načrt, je bil ves ogorčen, in še celo zdaj, ko je pristal na moj predlog, noče in ne more verjeti, da bi ga bil d'Aubron pri igri z zvijačo obiral. Sicer pa, še nocoj bomo videli...«

Zdaj sem se napotila proti svoji sobi. Skušala bom zaspati. Izgovorila sem se, da me glava boli. Bogo ve, ali bo prišel nocoj?

14. POGLAVJE

Poročilo Philippa Neilsona

Skrivnosti postajajo čedalje bolj zamotane. Odkril sem prečudne reči, toda ne glave ne nog nimajo, naj jih že zvrstim tako ali drugače. Kdo je tista ženska, ki je pri Reugutu v Parizu hotela naročiti zlato zapestnico? Kaj je le namevala? In kdo neki ji je izdal skrivnost, kje je moj pokojni gospodar naročil prvi zapestnici? Edino ena pot mi še ostane: mrliški list Céclie d'Augeville bi moral pregledati, ali je pristen. Ali bi pa moral ugotoviti, kdo neki je poslal mrliški list mojemu gospodu. Sicer je res, je sama priznala, da je ponarejen... In vendar bi mi neznanstvo odleglo, če bi mogel ugotoviti, kako si je priskrbel ponaredbi.

Nekaj čudnega se je zgodilo. Neki gospod je prišel v hotel in hotel govoriti z mladim lordom. Ker gospoda ni bilo doma, se je obrnil do mene. Sprehajal sem se po sobi gor in dol, ko je vstopil. Koj sem spoznal M. de Feurgeta.

»Neilson!« je vzkliknil zmeden. »Vi ste tu? Ali ste mar zdaj pri mladem gospodu?«

»Da!« sem odgovoril.
»Misli sem... misli...«
»Tudi vi ste mislili, da se skrivam?«

»Da. Kaj so mar koga drugega osumili? Kolikor vem, vas iščejo s tiralico.«

»Res je, in menda je še današnji dan niso prekalci. Toda prekalci sem svojega mladega gospoda o svoji nedolžnosti — in zdaj se prav nič več ne bojim, čeprav m' policija prime. Upam pa, da me vi, gospod, ne boste naznanili.«

»Ne, niljli! Zadeva mi tudi nič mar ni.«

Po obrazu M. de Feurgeta sem spoznal, da se je prežgadol postaral in da je prav gotovo hudo bolan. Živčen je na moč. Okoliščina, da je zdaj zagledal mene, ki me gotovo ni pričakoval, ga je popolnoma zmedla. Pri meni je ostal debelo uro in je neprestano govoril. Nešteto krat se je ozrl k vratom, kakor da bi upal, da se zdaj zdaj prikaže sam mladi lord Alceston. Ko se je že poslavljaj, me je začel pomilovati, ker moram biti tako sam. Zato me je povabil, naj ga spremim do njegove hiše. Sprva sem se hotel izmuzniti, potlej sem si pa premislil.

Nisem razumel, zakaj je bil M. de Feurget tolikanj razburjen, ko me je uzel, in na moč čudno se mi je zdelo, da je hotel po vsaki ceni govoriti z lordom. Poslednji dogodki so me tako zelo zmedli, da sem postal nezaupljiv, in če nečesa ne razumem, začnem kaj sumiti. Odločil sem se torej, da ga spremim.

Ko sva prišla do njegove vile, sem se pošteno začudil, zakaj spoznal sem staro hišo grofa d'Augeville. Na vrtu me je čakalo še novo presenečenje. Osupnil sem, ko sem uzrl Feurgetovo hčer, zakaj bila je tako zelo podobna gospodični Céclii. Sprva sem mislil, da sanjam. In vendar ni bil sen. Ko se mi je mlada gospodična nasmehnila, sem videl, da je še mnogo lepša, kakor je bila Mlle. Céclie. Zdalci mi je padla koprena z oči. Spomnil sem se, da je bil M. de Feurget takrat zaročen s Céclio sestro. Vprašal sem po njej; de Feurget mi je skoraj surovo odgovoril, da je mrtva. Iz tega sem sklepal, da zakon gotovo ni bil kaj srečen. Že takrat pred tolko leti se mi je zdelo, da

se je bolj zanimala za mojega gospoda kakor zanj.

M. de Feurget me je kar obsul z vprašanji o lordu; marsikatero vprašanje je bilo močno nenavadno, celo čudsko, bi rekel. Skušal me je pregovoriti, da bi mu kaj povedal o tisti strašni noči, pa se mu ni posrečilo.

Proti večeru so prišli neki gospodje; takrat sem ostal nekaj časa sam. Medtem ko se je z njimi pogovarjal, sem se po tihem izmuznil in stekel k hotelu, da poprašam, ali se je lord že vrnil. Ni ga bilo in tudi izvedeli niso bili še nič, kje tiči. Prav za prav se nisem hotel več vrniti k Feurgetovi vili, ker je imel gospod vendar goste, a žilica mi le ni dala miru. Nekaj mi je reklo, da se bo v vili še kaj zgodilo. Te misli se nisem mogel otresti, zato sem jo ubral nazaj k vili. Ko sem prišel tja, je bila že skoraj povsod tema, le v knjižnici je gorela jarka luč. Vrata v park so bila odprta na stežaj.

Ni mi šlo od srca, da bi vohunil, toda veliki cilj, ki sem za njim stremil, se mi je zdel opravičilo za moje dejanje.

Previdno sem stopal po travi in se blizu knjižnice skril za grmovje. Videl sem v sobi M. de Feurgeta, Mr. Carlyona, Mr. Browna in M. d'Aubrona. Sedeli so za okroglo mizo, in po izrazu njihovih obrazov sodeč, se je moralo pravkar nekaj neprijetnega zgoditi. Mr. Carlyon je držal obe roke v žepih in se je zganjal, da bi se zdel ravnodušen. Mr. Brown pa ni skrival svoje nejevolje. Le M. d'Aubron je nebržnik kadil cigareto, med tem ko je M. de Feurget sedel nekoliko ob strani in si kaj čudno ogledoval svoje goste.

Bil je prvi, ki je prekinil mučni molk.

»Ali se kdo izmed gospodov zanimala za kvartaške umetnike?« je mirno vprašal.

»Vrag naj vzame te pretete kvartaške trike,« je divje vzkliknil Mr. Carlyon. »Oprostite, M. de Feurget,« je osramočen dejal. »Nisem hotel biti nevljuden. Toda vaše vprašanje me je razdražilo.«

Zdelo se je, da se ni razen Carlyona nihče razvnel. M. de Feurget je prijazno priklimal Carlyonu, priklimal svoj stol bliže k mizi, sklonil se je in vzel kupček kvart v roko.

M. d'Aubron ga je radovedno pogledal, in zdelo se je, da mu ni kdo ve kaj prijetno pri duši.

»Gospodje,« je zdajci povzel M. de Feurget tako ostro, da so ga vsi začudeno pogledali. »Ali bi bili tako ljubezni, pa bi me nekaj minut poslušali?«

M. d'Aubron je postal blede ko zid, in njegovi dolgi prsti, ki je z njimi držal cigareto, so zdajci vzdrhteli.

»Nocoj smo vsi pošteno izgubljali — razen M. d'Aubrona,« je nadaljeval Feurget. »Ali mar ni tako?« Mr. Brown mu je koj pritril. Mr. Carlyon je pa komaj zaznavno priklimal. M. d'Aubron je nejevoljno skomignil z rameni.

»Sreča, zgolj sreča!« je vzkliknil. »Nocoj ste imeli vi smolo, jutri bo pa mene obsedla.«

»Tega ne verjamem,« je mirno odgovoril M. de Feurget.

M. d'Aubron je sunkovito dvignil glavo in nagubal čelo.

»Te opazke ne razumem, gospod!« je potlej zvilka menil.

»Skušal vam jo bom pojasniti. Kdor igra z vami, s temi kvartami namreč ne bo nikoli imel sreče.«

M. d'Aubron je ostal kar miren. Mr. Brown in Mr. Carlyon sta priklimala stola bliže k mizi in prisluhnili s pridržano sapo.

»Recite, če hočete, da sem dolgočasen, vendar trdim, da vas ne razumem,« je z jasnim in mirnim glasom dejal M. d'Aubron.

»Potlej moram govoriti pač brez ovinkov. Vem, da imate od Mr. Carlyona za več kot dve sto tisoč frankov zadolžnic, od Mr. Browna pa za skoraj pet in dvajset tisočakov.«

»Natanko tega ne vem; sicer pa, ali jih imam ali jih pa nimam, to ni vam prav nič mar.«

»Nocoj ste tudi mene obrali,« je nadaljeval M. de Feurget, ne meče se za Aubronovo opazko. »Za svojo izgubo sem vam dal zadolžnico za deset tisoč frankov. Ukazem vam, da vse te zadolžnice pri prijti raztrgate!«

Ta poziv je bil kakor blisk iz jasnega neba. Vsi so se vznemirjeno zganili. M. d'Aubron je vse beseno skočil pokonci.

M. de Feurget,« je vzkliknil ne sicer glasno, zato pa toliko bolj

vznemirjeno, »če že zbijate šale, ne zbijajte neslanih. Kaj prav za prav hočete?«

»Nič posebnega,« je de Feurget mirno odgovoril. »Ker pa hočete razumeti, bom povedal naravnost. Te kvarte, ki jih imam v roki in ki ste jih na moje povabilo ljubezno prinesli v mojo hišo, so vse zaznamovane, vse od prve do poslednje. Pred pričami vam moram zabrusiti v obraz, da ste nesramen slepar.«

Zdalci je d'Aubron spačil obraz — in niti sledu ni bilo več o njegovem hladnokrvnem in samozvestnem vedenju.

»To je nesramna laž,« je kriknil s pridruženim glasom. »To abotno sleparijo ste si izmislili vi trije, da bi se na lepem odkrili svojih dolgov. Vrnite mi kvarte!«

Iztegnil je roko, a M. de Feurget je odkimal in izročil kvarte za hrbtom Mr. Brownu.

»Prosim vas, pregledajte znamenja na hrbtu kvart,« je dejal Brownu. »Zgoraj v desnem kotu!«

Mr. Brown in Mr. Carlyon sta kar planila po kvartah in sta si jih natanko ogledovala.

»Ni dvoma, kvarte so zaznamovane!« je srdito vzkliknil Mr. Brown. »Barva in vrednota vsake kvarte je zarisana v ornamentu. Genialna misel, vendar malce preočita in predebela sleparija.«

»In najsi bo vse to res, kako si upate trditi, da sem vedel za to?« M. d'Aubron se je na vso moč trudil, da bi se zdel spet miren. »Kvarte je moral nekdo izmed vas podtakniti,« je predrzno dejal.

M. de Feurget je dostojanstveno vstal in pokazal s prstom proti vratom.

»Spričo dejstva, da ste neprestano dobivali in spričo tega, da ste na slabem glasu, je sleherni dvom o vaši krivdi izključen. Želim, da pri priči odidete iz moje hiše. In če se predznete ostati v St. Marienu samo še štiri in dvajset ur, bom razglasil v igralnici, kaj se je nocoj v moji hiši zgodilo. Pojdite, vam rečem!«

»Zanimam sleherni očiček in vztrajam na svoji pravici kot gentleman,« je po kratkem molku strastno vzkliknil M. d'Aubron. »Vaša obtožba je žalitev, kakršne ne morem požreti. Zadoščenje zahtevam.«

»Zadoščenje vam lahko kar brž dam. Poklical bom slugo, da vas vrže pod kap. Podvizajte se, preden se do kraja ujezlm.«

Kakor strela je planil d'Aubron proti M. de Feurgetu, in še preden se je utegnili kdo zavesti, je stari gospod stokačo omahnil. Prav gotovo bil bi padel, da ga ni Mr. Brown prestregel.

M. d'Aubron je porabil prvo zmedo, da je stekel skozi odprta vrata v park. Carlyon je hotel planiti za njim, toda Mr. Brown ga je poklical nazaj. Mr. de Feurget je bil namreč omedlel. Iz prs mu je molel ročaj bodala. Počasi in previdno sta ga mlada gospoda odnesla na divan.

Tedaj sem skočil iz svojega skrivališča in hitel v knjižnico. Ko sem stopil v sobano, sta se mladeniča že trudila okrog ranjenca.

»Brž prinesite platno, obveze in vode!« je ves zbežan kriknil Mr. Carlyon.

Podvizal sem se, da prinesem vse potrebno.

Ko sem se spet vrnil v knjižnico, sem na svoje veliko začudenje uzrl lorda Alceston, klečečega poleg M. de Feurgeta. Ves prašen plaš in klobuk sta ležala poleg njega na tleh. Mr. Browna in Mr. Carlyona je bil medtem poslal v mestece, naj brž pokličeta zdravnika in izpovednika.

Z lordom sva potem ranjenca previdno in skrbno za prvo silo obvezala. Čez nekaj trenutkov je de Feurget odprl oči.

Lahen nasmešek mu je zaigral okrog ust, ko je spoznal mojega mladega gospoda. Hotel je izpregovoriti, a lord mu ni dovolil. Dvignil sem medtem M. de Feurgetu glavo in mu podložil mehko blazino.

Potlej mi je lord ukazal, naj prinesem ubogemu ranjencu malo vode. Stekel sem ponjo. Napravil je pošten požirek in zdelo se je, da ga je poživil.

»Čutil, da se mi bliža konec,« je potlej povzel s hrpavim glasom. »Čas hiti. Čujte, lord Alceston, stopite bliže k meni, še bliže, prav blizu...«

(Dalje prihodnjič.)

DIVJI LABODI

Bodi mi nebo milostljivo, da bi sanjala, kako bi vas mogla rešiti! Je dejala; in ta misel ji ni šla več iz glave. Pobožno je molila in prosila Boga za pomoč; celo v spanju je molila dalje. Tedaj se ji je zazdelo, da plava visoko v zrak, pravičnemu gradu nasproti.

In vila ji je prišla naproti, lepa in svetla, in vendar je bila na moč podobna starki, ki ji je bila v gozdu ponudila jagode in ji pripovedovala o labodih z zlatimi kronami na glavah... Brate boš lahko rešila, ji je dejala, toda biti moraš pogumna in potrpežljiva!

Res, voda je mehkejša od tvojih drobnih rok, in vendar dolbe kamenje. A bolečine, kakršno čuti tvoje roke, ne čuti, zakaj srca nima in strahu in bolesti ne pozna, kakršna tebe tare. Ali vidiš koprive, ki jih imam v roki?

Takšnih je vse polno okoli votline, kjer ti spiš, in samo te in tiste, ki rastejo po pokopališčih na grobovih, so za takšno rabo. To si dobro zapomni.

Teh kopriv moraš nabrati, čeprav ti bodo roke vse ožgane in polne mehurjev. Steptaj koprive z nogami, pa se ti bodo spremenile v prevido. Iz tega prediva moraš splesti in stkati enajst oklepnih srajc z dolgimi rokavi, in te vrzi čez enajst labodov, pa bo začaranost izginila.

Toda pomni: vse od trenutka, ko boš začela delati, pa prav do takrat, ko boš delo skončala, ne smeš črhni niti besedice, najsi minejo tudi dolga leta! Prva besedica, ki bi jo spregovorila, bi se ko morilno bodalo zarila v srca tvojih bratcev. Brzdaj jezik, da jih ne pogubiš. Dobro si vse to zapomni!

Vila se je tedaj s koprivo dotaknila čela speče deklice; bolečina je bila pekoča ko živ ogenj in Eliza se je zbudila. Bil je že beli dan, in tik poleg njenega ležišča je ležala kopriva, ki jo je bila v snu videla.

Tedaj je padla na kolena in je hvalila ljubega Boga. In takrat je iz votline, da bi začela delo.

Z drobnimi in nežnimi rokami je segla v koprive, in pekle so jo ko živ ogenj. Veliki mehurji so jo skeleli na rokah in podlehkih.

Toda vdano je prenašala vse bolečine, samo da bi rešila svoje drage bratce. Sleherno koprivo je steptala z bosimi nogami, in je predla zelena vlakna.

DALJE PRIHODNJIČ

= ŠPORTNI TEDNIK =
PLANICA

V začetku tega tedna so se za Jugoslavijo začeli v smučarstvu spet veliki dnevi. Vsa naša pozornost se je vnovič obrnila na Planico. Planica je naš ponos. Zanj se že dolgo borimo in se bomo borili vse do tlej, dokler je ne bodo priznali tudi tam, visoko na severu Evrope. Zaradi Planice je Jugoslavija zaslovela po vsem svetu in zaradi nje smo tudi v skokih v poslednjih letih zabeležili nepríčakovan napredek. In zdaj je ime Planice vnovič na jeziku športnikov vsega sveta.

V nedeljo se je začel veliki planiški teden z državnim prvenstvom v skokih na skakalnici za 65 m. Razen lepega števila naših je nastopilo tudi precejšnje zastopstvo nemških skakačev. Mirno lahko rečemo, da je bila to ena največjih skakalnih prireditvev v naši državi. Nemci so poslali svoje najboljšje. Razen najavljenega Weina je prišlo kompletno nemško olimpijsko moštvo. To moštvo je dokazalo, da zares predstavlja vrhunski mednarodni razred. Prav vsi, od prvega do poslednjega, so se odlikovali s čudovito lahkotnostjo odskoka, zračnega leta in doskoka. Razumljivo je, da takšnim nasprotnikom naši niso bili kos in da so se morali zadovoljiti z nižjimi mesti. Po daljši skokov sicer razlika ni bila tolikšna. (Novšak n. pr. ni skoraj nič zaostajal za najboljšimi.) Zato je bila pa v slogu razlika očitna in bi bilo zares krivično, če bi se kdor koli od naših tekmovalcev uvrstil pred kogar koli od Nemcev.

Planiška skakalnica žal ni bila v najboljšem stanju. Sneg je bil nekoliko pretrd, zato so tekmovalci dobivali pri naletu veliko hitrost. Kdor ni svojega telesa po odskoku dobro obvladal, je negotovo pristal in se je z rokami dotaknil tal; to pa velja kot padec. In takšne padce smo videli pri večini naše mlade garde, še premalo rutinirane za večje skakalnice. Resnejšega padca pa ni bilo nobenega. Zato smemo biti z našimi skakači kar zadovoljni, saj smo se lahko prepričali, da smo dobili dovolj nadarjenega naraščaja, ki se bo prav kmalu uveljavil.

Tekmovanje se je delilo na mednarodno tekmo in na državno prvenstvo; tu so lahko startali le Jugoslavlani. Med njimi je bil najboljši laniški državni prvak Albin Novšak (SK Bohinj) - 211 točkami z dvema lepima skokoma po 55 in 53 m. Sledil mu je Pribošek (Mirija) 205'1 (53, 53), A. Jakopić (Dovje-Mojstrana) 203'2 (52, 51'5). V mednarodnem razredu so prvih 8 mest zasedli Nemci, in sicer: 1. Bradl 237'6 (56, 56'5), 2. Häckel 225'9 (55'5, 55'5), 3. Maar 224'1 (53, 54'5). Najdaljša skoka v obeh serijah je dosegel Maier: skočil je obakrat po 57'5 m.

V ponedeljek se je začel trening na veliki skakalnici. Trajal bo do nedelje. Nastopajo vsi Nemci, od naših pa le najboljši.

V Kranjski gori so imeli visokosolci svoje državno prvenstvo. V smuku je z lahkoto zmagal mednarodni tekmoalec Hubert Heim, ki je nastopil za zagrebško univerzo. Heim je prav tako zmagal tudi v slalomu in je post. akademski državni prvak v alpski kombinaciji pred dr. Jožetom Novakom z ljubljanske univerze. Pri visokosolkah je takisto slavila dvojno zmago Tatjana Mravljakova iz Ljubljane in tako postala državna prvakinja. Državni akademski prvak v samostojnih skokih je postal Srečko Legat iz Ljubljane, v teku na 15 km pa Cveto Močnik, tudi iz Ljubljane. Naslov akademskega prvaka v klasični kombinaciji si je priboril Koželj. Prehodni pokal ministra za telesno vzgojo je dobila ljubljanska univerza, po klubih je pa zmagala Akademski smučarski organizacija iz Zagreba.

Tudi nogometaši niso počivali. Obe ligi, zagrebška in beograjska, sta nastopili z vsemi klubi v borbi za točke. Ljubljana je imela v gosteh Hajduka in je precej nesrečno izgubila 1 : 2. Zaradi zanesenega igrišča igra ni bila na višku. V Zagrebu so imeli dvojen spored. Gradjanski je visoko porazil osješko Slavijo 8 : 1. Veliko presenečenje je pripravil sarajevski Sašk, ker je premagal Haška 2 : 1. Split je doma zmagal nad Concordijo 2 : 0, v Varaždinu je pa domača Slavija precej visoko premagala Bačko 4 : 1. V tabeli je na prvem mestu Gradjanski, celih 7 točk pred naslednjim Saškom.

V beograjski skupini je najbolj zanimivo srečanje med BSK in Jugoslavijo. Jugoslaviji se je s precej sreče posrečilo izsiliti neodločen rezultat 1 : 1. Tekmo je gledalo 8000 ljudi. Jedinstvo je zaslužen premagalo Baška 2 : 1. Z istim rezultatom je Vojvodina na domačih tleh premagala sarajevsko Slavijo. V Zemunu sta se Zemun in Bata neodločno razšla 1 : 1. V Subotici bi bila morala igrati Zak in skopljanski Gradjanski, a je bilo igrišče tako blatno, da so morali igro odpovedati.

V Torinu sta se srečali državni re-

Vohunske avanture kapitana Rintelena

v letih 1914-1917

Iz spominov takratnega šefa nemškega vohunstva

19. nadaljevanje

»Kaj bi radi?«
Moj gluhi prijatelj se je nagnil k meni: »Kaj pravi ta človek? Kaj mi hoče? Ali govori z vami ali z menoj?«

Nastavil je trobento, da sem zakričal vanjo: »Pravi, da sem nekdo... neki...« Obrnil sem se k vsiljivemu natakarju in ga vprašal: »Ali hočete ponoviti tisto ime...«

Zaklical sem, »neznano« ime svojemu prijatelju v trobento, toda tako da sem ga izgovoril po angleško. To je bila lepa godlja! Nekaj časa sva se z Američanom zaradi lepšega pričakala glede tega imena, potlej je pa moj prijatelj na lepem nejevoljno vzkliknil: »Zdaj imam pa že dovolj tega!«

Odgovoril sem mu: »Prav imate. Na tem svetu pač povsod srečaš slabo vzgojene ljudi, ki vtičajo nos v zadeve, ki jim niso nič mar!«

Častnik je nejevoljno namignil natakarju, naj se odstrani. Potlej je stopil k telefonu in telefoniral, da smo najbrže žrtve pomote. V mo'e veliko presenečenje, pa tudi v veselje sva s prijateljem dobila dovoljenje, da se vrneva na »Nordam«. Naša prtljaga je že bila na palubi in v mislih sem se že videl na poti v domovino... Toda komaj se je naš motorni čoln približal ladji, že je neki britanski častnik s palube »Nordama« zaklical v zvočnik:

»Vrnite se!«

Ko smo stopili na kopno, so me ločili od mojega sopotnika. V sprem-

Bežigradci!
Premog, drva in žaganje drv
Vam dobro, hitro in poceni priskrbi dobro znana tvrdka **FRANC JEHART**
Ljubljana, Linhartova 16

stvu nekega pomorskega častnika in nekega detektiva so me z železnico odpeljali v London; tam pa naravnost v pisarno Scotland-Yarda. Vedel sem, da se nad mojo glavo zbira nevihta...

»Ali poznate kapitana Rintelena?«

Poslopje Scotland-Yarda, stoječe ob obali Temze, me je po svoji resni slikovitosti vse bolj spominjalo na kakšen velikaški dvorec kakor pa na središče največje policijske organizacije v Evropi. S širokih hodnikov, po katerih so me vodili, sta veli dostojanstvenost in tišina. Naposled smo se ustavili pred nekimi vrati, ki so se dež čas odprla, ne da bi bili potrkal nanje. Stopil sem v precej veliko sobo, polno mornariških častnikov v sijajnih uniformah, z zlatimi našivi, dva izmed njih sta pa imela na uniformi adjutantke vrvice, sir Reginald Hall, šef britanskega pomorskega Intelligence-Servicea in njegova desna roka, lord Herschell. Na levi strani kamina je pa sedel sir Basil Thomson, šef civilne protivohunske službe.

Ob mojem prihodu je sir Reginald Hall vstal in me vprašal:

MALI OGLASI

OREHOVA JEDRCA
sortiran cvečični med in medicio dobite naicecne v **MEDARNI**
Ljubljana, Židovska ul. 6. 48. T.

POZOR! ČEHINJAM V JUGOSLAVIJI.
Čeh, bivač v Sloveniji, 32 let star, posestnik srednješolske izobrazbe, želi spoznati ljubo, idealno in inteligentno gospodino v svrhu ženitve.
Le reane ponudbe s sliko, katere se v vsakem slučaju vrne, je nasloviti na upravo tega lista pod značko »CEH 32«.
Diskrecija častna zaveza.

Za ulužbenstvo hotelov, restavracij in večjih gospodinjstev priporočamo krasno ilustrirano knjigo Jelenc-Velikonja:

Serviranje
Dobi se pri banovinski zalogi šolskih knjig in učil v Ljubljani ter v vseh knjigarnah vsena po znižani ceni 40 din.

FRANCOSČINO, NEMČINO, KLAVIR
Privatni uspešni pouk nudi Aneta Potočnik, strok. dipl., Groharjeva c. 2, vhod Tržaška cesta 1/1, vrata št. 6.

prezentanci Italije in švice. Rezultat je bil presenetljiv: tekma se je končala namreč 1 : 1, za švice velik uspeh.

Prejšnjo soboto je bila na Temzi tradicionalna veslaška tekma med najslavnejšima angleškima univerzama, med Cambridgem in Oxfordom. Zmagal je Cambridge s 4 dolžinami.

»Ali poznate kapitana Rintelena?«
»Nisem vam dolžan odgovoriti.«
Sir Basil Thomson:
»Najbrže ne veste, kje stojite.«
»Kjer koli sem že, sem ste me priveli s silo. Nimate kaj početi tukaj in ne bom odgovarjal, dokler ne bom govoril z diplomatskim zastopnikom svoje države. Ali ste me morda po pomoči obdoližili kakšnega zločina?«

Sir Basil Thomson:
»Nemec ste, torej nam razložite, kaj počnete na angleških tleh.«

»Nisem se izkrcal na angleških tleh. Privlekl sem s silo in s tem kršili sleherno pravico.«

Moj odgovor je gospode zelo razburil. Admiral Hall in Thomson sta se pričela nekaj vneto razgovarjati; jaz sem pa pridno igral svojo vlogo dalje in sem pričel srdito ugovarjati proti takšnemu ravnanju in zahteval,

Radio Ljubljana
od 7. III. do 13. III. 1940.

ČETRTEK 7. MARCA

7.00: Jutranji pozdrav 7.05: Napovedi, poročila 7.15: Plošče 12.00: Plošče 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Radijski šramel 14.00: Poročila 18.00: Radijski orkester 18.40: Slovensčina za Slovence 19.00: Napovedi, poročila 19.20: Nac. ura 19.40: Objave 19.50: Deset minut zabave 20.00: Akademski pevski kvintet 20.45: Simfonična glasba 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Radijski orkester. Konec ob 23. uri.

PETEK 8. MARCA

7.00: Jutranji pozdrav 7.05: Napovedi, poročila 7.15: Plošče 11.00: Šolska ura 12.00: Plošče 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Radijski orkester 14.00: Poročila 18.00: Ženska ura 18.20: Plošče 18.40: Francoščina 19.00: Napovedi, poročila 19.20: Nac. ura 19.40: Objave 19.50: Zimski šport v Savinjskih alpah 20.00: Plošče 20.30:

Ingenieur-Schule Miffweida (Deutschland)
STROJNISTVO, GRADNJA AVTOMOBILOV IN AVIJONOV
ELEKTROTEHNIKA
PROGRAMI ZASTONJ

Pevski in orkestralni koncert 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Duet harmonik. Konec ob 23. uri.

SOBOTA 9. MARCA

7.00: Jutranji pozdrav 7.05: Napovedi, poročila 7.15: Plošče 12.00: Zdaj veseli spet bodimo, plošče lepe izberimo 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Zdaj veseli spet bodimo plošče lepe izberimo 14.00: Poročila 17.00: Otroška ura 18.00: Radijski orkester 18.40: Pogovori s poslušaleci 19.00: Napovedi, poročila 19.20: Nac. ura 19.40: Objave 20.00: O zunanjih politiki 20.30: Oprostite velecenjeni 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Radijski orkester. Konec ob 23. uri.

NEDELJA 10. MARCA

8.00: Jutranji pozdrav 8.15: Godalni kvartet 9.00: Napovedi, poročila 9.15: Verski govor 9.30: Prenos cerkvene glasbe iz trnovske cerkve 10.30: Plošče 11.00: Radijski orkester 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Kvartet mandolin in harmonika solo 16.30: Pol ure za dijake 17.00: Kmet. ura 17.30: Vesel domač koncert 19.00: Napovedi, poročila 19.20: Nac. ura

Na CONTINENTAL se piše najbolje!

Ugodni plačilni pogoji!
IVAN LEGAT, mehanik
LJUBLJANA MARIBOR
Prešernova 44 Vetrinjska 30
Tel. int. 26-36 Tel. int. 24-34

naj me peljejo k švicarskemu poslaniku. Zahteval sem to tem bolj trmoglavo, ker sem videl, da so pričeli voditelji britanske protivohunske službe že nekoliko dvomiti o svojem uspehu.

Zmagal sem. Naposled so me odpeljali, kajpak v oboroženem spremstvu. Na švicarsko poslanstvo. Poslanik Gaston Carlin, že starejši gospod, visoke postave in belih las, je bil zelo ljubezniv in dostojanstven. Ogovoril me je nemški: »Zdaj pa povejte, kaj vse to pomeni? Ko ste mi poslali svojo brzojavko, nisem mogel ničesar storiti za vas, kajti bil sem na oddihu. Kaj vam hočejo Angleži? Naša pisarna je izjavila, da so vaše vojaške listine in vaš potni list v redu, toda Angleži trmoglavo zatrujejo, da ste nemški kapitan Rintelen. Ali mi morete razložiti, kako so prišli do te zamisli?«

19.40: Objave 20.00: Plošče 21.10: Koncert Poltronierijevega godalnega kvarteta 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Radijski orkester. Konec ob 23. uri.

PONEDELJEK 11. MARCA

7.00: Jutranji pozdrav 7.05: Napovedi, poročila 7.15: Plošče 12.00: Plošče 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Radijski orkester 14.00: Poročila 18.00: Zdravstveno predavanje 18.20: Plošče 18.40: Primorska v zadnjih desetletjih 19.00: Napovedi, poročila 19.20: Nac. ura 19.40: Objave 19.45: Več manire — pa brez zamere 20.00: Rezervirano za prenos 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Radijski orkester. Konec ob 23. uri.

TOREK 12. MARCA

7.00: Jutranji pozdrav 7.05: Napovedi, poročila 7.15: Plošče 11.00: Šolska ura 12.00: Plošče 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Radijski orkester 14.00: Poročila 18.00: »Pomladi nasproti« 18.40: Poseben razlog za težave pri družinski vzgoji 19.00: Napovedi, poročila 19.20: Nac. ura 19.40: Objave 19.50: Gospodarska

poročila 20.00: Spominski večer ob 30letnici smrti pesnika Antona Medveda 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Radijski orkester. Konec ob 23. uri.

SREDA 13. MARCA

7.00: Jutranji pozdrav 7.05: Napovedi, poročila 7.15: Plošče 12.00: Plošče 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Šramel »Škrjanček« 14.00: Poročila 18.00: Mladinska ura 18.40: Staroslovenska kultura na naših tleh 19.00: Napovedi, poročila 19.20: Nac. ura 19.40: Objave 19.50: Rastlina — čudo tehnične zgradbe 20.00: Pevski koncert glasbenega društva »Ljubljana« 20.45: Plošče 21.10: Koncert tamburaškega orkestra 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Plošče. Konec ob 23. uri.

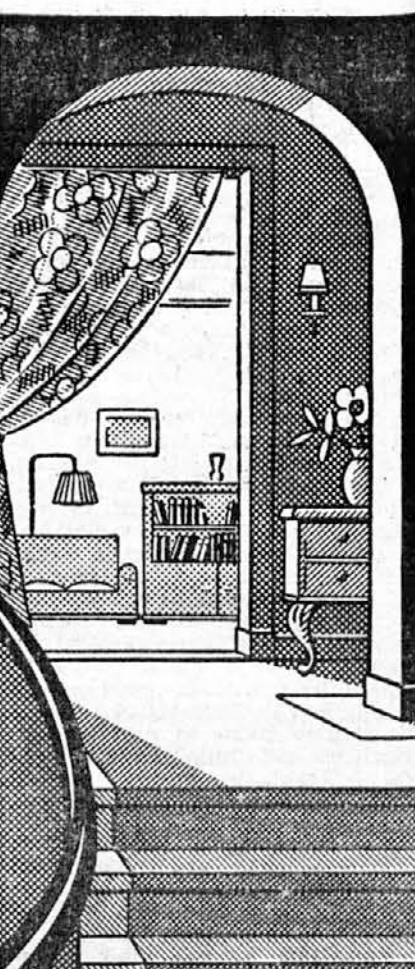
PLAČAJTE NAROČNINO!

RESMAN LOJZE - Ljubljana
Cesta 29. oktobra (Rimska) št. 21
Telefon 33-53

Obleke, perilo, vetrni suknjiči, dežni plašči, trenčkoti in vsa praktična oblačila, nudi v največji izbiri, najceneje

Presker
Ljubljana, Sv. Petra c. 14

FR. P. ZAJEC
IZPRAŠAN OPTIK IN URAR
LJUBLJANA, sedaj Stritarjeva ul. 6
pri franciskanskem mostu
vsakovrstne očala, kaljopred, lopomeri, barometri, nivoometri, itd. Velika izbira ur, zlatine in srebrnine. Samo kvalitetna optika. Cenik brezplačno

